

Poznań 4-2007

PORADNIK

Bibliograficzno-
Metodyczny

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
i Centrum Animacji Kultury

Kwartalnik

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

PORADNIK
BIBLIOGRAFICZNO-METODYCZNY

Kwartalnik

Poznań 2007

Przewodniczący Zespołu Redakcyjnego

Iwona Smarsz

Redaguje zespół:

Urszula Bzdawka

Beata Nowak

Maria Beba

ISSN 0238-9142

Materiał szkoleniowy

Powielono w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

A-5 350 egz.

S P I S T R E Ś C I

	str.
I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ (Oprac. Andrzej Dudziak).....	5
II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE	
Ewa Guderian-Czaplińska – Najnowszy dramat polski (po 1989 roku)	16
Andrzej Dudziak – Stanisław Wyspiański i jego sztuka. Rok Stanisława Wyspiańskiego	35
Joanna Drwięga – Trakt zabytków architektury „Tak budował się Poznań – trakt pracy i piękna” – część 2	48
Bibliografie osobowe: Seweryn Mielżyński	78
Karol Szymanowski	79
III. MATERIAŁY METODYCZNE	
Marta Gibowska – Szata zdoobi człowieka	88
IV. MATERIAŁY REGIONALNE	
A. Przegląd nowości regionalnych	98
B. Imprezy kulturalne w bibliotekach publicznych woj. wielkopolskiego...	104
C. Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury na łamach prasy	135
V. KRONIKA.....	141

I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ

Poniższy kalendarz, to wybrane daty rocznic, obchodów i wydarzeń na IV kwartał 2007 roku. Szerszy zestaw dat na IV kwartał znajduje się w „Poradnikach Bibliograficzno-Metodycznych” z lat ubiegłych.

P a ź d z i e r n i k

	1 X		– Międzynarodowy Dzień Muzyki ustanowiony z inicjatywy Międzynarodowej Rady Muzyki
	1 X		– Międzynarodowy Dzień Ludzi Starszych obchodzony od 1991 roku z inicjatywy ONZ
	1 X		– Międzynarodowy Dzień Lekarza obchodzony od 1984 roku
(120)	2 X	1887	– Zm. Władysław Bentkowski, wielkopolski działacz społeczny, polityczny oraz publicysta (ur. 24 IX 1817)
(115)	2 X	1892	– Zm. Joseph Ernest Renan, francuski historyk religii, filozof kultury i filolog orientalny (ur. 28 II 1823)
(105)	2 X	1902	– Ur. Jerzy Zawieyski, prozaik, dramaturg, eseista, działacz polityczny (zm. 18 VI 1969)
(50)	2 X	1957	– Polska przedłożyła Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ projekt utworzenia strefy bezatomowej w Europie Środkowej zwany planem Rapackiego
(125)	3 X	1882	– Ur. Karol Szymanowski, kompozytor, pianista, pedagog (zm. 29 III 1937)
(110)	3 X	1897	– Ur. Louis Aragon, pisarz francuski, działacz polityczny (zm. 24 XII 1982)
	4 X		– Światowy Dzień Opieki nad Zwierzętami

- (425) 4 X 1582 – Zm. św. Teresa z Avila (Wielka) (właśc. nazw. Teresa Sanchez de Cepeda y Ahumada), hiszpańska karmelitanka, mistyczka, doktor Kościoła, poetka (ur. 1515)
- (85) 4 X 1922 – Ur. Adam Hollanek, pisarz i publicysta, autor utworów fantastycznonaukowych (zm. 28 VII 1998)
- (60) 4 X 1947 – Zm. Max Planck, fizyk niemiecki (ur. 23 IV 1858)
- (50) 4 X 1957 – Wystrzelenie pierwszego sztucznego satelity Ziemi, „Sputnika-1”
- 6 X – Światowy Dzień Mieszkalnictwa ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych
- (120) 6 X 1887 – Ur. Le Corbusier (właśc. nazw. Charles Edouard Jeanneret-Gris), architekt, urbanista, malarz francuski, pochodzenia szwajcarskiego, współtwórca puryzmu (zm. 27 VIII 1965)
- (40) 9 X 1967 – Zm. André Maurois (właśc. nazw. Emile Herzog), pisarz francuski (ur. 26 VII 1885)
- 10 X – Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego
- (115) 10 X 1892 – Ur. Ivo Andrić, serbski powieściopisarz, nowelista i poeta, laureat Nagrody Nobla w 1961 r. (zm. 13 III 1975)
- (45) 11 X 1962 – Papież Jan XXIII otworzył obrady II Soboru Watykańskiego (trwał do 8 XII 1965). Uchwalono 16 dokumentów stanowiących syntezę współczesnej nauki Kościoła
- (40) 11 X 1967 – Zm. Halina Poświatowska, poetka (ur. 9 V 1935)
- (515) 12 X 1492 – Odkrycie Ameryki przez Krzysztofa Kolumba
- 14 X – Światowy Dzień Normalizacji ustanowiony w 1991 r. przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną (ISO)

	14	X		-- Dzień Edukacji Narodowej, dawniej Dzień Nauczyciela; obchodzony w rocznicę powstania Komisji Edukacji Narodowej w 1773 r.
	14	X		-- Międzynarodowy Dzień Zmniejszania Skutków Klęsk Żywiolowych uchwalony przez ONZ
(750)	14	X	1257	-- Ur. Przemysław II, król Polski (zm. 8 II 1296)
	15	X		-- Międzynarodowy Dzień Niewidomych – Dzień Białej Łaski uchwalony przez Europejską Unię Niewidomych w 1993 r.
(190)	15	X	1817	-- Zm. Tadeusz Kościuszko, generał polski, przywódca powstania 1794 r. (ur. 4 II 1746)
	16	X		-- Światowy Dzień Wyżywienia obchodzony od 1981 r. z inicjatywy Światowej Organizacji ds. żywienia – FAO
(100)	16	X	1907	-- Ur. Roger Vailland, pisarz i dziennikarz francuski (zm. 11 V 1965)
	17	X		-- Dzień Walki z Rakim ogłoszony przez prezydenta RP w 1997 r.
	17	X		-- Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem
(160)	17	X	1847	-- Ur. Władysław Belza, poeta, publicysta (zm. 29 I 1913), autor słynnego wiersza „Katechizm polskiego dziecka” z 1900 r.
(10)	17	X	1997	-- Weszła w życie nowa Konstytucja RP, uchwalona przez Sejm 2 IV 1997 r., podpisana przez prezydenta 16 VII 1997
	18	X		-- Dzień Poczty Polskiej, Dzień Łączności
(310)	18	X	1697	-- Ur. Giovanni Antonio Canal, malarz włoski, okresu baroku, pejzażysta (zm. 20 IV 1768)
(230)	18	X	1777	-- Ur. Heinrich von Kleist, dramaturg i prozaik niemiecki (zm. 21 XI 1811)
(85)	18	X	1922	-- Ur. Olgierd Terlecki, pisarz i eseista historyczny (zm. 31 XII 1986)

- (145) 19 X 1862 – Ur. Auguste Marie Louis Lumière, wraz z bratem wynalazca kinematografu (zm. 10 IV 1954)
- (35) 20 X 1972 – Zm. Magdalena Samozwaniec (Magdalena z Kosaków 1 voto Starzewska, 2 voto Niewidowska), pisarka, satyryczka (ur. 26 VII 1894)
- (135) 22 X 1872 – Zm. Théophile Gautier, poeta i pisarz francuski (ur. 30 VIII 1811)
- (120) 22 X 1887 – Ur. John Reed, amerykański pisarz, dziennikarz i działacz ruchu robotniczego (zm. 17 X 1920)
- (190) 23 X 1817 – Ur. Pierre Larousse, francuski pisarz, gramatyk, leksykograf i wydawca (zm. 3 I 1875)
- (95) 23 X 1912 – Ur. Aleksander Rogalski, pisarz, tłumacz, eseista, historyk literatury, publicysta, krytyk z poznańskiego środowiska literackiego (zm. 7 V 1996)
- 24 X – Dzień Organizacji Narodów Zjednoczonych obchodzony w rocznicę wejścia w życie Karty NZ (1945)
- 24 X – Światowy Dzień Informacji obchodzony z inicjatywy ONZ od 1972 r.
- (125) 24 X 1882 – Ur. Imre Kalman, kompozytor węgierski, twórca operetek (zm. 30 X 1953)
- (105) 25 X 1902 – Ur. Edward Góra, pisarz związany z Wielkopolską (zm. 19 II 1987), członek poznań. Oddziału ZLP
- (50) 26 X 1957 – Zm. Nikos Kazantzakis, pisarz i poeta grecki (ur. 2 XII 1883)
- 27 X – Światowy Dzień Modlitwy o Pokój
- (225) 27 X 1782 – Ur. Niccolò Paganini, skrzypek i kompozytor włoski (zm. 27 V 1840)
- (125) 29 X 1882 – Ur. Jean Giraudoux, pisarz i dramaturg francuski (zm. 31 I 1944)
- 31 X – Światowy Dzień Oszczędności

- (55) 31 X 1952 – Zm. Benedykt Hertz, bajkopisarz i satyryk, autor książek dla dzieci i młodzieży (ur. 7 VI 1872)

L i s t o p a d

- 1 XI – Wszystkich Świętych – Święto Zmarłych
- (75) 1 XI 1932 – Zm. Tadeusz Makowski, malarz (ur. 29 I 1882)
- (130) 3 XI 1877 – Ur. Karol Hubert Rostworowski, pisarz, dramaturg, poeta (zm. 4 II 1938)
- (80) 3 XI 1927 – Ur. Zbigniew Cybulski, aktor teatralny i filmowy (zm. 8 I 1967)
- (210) 4 XI 1797 – Ur. Aleksandr Bestużew, pisarz i krytyk rosyjski (zm. 19 VI 1837)
- (160) 4 XI 1847 – Zm. Felix Mendelssohn-Bartholdy, niemiecki kompozytor, pianista, organista i dyrygent (ur. 3 II 1809)
- (120) 4 XI 1887 – Ur. Samuel Marszak, poeta i tłumacz rosyjski (zm. 4 VII 1964)
- (125) 5 XI 1882 – Ur. Jerzy Koller, teatrolog, krytyk literacki, historyk sztuki, związany z Wielkopolską (zm. 27 III 1970)
- (70) 5 XI 1937 – Zm. Bolesław Leśmian (właśc. nazw. Lesman), poeta polski (ur. 22 I 1877)
- (85) 6 XI 1922 – Ur. Artur Międzyrzecki, poeta, tłumacz literatury francuskiej i anglosaskiej, prezes polskiego (1991-1996) i wiceprezes światowego PEN Clubu (zm. 2 XI 1996)
- (140) 7 XI 1867 – Ur. Maria Skłodowska-Curie, fizyczka i chemiczka polska, mieszkająca we Francji, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla – z fizyki wraz z mężem Piotrem Curie w 1903 roku i z chemii w 1911 roku (zm. 4 VII 1934)
- (90) 7 XI 1917 – Wybuch rewolucji bolszewickiej (październikowej) w Rosji, w Sankt Petersburgu (Piotrogradzie)

- (90) 8 XI 1917 – Ur. Tadeusz Nowakowski, pisarz emigracyjny, dziennikarz (zm. 11 III 1996)
- (85) 8 XI 1922 – Ur. Christiaan Barnard, południowoafrykański (RPA) kardiochirurg, dokonał pierwszego przeszczepu serca u człowieka (zm. 2 IX 2001)
- 9 XI – Światowy Dzień Jakości obchodzony od 1989 r. z inicjatywy międzynarodowych organizacji ds. standaryzacji jakości
- 10 XI – Międzynarodowy Dzień Młodzieży
- (120) 10 XI 1887 – Ur. Arnold Zweig, prozaik niemiecki (zm. 26 XI 1968)
- 11 XI – Święto Niepodległości – święto narodowe, odzyskanie przez Polskę niepodległości po 123 latach niewoli
- (170) 11 XI 1837 – Ur. Artur Grottger, rysownik i malarz, autor cykli poświęconych walkom powstańczym (zm. 13 XII 1867)
- (85) 11 XI 1922 – Ur. Kurt Vonnegut, amerykański pisarz i publicysta (zm. 11 IV 2007)
- (105) 12 XI 1902 – Ur. Jan Marcin Szancer, malarz i grafik (zm. 21 III 1973)
- (85) 12 XI 1922 – Ur. Tadeusz Borowski, poeta, prozaik i publicysta (zm. 3 VII 1951)
- (75) 13 XI 1932 – Zm. Bolesław Krysiwicz, lekarz, działacz polityczny związany z Wielkopolską (ur. 11 IX 1862)
- 14 XI – Światowy Dzień Cukrzycy. Światowy Dzień Walki z Cukrzycą
- (100) 14 XI 1907 – Ur. Astrid Lindgren, szwedzka pisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży (zm. 28 I 2002)
- 15 XI – Dzień Walki z Paleniem Tytoniu obchodzony od 1977 roku, w trzeci czwartek listopada

- 15 XI – Międzynarodowy Dzień Pisarzy Uwięzionych obchodzony z inicjatywy Światowej Federacji PEN-Clubu
- (145) 15 XI 1862 – Ur. Gerhart Hauptmann, dramaturg niemiecki, laureat Nagrody Nobla w 1912 roku (zm. 6 VI 1946)
- (50) 15 XI 1957 – Zm. Andrzej Bursa, poeta, prozaik, dramaturg, publicysta (ur. 21 III 1932)
- 16 XI – Światowy Dzień Tolerancji proklamowany przez UNESCO, obchodzony od 1996 r.
- 17 XI – Międzynarodowy Dzień Studentów obchodzony od 1941 r.
- (90) 17 XI 1917 – Zm. August Rodin, rzeźbiarz francuski (ur. 12 XI 1840)
- (220) 18 XI 1787 – Ur. Louis Jacques M. N. Daguerre, francuski malarz, dekorator, chemik-wynalazca, twórca techniki fotografii zwanej dagerotypią (zm. 10 VII 1851)
- (85) 18 XI 1922 – Zm. Marcel Proust, pisarz francuski (ur. 10 VII 1871)
- (55) 18 XI 1952 – Zm. Paul Eluard (właśc. nazw. Eugène Grindel), poeta francuski (ur. 14 XII 1895)
- (45) 18 XI 1962 – Zm. Niels Bohr, fizyk duński, laureat Nagrody Nobla w 1922 roku (ur. 7 X 1885)
- (65) 19 XI 1942 – Zm. Bruno Schulz, pisarz i grafik (ur. 12 VII 1892)
- 21 XI – Światowy Dzień Telewizji
- 21 XI – Światowy Dzień Życzliwości (zwany też Światowym Dniem Pozdrowienia – World Halo Day) obchodzony od 1973 r.
- (180) 22 XI 1827 – Ur. Karol Józef Teofil Estreicher (starszy), bibliotekarz, bibliograf, historyk literatury i teatru, pochodzenia żydowskiego, wieloletni dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej (zm. 30 IX 1908)

- (165) 22 XI 1842 – Ur. Jose Maria de Heredia, poeta kubański (zm. 2 X 1905)
- (80) 23 XI 1927 – Zm. Stanisław Przybyszewski, prozaik, dramaturg (ur. 7 V 1868)
- (75) 24 XI 1932 – Ur. Andrzej Kurylewicz, kompozytor, muzyk jazzowy, dyrygent (zm. 13 IV 2007)
- (20) 24 XI 1987 – Zm. Karol Bunsch, pisarz polski (ur. 22 II 1898)
- (445) 25 XI 1562 – Ur. Lope Felix de Vega Carpio, dramaturg hiszpański (zm. 27 VIII 1635)
- (250) 28 XI 1757 – Ur. William Blake, angielski poeta, pisarz, rytownik, malarz, drukarz i mistyk (zm. 12 VIII 1827)
- (100) 28 XI 1907 – Zm. Stanisław Wyspiański, dramaturg, poeta i malarz (ur. 15 I 1869)
- 29 XI – Dzień Podchorążego
- (175) 29 XI 1832 – Ur. Louisa May Alcott, pisarka amerykańska (zm. 6 III 1888)
- (340) 30 XI 1667 – Ur. Jonathan Swift (właśc. nazw. Isaac Bickerstaff), pisarz angielski pochodzenia irlandzkiego (zm. 19 X 1745)

G r u d z i e ń

- 1 XII – Światowy Dzień Zapobiegania AIDS ogłoszony przez WHO z inicjatywy Międzynarodowej Konferencji AIDS w Londynie 1988 r.
- (245) 2 XII 1762 – Ur. Franciszek Ksawery Dmochowski, poeta, krytyk i tłumacz (zm. 20 VI 1808)
- (135) 2 XII 1872 – Zm. Wincenty Pol, poeta romantyczny, geograf i etnograf (ur. 20 IV 1807)

- (40) 2 XII 1967 – Pierwsza w historii medycyny operacja transplantacji serca dokonana przez Christiana Barnarda w Republice Południowej Afryki
- (150) 3 XII 1857 – Ur. Joseph Conrad (właśc. nazw. Teodor Józef Konrad Korzeniowski,), powieściopisarz angielski polskiego pochodzenia (zm. 3 VIII 1924)
- (70) 3 XII 1937 – Zm. Josef Attila, poeta węgierski (ur. 11 IV 1905)
- (100) 4 XII 1907 – Ur. Ksawery Pruszyński, pisarz i publicysta (zm. 13 VI 1950)
- 5 XII – Międzynarodowy Dzień Pomocy Cierpiącym (Dzień Wolontariusza) ogłoszony w 1985 r. z inicjatywy Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, obchodzony od 1986 r.
- (140) 5 XII 1867 – Ur. Józef Piłsudski, działacz niepodległościowy, mąż stanu, Naczelnik Państwa 1919-1922, marszałek Polski (zm. 12 V 1935)
- (55) 5 XII 1952 – Pierwszy po wojnie Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu
- (70) 7 XII 1937 – Zm. Andrzej Strug (właśc. nazw. Tadeusz Galecki), powieściopisarz, nowelista (ur. 28 XI 1871)
- (60) 7 XII 1947 – Walny Zjazd Polskiego Związku Zachodniego w Poznaniu; określenie zadań w pracy nad rozwojem Ziemi Zachodnich
- (175) 8 XII 1832 – Ur. Björnstjerne Björnson, norweski powieściopisarz, dramaturg, poeta, publicysta i polityk, laureat Nagrody Nobla w 1903 r. (zm. 26 IV 1910)
- (415) 9 XII 1592 – Ur. Krzysztof Arciszewski, polski podróżnik i żeglarz, generał artylerii, ur. w Rogalinie (zm. kwiecień 1656)
- 10 XII – Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka uchwalony w 1948 r. przez Zgromadzenie Ogólne NZ
- 10 XII – Międzynarodowy Dzień Ochrony Praw Dziecka

- (210) 13 XII 1797 – Ur. Heinrich Heine, poeta niemiecki (zm. 17 II 1856)
- (140) 13 XII 1867 – Zm. Artur Grottger, rysownik i malarz, autor cykli poświęconych walkom powstańczym (ur. 11 XI 1837)
- (155) 15 XII 1852 – Ur. Alexandre Becquerel, fizyk francuski, laureat Nagrody Nobla w 1903 roku (zm. 25 VIII 1908)
- (125) 16 XII 1882 – Ur. Zoltán Kodály, węgierski kompozytor, krytyk muzyczny i pedagog (zm. 6 III 1967)
- (110) 16 XII 1897 – Zm. Alphonse Daudet, powieściopisarz i dramaturg francuski (ur. 13 V 1840)
- (85) 16 XII 1922 – Zm. Gabriel Narutowicz, pierwszy prezydent Rzeczypospolitej Polskiej (ur. 17 III 1865)
- (135) 17 XII 1872 – Zm. Seweryn Mielżyński, działacz społeczny i polityczny, malarz, kolekcjoner związany z Wielkopolską (ur. 11 X 1804)
- (110) 17 XII 1897 – Ur. Władysław Broniewski, poeta, tłumacz (zm. 10 II 1962)
- (120) 19 XII 1887 – Ur. Kazimierz Tymieniecki, historyk, profesor UP i UAM (zm. 13 X 1968)
- (90) 19 XII 1917 – Ur. Hanka Sawicka (właśc. nazw. Hanna Szapiro), działaczka ruchu robotniczego i młodzieżowego, współzałożycielka ZWM, zmarła na Pawiaku (zm. 18 III 1943)
- (25) 20 XII 1982 – Zm. Artur Rubinstein, pianista (ur. 28 I 1887)
- (90) 21 XII 1917 – Ur. Heinrich Böll, niemiecki prozaik, laureat Nagrody Nobla w 1972 roku (zm. 16 VII 1985)
- (40) 22 XII 1967 – Zm. Jan Śpiewak, poeta i tłumacz (ur. 18 III 1908)
- (150) 24 XII 1857 – Zm. Stanisław Jachowicz, poeta, bajkopisarz i pedagog (ur. 17 IV 1796)
- (25) 24 XII 1982 – Zm. Louis Aragon, pisarz francuski, działacz polityczny (ur. 3 X 1897)

- (315) 25 XII 1692 – Ur. Isaac Newton, fizyk angielski (zm. 20 III 1727)
- (30) 25 XII 1977 – Zm. Charlie Chaplin, angielski aktor hollywoodzki okresu kina niemego, reżyser, scenarzysta i producent filmowy, kompozytor (ur. 16 IV 1889)
- (185) 27 XII 1822 – Ur. Ludwik Pasteur, uczonec francuski, bakteriolog i chemik (zm. 28 IX 1895)
- (70) 28 XII 1937 – Zm. Maurice Ravel, kompozytor francuski (ur. 7 III 1875)
- (5) 31 XII 2002 – Zm. Kazimierz Dejmek, reżyser, aktor, prezes ZASP w latach 1988-89; minister kultury i sztuki w latach 1993-1996 (ur. 17 V 1924)

II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Ewa Guderian-Czaplińska
UAM Poznań

NAJNOWSZY DRAMAT POLSKI (PO ROKU 1989)

Tuż po „wybuchu wolności” w roku 1989 teatr znalazł się w bardzo trudnej sytuacji; nie chodziło tylko o administracyjno-finansowe zmiany funkcjonowania polskich scen w nowej rzeczywistości gospodarczej, ale przede wszystkim o utracone przymierze z publicznością. Kiedy teatr przestał być ażylem aluzji i można było zacząć posługiwać się „otwartym tekstem”, poruszać nieobecne dotąd tematy – okazało się, że o ten „tekst” właśnie najtrudniej. Powszechne w pierwszej wolnościowej dekadzie narzekanie na brak polskiej dramaturgii współczesnej wydawało się dość uzasadnione. Teatr potrzebował wsparcia, jeśli chciał dalej utrzymać żywy kontakt z widzami.

Starzy mistrzowie wprawdzie całkiem nie zamilkli, ale odzywali się rzadko. Tadeusz Różewicz wrócił do teatru tylko raz: w serii prób z aktorami wrocławskiego teatru przekomponował swoją najbardziej znaną sztukę, a potem opublikował zapis tej wersji jako *Kartotekę rozrzuconą* (1994). Sławomir Mrożek, napisał – jeszcze przed powrotem z emigracji w Meksyku – groteskę (czy raczej: czarną komedię) *Wdowy* (1990), a potem *Miłość na Krymie* (1993), *Piękny widok* (1999) i *Wielebnych* (1999). Jednak teatry – odwrotnie, niż dawniej – nie wystawiały już tak chętnie Mrożkowych sztuk i to nie tylko dlatego, że np. autor obwarował realizację *Miłości na Krymie* słynnym dziesięciopunktowym regulaminem, w którym zabraniał reżyserom stosowania skrótów, żądał przygotowania realistycznej dekoracji itd. Bardziej chyba z powodu kłopotu z odejściem Mrożka od „polskich” problemów, umieszczeniem akcji dramatów w miejscach abstrakcyjnych lub odległych (Rosja, Bałkany), posługiwania się swoim tradycyjnym, pełnym finezyjnych gier znaczeniowych językiem (ostatnia próba teatru, czyli spektakl Jerzego Jarockiego w Teatrze Narodowym w Warszawie, w styczniu 2007, przypominała ten kłopot; krytycy z niepokojem odnotowali formalną anachroniczność sztuk autora *Miłości na Krymie*, choć Jarocki obostrzeń autora tym razem nie respektował). Mrożek jednak już w 1993 roku wywołał swoją sztuką pewien temat, który w dramaturgii pierwszej dekady stał się jednym z ważniejszych: temat naszego stosunku do Rosji. Podjęli go także: Janusz Głowacki w *Czwartej siostrze* (1999) i Tadeusz Słobodzianek w *Śnie plu-*

skwy (w tym samym roku). W całkiem odmiennych poetykach, wszyscy jednak pytali o to, jak u schyłku wieku (i po wyzwoleniu z zależności politycznej) widzi-
my Rosję. I wszyscy odpowiedzieli podobnie: tkwimy w schematach i stereoty-
pach, nie ma mowy o nieuprzedzonym porozumieniu. Swoją drogą, Janusz
Głowacki dopisał także swój głos do innego, ongiś Mrożkowego, tematu: emi-
gracji. Jego dwie sztuki: *Polowanie na karaluchy* (wydana w kraju w 1990) i *Anty-
tygona w Nowym Jorku* (1992) pokazywały zarówno emigranckie upokorzenia,
jak możliwość wydobycia się z nich bardzo ludzkim, choć zupełnie nieadekwat-
nym do sytuacji, porywem dobroci i szlachetności. Co do ludzkich odruchów
emigranta nie miał natomiast złudzeń Edward Redliński, kolejny z dramatopisa-
rzy średniej wówczas generacji: jego *Cud na Greenpoincie* (1995) był właściwie
paszkwilem na polskie środowiska emigracyjne w Stanach.

Te dwa tematy nie zdominowały, rzecz jasna, polskiej dramaturgii pierw-
szych lat po przełomie. Były może najbardziej widoczne z tej racji, że podjęli je
znani twórcy, a niektóre ze sztuk – jak *Antygonę w Nowym Jorku* – natychmiast
doceniły teatry. Inni „starzy mistrzowie” pozostawali w cieniu, lub może lepiej
powiedzieć: ich pracę śledziło grono oddanych miłośników. Taki był przypadek
Bogusława Schaeffera, znakomitego kompozytora i dramatopisarza, w latach
dziewięćdziesiątych nadal niezwykle twórczego (powstało wówczas ponad
dwadzieścia tekstów). Ten eksperymentator i awangardzista, zaistniał we
współczesnym teatrze dzięki Janowi Peszkowi i Mikołajowi Grabowskiemu,
inscenizującym z pasją jego muzyczno-dramatyczne scenariusze. Twórcą „osob-
nym” średniego pokolenia, o własnym głosie i rozpoznawalnym stylu stał się też
wówczas Tadeusz Słobodzianek. W swoich „nie-boskich” dramatach – *Turlaj-
groszku* (1990), *Proroku Ilji* (1992), *Merlinie* czy *Kowalu Malambo* (1993) –
z pomocą quasi-mitycznych konstrukcji pytał o podstawowy sens egzystencji
i obecność idei w złachmanionym świecie. Inną oryginalną – a długo niedoce-
nianą – dramatopisarką jest Lidia Amejko, która debiutowała w roku 1993 sztuką
Gdy rozum śpi – włącza się automatyczna sekretarka, noszącą intrygujący
podtytuł „rzecz o gadaniu”, który właściwie określał istotę także całego jej póź-
niejszego dramatopisarstwa. Zaprawione ciepłym humorem „sztuki o gadaniu”
Amejko pokazują, że żyć – to znaczy: mówić, a człowieka unieśmiertelnia wła-
śnie dar narracji, choć we współczesnym świecie głosy nam się mieszają,
przemawiamy cytatami i fragmentami, nie wiedząc, czy jesteśmy twórcami na-
szych opowieści, czy je tylko po raz kolejny skądś przywołujemy. Teatr zauwa-
żył te sztuki właściwie dopiero po ciekawie (i z przewrotnie gwiazdorską obsadą,
m.in. Cezary Pazura, Marek Walczewski, Wiktor Zborowski) zrealizowanym
w Teatrze Telewizji *Farrago* (emisja w kwietniu 1999).

W drugiej połowie dekady wyraźne już było oczekiwanie na podjęcie przez
dramatopisarzy tematów współczesnych, dotkliwych, aktualnych – „z pierw-

szych stron gazet”. Na takie teksty czekał teatr walczący o nową – zwłaszcza młodą – publiczność. I to w istocie teatr wystąpił z inicjatywą zaktywizowania dramatopisarzy, wyciągnięcia ich z biurek i włączenia do pracy teatralnej. Obserwacje tego, co działo się na scenach Europy Zachodniej, doprowadziły do dwojakiej reakcji: po pierwsze – tłumaczeń i wystawień głośnych tekstów tamtejszych dramatopisarzy, po drugie – prób uruchomienia podobnych modeli bliskiej współpracy autora z teatrem.

Tą pierwszą drogą poszli np. twórcy warszawskiego pozainstytucjonalnego Towarzystwa Teatralnego (1998), Paweł Łysak i Paweł Wodziński, którzy przetłumaczyli i wystawili m.in. *Shopping and fucking* Marka Ravenhilla (1999) i *Zbombardowanych* Sary Kane (2000), otwierając w ten sposób drogę na polskie sceny zachodnim „brutalistom”. Na kilka sezonów teatr brutalistów stał się jednym z ważniejszych wyznaczników kierunku nowego polskiego teatru – i dramatu, bo tłumaczeń sztuk pojawiała się coraz więcej, nie tylko z angielskiego, ale i niemieckiego (np. Marius von Mayenburg), a jeszcze wcześniej francuskiego obszaru językowego (Bernard Maria Koltes). Dyskusja o brutalistach podzieliła nie tylko krytyków, ale i publiczność teatralną: jedni odmawiali tym tekstom zarówno wartości artystycznych, jak i możliwości społecznego oddziaływania, zarzucali zaś nadmierne epatowanie scenami przemocy, inni dowodzili, że zawarta w nich „analiza zła prowadzi [odbiorcę] do poszukiwania dobra” (Paweł Łysak) i że diagnozują one najbardziej dotkliwe bolączki współczesnego świata (zob. np. dyskusję krytyków *Piękny skowyt* w „Res Publice Nowej” 2002/5). Ale przecież już wcześniej w Polsce pojawiła się sztuka podobna: *Młoda śmierć* (1995) Grzegorza Nawrockiego, w której – w serii osobnych, krótkich ujęć – autor, opierając się na materiałach prasowych, opisał bezwzględne morderstwa popełniane przez młodocianych. Przedstawił świat dzieci, w którym nie istnieją normy moralne, a dominuje bezmyślna, okrutna przemoc. Kilka lat później kolejny młody autor, Paweł Sala, powróci do tego tematu od innej strony: akcja *Od dziś będziemy dobrzy* (2001) toczy się w zakładzie poprawczym prowadzonym przez braci zakonnych. Sala pokazał nie tylko nieskuteczność wysiłków resocjalizacji młodych bandytów, ale zapytał też o przyczyny ich wykolejenia. I otworzył tym kolejny wielki temat młodej dramaturgii: patologię życia rodzinnego.

Sam autor – mimo że jego debiutancki dramat trafił od razu na scenę – zdawał sobie jednak sprawę z niedostatków warsztatu pisarskiego młodych twórców: na Zachodzie, jak mówił, „sztuki są po kilka razy czytane, poprawiane, próbowane [...]. W Polsce brakuje takiej pracy nad tekstami”. Ale ta droga także się u nas niebawem otwarła. Zrazu poprzez spotkania warsztatowe z twórcami zachodnimi (np. w 1994 roku odbyły się w Krakowie polsko-brytyjskie spotkania „Pisanie dla teatru”), a kilka miesięcy później dzięki rodzimej inicjatywie. Łukasz

Czuj założył w Krakowie Centrum Dramatu Polskiego, stowarzyszenie, które zajęło się „zbliżaniem” dramatopisarzy do teatru poprzez umożliwienie najlepiej rokującym twórcom konfrontacji ze sceną. Chociaż organizatorzy Centrum wydawali też kwartalnik „Dramaturgia Polska”, to jednak zastrzegali, że nie chodzi im o drukowanie dramatów, ale o doprowadzenie do ich wystawienia. Najbardziej znanym „warsztatem” młodych dramatopisarzy stało się w ostatnich latach Laboratorium Dramatu, założone i prowadzone przez Tadeusza Słobodzianka, zrazu przy Teatrze Narodowym w Warszawie (od 2003), obecnie przy Towarzystwie Autorów Teatralnych (od 2005). W Laboratorium stosuje się kilkuetapowe sesje pracy nad tekstem (a także zaprasza twórców na specjalne letnie spotkania Sztuka Dialogu nad Wigrami), podczas których autor, reżyser i aktorzy wspólnie kształtują dramat, zwieńczeniem zaś bywa pokaz spektaklu. Coraz więcej teatrów (Teatr Powszechny, Teatr Rozmaitości) organizuje podobne warsztaty we własnym zakresie, doprowadzając w ten sposób często do ciekawych przedstawień na swoich scenach. Normą niemalże stały się także organizowane w wielu teatrach (jednym z pierwszych był Teatr Polski w Poznaniu za dyrekcji Pawła Łysaka i Pawła Wodzińskiego) publiczne „czytania” nowych utworów dramatycznych przez aktorów w formie lekko opracowanej reżysersko.

„Dramatopisarz zmienia się w dramaturga” – oznajmił tonem aprobatywnym Słobodzianek („Gazeta Wyborcza. Warszawa” 2004/ wyd. z 4 grudnia). Oznacza to, że coraz więcej autorów współpracuje zawodowo z teatrem – właśnie jako dramaturdzy, która to funkcja zastąpiła gdzieś dawniejszych kierowników literackich. Chodzi w tym przypadku o silniejsze związanie autora ze sceną, po to, by powstawały teksty spełniające wymogi teatru, nie zaś utwory wymagające później wielu zabiegów adaptacyjnych. W dwóch najgłośniejszych antologiach młodego dramatu (*Pokolenie porno* i *Made in Poland*) przygotowanych przez Romana Pawłowskiego znalazły się w większości sztuki, które przeszły wcześniej taką próbę sceny. Co to oznacza dla czytelnika (a nie teatralnego widza) tych książek? Między innymi to, że musi zmienić sposób lektury; w miejsce kryteriów literackich, którymi posługiwał się dotychczas, powinien uruchomić czytanie „na przecięciu” tekstu i jego potencjalnego wykonania, zapewne – w wielu wypadkach – ze świadomością pewnej użyteczności i doraźności tych utworów. Do takiego ich traktowania skłania także zestaw tematów najmłodszego polskiego dramatu: rozpad rodziny, rozpad tożsamości, kryzys związków emocjonalnych, rozczarowanie światem wolnego rynku i problem emigracji, kryzys autorytetów, konsumpcjonizm i jego skutki, oddziaływanie mediów. Roman Pawłowski określił te sztuki wspólnym mianem „dramaturgii niemoralnego niepokoju”, podkreślając, jak mocno autorzy angażują się w opisanie aktualnych zjawisk społecznych (także ich samych dotykających), starając się, by sztuki mogły pełnić funkcję „społecznych barometrów nowej rzeczywistości”

(zob. *Wstęp* do antologii: *Made In Poland*). Niewielu autorów pozostało poza obszarem owej doraźności (jak np. Jerzy Łukosz ze sztukami o Hauptmanie czy Tomaszu Mannie, czy konsekwentnie uprawiająca swoją odrębną filozofię dramatu Lidia Amejko), Są jednak wśród młodych twórców i tacy, dla których wyzwaniem stało się nie tyle opracowanie „współczesnego”, „gorącego” tematu, ale przede wszystkim sposób wyrażania i znalezienie właściwego języka. W tych poszukiwaniach najbardziej konsekwentni wydają się Krzysztof Bizio, Michał Walczak, czy Marek Pruchniewski, rezygnujący z „opisywania” świata, budujący swoich bohaterów w maksymalnie skondensowanym języku dialogu, nierezygnujący z odwołań do tradycji dramatycznej, twórczo wykorzystujący „połamanie” i niepewność współczesności w podobnie „połamanych”, konstruowanych migawkowo scenach swoich utworów.

Spośród młodego pokolenia piszących dla teatru kilkoro autorów szczególnie często gościło na teatralnych afiszach: Ingmar Villqist (który miał swój „długi sezon”, z najczęściej przez teatry graną *Nocą Helvera*), Michał Walczak, Krzysztof Bizio, Tomasz Man, Paweł Jurek, Małgorzata Owsiany, Anna Burzyńska, Paweł Sala, Michał Bajer, Marek Modzelewski, Przemysław Wojcieszek (głośne *Made in Poland* z teatru w Legnicy, 2004), Marek Pruchniewski (realizacje w Teatrze Telewizji). W ankiecie miesięcznika „Teatr” (w której znani krytycy typują po zakończeniu każdego sezonu teatralnego aktualnie najciekawsze polskie zjawiska teatralne) pada zawsze pytanie o najciekawszą nową polską sztukę – często wskazuje się tu dramaty dopiero po ich realizacji scenicznej, wcale nie po publikacji (np. w „Dialogu”), co oznacza, że o ich włączeniu w obieg odbiorczy decyduje dziś jednak nie tyle lektura, co fakt wystawienia. Zmienił się też, jak sądzę, adresat większości tych sztuk: bywa nim najczęściej młody widz teatralny, odnajdujący w „swoich” teatrach interesujące go problemy i akceptujący proponowaną estetykę przedstawień. Pewne jest, że tak bliskiego związku młodego dramatu i młodego teatru nie obserwowaliśmy w Polsce już dawno.

BIBLIOGRAFIA:

I. Dramaty.

A. Czasopismem regularnie publikującym teksty polskich i obcych dramatów jest „Dialog”. Ostatnio ukazał się w formie elektronicznej *Indeks autorów i tekstów 1956-2006* (CD dołączony do 12 numeru „Dialogu” 2006), sporządzanie tutaj dodatkowego spisu drukowanych w „Dialogu” polskich dramatów wydawać się więc może niecelowym powielaniem *Indeksu*. Wszakże, żeby odnaleźć tekst na CD, trzeba wiedzieć, czego szukać: do wyszukiwarki należy wpisać konkret-

ne nazwisko, tytuł sztuki lub rok jej publikacji. Stąd poniższy wykaz będzie jednak, jak sądzę, pożyteczny dla czytelników zainteresowanych polskimi dramataми. Notuję **jedynie utwory dramatyczne powstałe współcześnie** (pomijam scenariusze filmowe – które pojawiają się w „Dialogu” z racji tego, że pismo „poświęcone jest dramaturgii współczesnej, teatralnej, radiowej, telewizyjnej” – oraz dramaty powstałe w latach wcześniejszych, a z różnych przyczyn drukowane obecnie, np. utwory odnalezione w rękopisach lub teksty zatrzymane ongiś przez cenzurę). Warto też przypomnieć, że regułą „Dialogu” (zwłaszcza w ostatnich latach) jest zamieszczanie wraz ze sztuką **krytycznych tekstów** na jej temat – można je znaleźć **w tych samych numerach** pisma.

W „Dialogu” ukazały się więc:

ROK 1989:

KOZIOŁ Urszula. Zgaga, nr 1, s. 5-38

KUŚMIEREK Józef. Rok 1979, nr 2, s. 5-47

GRÓŃSKI Ryszard Marek. Pod jednym niebem, nr 3, s. 5-30

HEN Józef. Justyn! Justyn!, nr 4, s. 7-51

SŁOBODZIANEK Tadeusz. Obywatel Pekosiewicz, nr 5, s. 5-36

WÓJCICKI Krzysztof. Księga Bałwochwacza, nr 7, s. 5-34

WASILEWSKA Jolanta. Sceny z życia bohaterów, nr 7, s. 35-43

RYLSKI Eustachy. Chłodna jesień, nr 8, s. 5-50

KOŁAKOWSKI Leszek. Faust, nr 9, s. 5-23

BARDIJEWSKI Henryk. Ostatnia noc radości, nr 9, s. 24-56

PAŹNIEWSKI Włodzimierz. Zaraz wracam, nr 10, s. 5-43

ŁUBIEŃSKI Tomasz. Historia z psem, nr 11/12, s. 5-20

KRZYSZTOFCZYK Jan. Krzyk, nr 11/12, s. 21-33.

ROK 1990:

GŁOWACKI Janusz. Fortynbras się upił, nr 1, s. 24-55

RYCHLIK Andrzej, Zimiński Wojciech. Zapachy z kuchni, nr 2, s. 5-24

KOFTA Krystyna. Pępowina, nr 3, s. 5-26

BAJON Filip. Sauna, nr 4, s. 5-41

GŁOWACKI Janusz. Polowanie na karaluchy, nr 5, s. 5-34

KRZYSZTOFCZYK Jan. Podział, nr 7, s. 5-19

BIENIASZ Stanisław. Biografia, nr 8, s. 5-40

KULMOWA Joanna. A nad nami anioły, nr 9, s. 5-26

LIBERA Antoni. Czy Europa musi zginąć?, nr 9, s. 27-38

FINK Ida. Ślad (słuchowisko), nr 10, s. 46-55

RYLSKI Eustachy. Zapach wistarii, nr 11, s. 5-39

SŁOBODZIANEK Tadeusz, Tomaszuk Piotr. Turlajgrosek, nr 11, s. 40-54

ROK 1991:

RÓŻEWICZ Tadeusz. Przerwana rozmowa, nr 1, s. 5-11

MATUSZKIEWICZ Antoni. Pokutny krzyż, nr 1, s. 12-38

ŁUBIEŃSKI Tomasz. Trzeci oddech (słuchowisko), nr 3, s. 5-14

DRYGAS Maciej Janusz. Dzieci z hotelu Ameryka, nr 3, s. 15-49

BIENIASZ Stanisław. W pobliżu Königsallee, nr 4, s. 34-48

KOTERSKI Marek. Nienawidzę, nr 5/6, s. 57-73

MOSSAKOWSKI Paweł. Krótka historia literatury dla klasy wstępującej (słuchowisko), nr 7, s. 28-39

HORUBAŁA Andrzej. Mono, nr 8, s. 54-64

LENARTOWSKI Andrzej. Spotkamy się w Jerozolimie, nr 9, s. 5-34

NIEDOBA Andrzej. Kim pani jest?, nr 10, s. 5-21

ALBRECHT Alicja, Mroziewicz Krzysztof. Socialismo o muerte, nr 10, s. 22-37

GRZEGORZEWSKI Jerzy. Miasto liczy psie nosy, nr 12, s. 7-17

ROK 1992:

BARDIJEWSKI Henryk. Guwernantki, nr 1/2, s. 5-32

ŁUBIEŃSKI Tomasz. Strefa nadgraniczna, nr 4, s. 5-29

GRYNBERG Henryk. Pamiętnik pisany w stodole, nr 5, s. 5-40

MILEWSKA Monika. Savonarola, nr 5, s. 41-48

MATUSZKIEWICZ Antoni. Pokaz mody, nr 6, s. 51-55

BOJARSKA Anna. Meeting, nr 8, s. 5-44

STROŃSKA Anna. Prostak, nr 9, s. 5-25

POWALISZ Monika. Rapsod dla krowy, nr 9, s. 26-34

GŁOWACKI Janusz. Antygona w Nowym Jorku, nr 10, s. 5-40

SŁOBODZIANEK Tadeusz. Prorok Ilija, nr 11, s. 7-30

WOJTYSZKO Maciej. Wznowienie, nr 11, s. 31-52

SKWARNICKI Marek. Misterium, nr 12, s. 5-24

ROK 1993:

NIEMCZUK Jerzy. Wyrodek, nr 1/2, s. 5-20

PRUCHNIEWSKI Marek. Kilka chwil, nr 1-2, s. 21-34

SŁOBODZIANEK Tadeusz. Merlin, nr 3, s. 5-54

NETZ Feliks. Harmonia (słuchowisko), nr 4, s. 5-19

GRÓŃSKI Ryszard Marek. Bezpruderyjna para, nr 5, s. 5-36

KOFTA Krystyna. Salon profesora Mefisto, nr 6, s. 5-34

KONIUSZ Janusz. Pod szczęśliwą gwiazdą (słuchowisko), nr 6, s. 35-44

SŁOBODZIANEK Tadeusz. Kowal Malambo, nr 7, s. 5-53

AMEJKO Lidia. Gdy rozum śpi – włącza się automatyczna sekretarka, nr 8, s. 5-13

ZAWISTOWSKI Władysław. Farsa z ograniczoną odpowiedzialnością, nr 9, s. 5-37

ŁUBIEŃSKI Tomasz. Śniadanie do łóżka, nr 10, s. 5-21

MROŻEK Sławomir. Miłość na Krymie, nr 12, s. 5-74.

ROK 1994:

BARDIJEWSKI Henryk. Mniejsze dobro, nr 1, s. 5-32

FINK Ida. Opis poranka, nr 3, s. 5-11

ODOJEWSKI Włodzimierz. Trzy szkice miłosne, nr 3, s. 12-38

NOWICKI Krzysztof. Dziś są twoje urodziny, nr 4, s. 5-12

KARKOWSKA Krystyna. Taka zwykła niespodzianka, nr 6, s. 5-23

HUELLE Paweł. Kto mówi o czekaniu, nr 7, s. 5-23

RÓŻEWICZ Tadeusz. Kartoteka rozrzucona, nr 10, s. 5-46

BISZCZANIK Marek. Gogoly, nr 11, s. 5-46

HARASYMOWICZ Jerzy. Worożycha, nr 12, s. 5-46

SZTURC Włodzimierz. Magnifikat, nr 12, s. 47-67

ROK 1995:

TERLECKI Władysław. Mateczka, nr 1, s. 5-33

STRONSKA Anna. Nocne życie, nr 1, s. 34-48

KRZYSZTOFCZYK Jan. Święcone na pół, nr 3, s. 5-20

MACIĄG Rafał. Błazen, nr 4, s. 5-25

DERDOWSKI Krzysztof. Rzecznik, nr 5, s. 50-57

FALK Feliks. Koncert, nr 6, s. 5-29

NAWROCKI Grzegorz. Młoda śmierć, nr 8, s. 5-23

ZALEWSKI Witold. Coś za coś, nr 9, s. 5-25

AMEJKO Lidia. Męka Pańska w butelce, nr 10, s. 5-13

KRASIŃSKI Janusz. Krzak gorejący, nr 10, s. 14-45

ŁUKOSZ Jerzy. Mann Tomasz, nr 11, s. 5-28

REDLIŃSKI Edward. Cud na Greenpoincie, nr 12, s. 5-48

MARCINIAK Jerzy. O świcie (słuchowisko), nr 12, s. 49-57

ROK 1996:

WOJTYSZKO Maciej. Semiramida, nr 1, s. 5-34

DRĄGALSKI Leszek. Powstanie w gaciach, nr 1, s. 35-40

SZTURC Włodzimierz. Kuszenie świętego Antoniego, nr 2, s. 5-18

GRABOWSKI Artur. Monodram, nr 2, s. 19-59

TOMASZUK Piotr. Głup, nr 3, s. 33-69

ŚLEPOWROŃSKA Dagna. Mielonka, nr 4, s. 5-16

AMEJKO Lidia. Dwadźzewko, nr 5/6, s. 35-44

LACHNIT Ewa. Człowiek ze śmieci, nr 5/6, s. 45-73

PRZEŹDZIECKI Jerzy. Pasja, nr 8, s. 5-38

ŁUKOSZ Jerzy. Dwa ognie, nr 9, s. 5-37

BUKOWSKI Marek. Ciałopalenie, nr 10, s. 5-33

ŁUBIEŃSKI Tomasz. Wzgórze, nr 11, s. 5-29

KRZYSZTOFCZYK Jan. Czika, nr 12, s. 5-18.

ROK 1997:

MARCINIAK Jerzy. Zbłąkany wiatr, nr 2, s. 5-24

MOSSAKOWSKI Paweł. Wieczory i poranki (sztuka telewizyjna), nr 2, s. 25-60

PIESIEWICZ Krzysztof i Kieślowski Krzysztof. Raj, nr 3, s. 5-33

MACIĄG Rafał. Ona, nr 3, s. 34-59

ADAMOWICZ-Kędzierska Anna. Polamany wóz, nr 4, s. 25-47

PIESIEWICZ Krzysztof. Piekło, nr 5, s. 5-31

BAUMAN Adam. Liga mistrzów (sztuka telewizyjna), nr 6, s. 5-27

SZTURC Włodzimierz. Samnia, nr 7, s. 5-18

GRYNBERG Henryk. Kabaret po tamtej stronie, nr 8, s. 5-33

ŁUKOSZ Jerzy. Grabarz królów, nr 8, s. 34-42

AMEJKO Lidia. Farrago, nr 9, s. 5-16

RYLSKI Eustachy. Netta, nr 9, s. 17-53

LACHNIT Ewa. Obrażeni, nr 10, s. 5-38

ZIOLKO Marcin. Noctuabundus, nr 10, s. 39-71

WOJTYSZKO Maciej. Kraina kłamczuchów, nr 10, s. 72-101

KOTERSKI Marek. Kocham, nr 11, s. 5-35

JAWORSKI Krzysztof. Szeherezada, czyli disco-polo live!, nr 12, s. 5-23

ROK 1998:

BRADECKI Tadeusz. Saragossa, nr 1, s. 5-35

KOTERSKI Marek. Nas troje, nr 2, s. 5-31

WOJTYSZKO Maciej. Żelazna konstrukcja, nr 3, s. 29-58

MAN Tomasz. Katarantka, nr 4, s. 27-52

TERLECKI Władysław. Nieznajomi, nr 5, s. 5-18

ŁUBIEŃSKI Tomasz. Italiam, Italiam..., (sluchowisko), nr 5, s. 19-28

MIKLASZEWSKA Agata. Huśtawka, nr 5, s. 29-39

BIENIASZ Stanisław. Pora zbiorów, nr 6, s. 5-35

BUKOWSKI Marek. Truposz, nr 8, s. 5-26

ŻUREK Jerzy. Biała góra (sztuka telewizyjna), nr 9, s. 5-29

BUJAŃSKA Maria. Krotochwila liryczna (sluchowisko), nr 9, s. 30-39

LENARTOWSKI Andrzej. Opowieści wigilijne, nr 10, s. 5-25

ROK 1999:

BRUTTEM Robert, Wiszniewski Tomasz. Bal (scenariusz widowiska telewizyjnego), nr 2, s. 5-33

SKRZYPOSEK Krystian. Jak iza przy lzie, nr 3, s. 5-31

WRÓBEL Aneta. Co się dzieje z modlitwami niegrzecznych dzieci, nr 4, s. 5-24

MROŻEK Sławomir. Piękny widok, nr 5, s. 5-37

MALESZKA Andrzej. Jasiek, nr 6, s. 5-21

KAJAK Olgierd. Pleśń, nr 6, s. 22-43

STRZEMBOSZ Maciej. Arka Noego, nr 7, s. 5-45
TERLECKI Władysław. Dragon, nr 8, s. 5-38
RYLSKI Eustachy. Co nie jest snem, nr 9, s. 5-30
LEWANDOWSKI Robert. Pustynia, nr 9, s. 31-39
GŁOWACKI Janusz. Czwarta siostra, nr 10, s. 5-49
PIECZYŃSKI Andrzej. Sierota, nr 10, s. 50-68
MROŻEK Sławomir. Wielebni, nr 11, s. 5-50
DZIADOWICZ Beata. Parzyści, nr 12, s. 5-35.

ROK 2000:

ULMAN Anatol. Transakcja z amnezją, nr 1, s. 5-26
HELLE Paweł. Ostatni kwadrans, nr 2, s. 2-20
HARASIMOWICZ Cezary. Dziesięć pięter, nr 3, s. 5-28
VILLQIST Ingmar. Noc Helvera, nr 3, s. 29-51
TOKARCZUK Olga. Skarb, nr 4, s. 5-20
STASIUK Andrzej. Muchy, nr 4, s. 21-34
TOMASZUK Piotr. Ofiara Wilgefortis, nr 5, s. 5-19
MAN Tomasz. Pisi, nr 5, s. 20-30
ZAWISTOWSKI Władysław. Witajcie w roku 2002 (sztuki telewizyjne), nr 6,
s. 5-41
LACHNIT Ewa. Złodziejki chleba, nr 7, s. 5-34
ŁUBIŃSKI Tomasz. Domy, drzewa, chińska róża, nr 7, s. 35-51
KOTERSKI Marek. Dzień świra, nr 8, s. 5-56
PIECZYŃSKI Andrzej. Zabić was to mało!, nr 9, s. 17-37
MYŚLIWSKI Wiesław. Requiem dla gospodyni, nr 10, s. 5-47
MOSSAKOWSKI Paweł. Przetarg, nr 10, s. 48-77
VILLQIST Ingmar. Beztlenowce [cykl jednoaktówek: Kostka smalcu z baka-
liami, Beztlenowce, Fantom, Lemury], nr 11, s. 5-53
BIZIO Krzysztof. Porozmawiajmy o życiu i śmierci, nr 12, s. 53-70.

ROK 2001:

GRZECHOWIAK Marta. Masztalerz, nr 1, s. 5-35
HUELLE Paweł. Kąpielisko Ostrów, nr 2, s. 5-50
RUDOWSKI Krzysztof. Cz@t, nr 2, s. 51-92
ZINIEWICZ Piotr. Kretowisko, nr 3, s. 5-29
KOKOCIŃSKI Piotr. Miś Kolabo (sztuka telewizyjna), nr 4, s. 5-37
VILLQIST Ingmar. Entartete Kunst, nr 5/6, s. 5-61
DZIEDUSZYCKA Małgorzata. Cóż my? My tu tylko goście, nr 7, s. 5-19
PRUCHNIEWSKI Marek. Pielgrzymi, nr 8, s. 5-44
ŁUKOSZ Jerzy. Hauptmann, nr 9, s. 5-27
SROKA Adam. Pod podeszwą buta, nr 9, s. 28-36
BIENIASZ Stanisław. Transfer, nr 10, s. 5-47

MUSKARIA Amanita (pseud.). Podróż do Buenos Aires, nr 11, s. 5-29
AMEJKO Lidia. Nondum, nr 12, s. 5-30
WOJTYSZKO Maciej. Bulhakow, nr 12, s. 31-69.

ROK 2002:

LUBIEŃSKI Tomasz. Ostatni, nr 1/2, s. 5-47
WALCZAK Michał. Piaskownica, nr 1/2, s. 48-62
BIZIO Krzysztof. Toksyne, nr 3, s. 5-34
IMIELSKA Małgorzata. Chciałam ci tylko powiedzieć (scenariusz spektaklu telewizyjnego), nr 5/6, s. 5-29
SALA Paweł. Od dziś będziemy dobrzy, nr 5/6, s. 31-59
NOWAKOWSKI Przemysław. Trzy kobiety wokół mego łóżka, nr 7, s. 5-25
SOBIESZCZAŃSKA Małgorzata. Ani słowa o miłości, nr 8/9, s. 5-42
MROCZKOWSKA Małgorzata. Justyna, siostra Mojej, nr 10, s. 5-19
BIELIŃSKI Mariusz. Cicho, nr 10, s. 20-45
OWSIANY Małgorzata. Zastępstwo, nr 11, s. 5-25
TOMCZYK Wojciech. Wampir, nr 11, s. 26-64
ANKIEWICZ Dżamila, Gliński Robert. Sanatorium Gorkiego, nr 12, s. 5-52.

ROK 2003:

KARPIŃSKI Maciej. Otello umiera, nr 1/2, s. 25-53
MODZELEWSKI Marek. Zabij mnie, nr 3, s. 5-26
ZAWISTOWSKI Władysław. Dobry adres, nr 4, s. 8-39
KOPACKI Andrzej. Kokaina, nr 5, s. 5-24
WALCZAK Michał. Rzeka, nr 6, s. 5-19
RYLSKI Eustachy. Sprawa honoru, nr 7/8, s. 5-41
ADAMOWICZ-Kędzierska Anna. Nad Muchawką, nr 7-8, s. 42-59
DZIURAWIEC Andrzej. Czekając, nr 9, s. 5-28
KRZYTEK Waldemar. Mała Moskwa, nr 10, s. 6-57
MIĘTUS Beata. Nad ranem, nr 10, s. 72-84
BARTNIKOWSKI Andrzej. Wolność, nr 11, s. 12-35
TOMASZUK Piotr. Święty Edyp, nr 12, s. 11-47
PANKOWSKI Marian. Podróż rodziców mej żony do Treblinki, nr 12, s. 66-74.

ROK 2004:

PURZYCKI Jan. Kufehek, nr 1, s. 16-44
BRODA Marzena. Skaza, nr 1, s. 52-77
BIZIO Krzysztof. Śmieci, nr 2/3, s. 5-19
BEDNARSKA Anna. Z twarzą przy ścianie, nr 2/3, s. 41-54
ZALEWSKI Witold. Ogniwo, nr 4, s. 18-27
KOKOCIŃSKI Piotr. Chwasty polskie (sztuka telewizyjna), nr 4, s. 38-74
PRUCHNIEWSKI Marek. Wesole miasteczko, nr 5, s. 5-36
BRUTTER Robert. Kantata na cztery skrzydła, nr 5, s. 136-162

- SALA Paweł. Mortal kombajn, nr 6, s. 10-41
KISIELIŃSKI Jarosław. Władcy ognia, nr 7, s. 5-44
RUSZKOWSKA-Pawłowicz Iwona. Cena milczenia, nr 7, s. 84-112
WALCZAK Michał. Kopalnia, nr 8, s. 5-45
ŁUKASIŃSKA Danuta. Agata szuka pracy, nr 8, s. 71-78
HOLEWIŃSKI Wacław. Znieczuleni, nr 9, s. 12-59
STEFAŃSKI Grzegorz. Brulion mojego dziadka, nr 10, s. 5-30
WOJCIECHOWSKI Piotr. Kraj średniej wielkości, nr 11, s. 16-43
KAMIŃSKI Jarosław. Cienie, nr 12, s. 15-26.

ROK 2005:

- KOZIOŁ Ireneusz. Spuścizna, nr 1, s. 5-25
KAJAK Olgierd. Słoneczny dzień, nr 1, s. 41-50
STASIUK Andrzej. Noc, nr 2, s. 5-32
BURZYŃSKA Anna. Mężczyźni na skraju załamania nerwowego, nr 2, s. 90-96
RYLSKI Eustachy. Dzień podróżny, nr 3, s. 32-54
PUŁAWSKI Krzysztof. Ostatni rozdział, nr 4, s. 12-47
MODZELEWSKI Marek. Londyn 24.12, nr 4, s. 56-79
TOMCZYK Wojciech. Norymberga, nr 6, s. 5-36
MÜLDNER-Nieckowski Piotr. Piórko, nr 6, s. 46-57
KRASIŃSKI Janusz, VIP, nie jesteś moim psem! (sluchowisko), nr 7/8, s. 5-23
BIZIO Krzysztof. Autoreverse (sluchowisko), nr 7/8, s. 39-49
MIKLASZEWSKA Maryna. Strajk, nr 9, s. 10-45
WOJCIESZEK Przemysław. Cokolwiek się zdarzy, Kocham cię, nr 10, s. 5-27
SALA Paweł. Ciemno wszędzie, nr 11, s. 5-42
SALA Paweł. Szwaczki, nr 11, s. 76-113
BAJER Michał. Zjedz serce wroga, nr 12, s. 5-33

ROK 2006:

- WRÓBLEWSKI Szymon. Puzzle, nr 1, s. 22-87
BIELIŃSKI Mariusz. Nad, nr 2, s. 5-48
CHOTKOWSKI Łukasz. Niestąd, nr 3, s. 5-14
KRZYSZTOFCZYK Jan. Kłopot Pana Boga, nr 3, s. 42-90
KOCHAN Marek. Karaoke, nr 4, s. 24-49
BOGACZ Szymon. Wariacje międzyludzkie, nr 7, s. 28-58
AMEJKO Lidia. Greta, nr 8, s. 5-28
MAN Tomasz. Dobrze, nr 8, s. 65-82
KOZIOŁ Ireneusz. Pokropek, nr 9, s. 6-25
WOJTYSZKO Maria. Macica, nr 10, s. 15-39
GRZEGORZEWSKA Antonina. Zapnij się, ze skrótami, nr 10, s. 67-74
BARTNIKOWSKI Andrzej. Postępujący zanik mięśni, nr 11, s. 14-47
PRUCHNIEWSKI Marek, Wortman Marek. Nasz syn, nr 12, s. 5-55

ROK 2007:

ROKICKA Małgorzata. Nieopłacalne, nr 1, s. 38-49

STASIUK Andrzej. Ciemny las, nr 2, s. 7-34

ŁUBIEŃSKI Tomasz. Przez las, nr 2, s. 102-116.

B. W latach 1995-1998 ukazywał się kwartalnik „Dramaturgia polska”, w którym wprawdzie nie publikowano dramatów, zamieszczano jednak omówienia – w postaci streszczenia i oceny – nadsyłanych do redakcji tekstów (np. w numerze 1: Radosław Figura, *Pamiętki*; tenże, *Opiekun much*; Grzegorz Nawrocki, *Młoda śmierć*; tenże, *Ciepły kanał*; Radosław Rybacki, *Pół kilo Wilkacego*; Robert Turlej, *Mucha*; Krzysztof Derdowski, *W Szwecji*; Marcin Wroński, *Przedział mieszkalny*; Piotr Starzak, *To przecież wakacje*; Monika Powalisz, *Mistyfikacje*; Sławomir Palka, *Przedstawienie*).

II. Wydania książkowe dramatów (książki autorskie, zbiorowe, w seriach wydawniczych):

Notuję tu jedynie **wybór** wydanych ostatnio dramatów – wiele tekstów ukazuje się bowiem także jako druki poszczególnych teatrów (z okazji premier) lub plan konkursów czy warsztatów dramatopisarskich organizowanych przez różne instytucje; bywa, że w ogóle nie wchodzi one do księgarń (jak np. *Dramaturgia poboczny. Windowisko 2000* – tom opublikowany po spotkaniach i konkursie dla młodych dramaturgów w Gdańsku, czy *Mieszkam tu* – teksty wydane przez krakowski Teatr Łażnia Nowa) lub ukazują się w bardzo małym nakładzie, a ich dystrybucja ma ograniczony zasięg (jak np. *Cień Józefa: apokryf współczesny* / Paweł Kamza. – Kalisz : Teatr im. W. Bogusławskiego w Kaliszu : Polskie Studium Józefologiczne, 2003).

1. POKOLENIE porno i inne niesmaczne utwory teatralne : antologia najnowszego dramatu polskiego w wyborze (i ze wstępem) Romana Pawłowskiego; red. Henryk Sulek. – Kraków : „Zielona Sowa”, 2003. – 495 s.
Zawiera: Toksyny / Krzysztof Bizio; Pokolenie porno / Paweł Jurek; Uśmiech grejpfruta / Jan Klata; Koronacja / Marek Modzelewski; Łucja i jej dzieci / Marek Pruchniewski; Od dziś będziemy dobrzy / Paweł Sala; Testosteron / Andrzej Saramonowicz; Bez tytułu / Ingmar Villqist; Podróż do wnętrza pokoju / Michał Walczak; Zabij ich wszystkich / Przemysław Wojcieszek.
2. MADE in Poland : dziewięć sztuk teatralnych z Polski : tom drugi bestsellerowej antologii „Pokolenie porno” / w wyborze Romana Pawłowskiego; red. Henryk Sulek; [aut. sztuk Robert Bolesło i in.]. – Kraków : Korporacja Ha!art : Horyzont, 2006. – 462 s.

Zawiera: O matko i córko! / Robert Bolesto; From Poland with love / Paweł Demirski; Absynt / Magdalena Fertacz; Matka cierpiąca / Tomasz Kaczmarek; Miss HIV / Maciej Kowalewski; Agata szuka pracy / Dana Łukasińska; 111 / Tomasz Man; Tiramisu / Joanna Owsianko; Made in Poland / Przemysław Wojcieszek.

3. TR/PL: Bajer, Kochan, Masłowska, Sala, Wojcieszek : antologia nowego dramatu polskiego. – Warszawa : TR, 2006. – 201 s. – (Nowa Dramaturgia; 05)

Zawiera: Strefa działań wojennych / Michał Bajer; Argo : misterium komercyjne z udziałem Krzysztofa Kamila / Marek Kochan; Dwoje biednych Rumunów mówiących po polsku / Dorota Masłowska; Trzecie przyście / Paweł Sala; Cokolwiek się zdarzy, Kocham cię / Przemysław Wojcieszek.

4. W serii „Dramat współczesny” (prezentującej tłumaczenia tekstów autorów obcojęzycznych oraz dramaty polskie) wydawanej przez Księgarnię Akademicką w Krakowie i redagowanej przez Małgorzatę Sugierę i Annę Wierzchowską-Woźniak ukazały się:

- a) DO TRZECH razy sztuka / Artur Grabowski. – Kraków : „Księgarnia Akademicka”, 1999. – 259 s. – (Dramat Współczesny; 4)
- b) ŚMIERĆ puszczyka i inne utwory / Jerzy Łukosz. – Kraków : „Księgarnia Akademicka”, 2000. – 277 s. – (Dramat Współczesny; 9)
- c) CZTERY na cztery : utwory z dialogami / Radosław Figura. – Kraków : „Księgarnia Akademicka”, 2002. – 270 s. – (Dramat Współczesny; 14)
- d) NICLAND : cztery sztuki teatralne / Anna Burzyńska. – Kraków : „Księgarnia Akademicka”, 2004. – 240 s. – (Dramat Współczesny; 21)
- e) ECHA, repliki, fantazmaty : antologia nowego dramatu polskiego / [aut. Michał Bajer i in.]; red. Anna Wierzchowska-Woźniak. – Kraków : „Księgarnia Akademicka”, 2005. – 361 s. – (Dramat Współczesny; 27)

Zawiera: Verklärte nacht / Michał Bajer; Weź przestań / Jan Klata; Holyfood / Marek Kochan; Snu czas / Jacek Papis; Sztuka mięsa 1 / Jacek Papis; Córka myśliwego albo Polakożerczyni / Monika Powalisz; Dziecko / Maria Spiss; Pierwszy raz / Michał Walczak; Powierzchnia / Szymon Wróblewski.

5. W serii „Współczesna polska dramaturgia” wydawanej w latach dziewięćdziesiątych przez Ośrodek Badań Twórczości Jerzego Grotowskiego i redakcję „Notatnika Teatralnego” ukazały się m.in.:
- a) HISTORIA noża / Marek Pruchniewski. – Wrocław : Ośrodek Badań Twórczości Jerzego Grotowskiego i Poszukiwań Teatralno-Kulturowych, 1994. – 71 s. – (Biblioteka Notatnika Teatralnego)

- b) TRZY wieki miłości do zwierząt / Rafał Maciąg. – Wrocław : Ośrodek Badań Twórczości Jerzego Grotowskiego i Poszukiwań Teatralno-Kulturowych, 1994. – (Biblioteka Notatnika Teatralnego)
- c) ANTONI S., czyli Wieża Babel : (scenariusz spektaklu teatralnego w trzech odsłonach i jedenastu obrazach) / Waldemar Okoń; [przedm. Jan Różewicz]. – Wrocław : Ośrodek Badań Twórczości Jerzego Grotowskiego i Poszukiwań Teatralno-Kulturowych, 1995. – 93 s. – (Biblioteka Notatnika Teatralnego)
- d) WOLNOŚĆ / Marek Bukowski; przedm. Tadeusz Komendant. – Wrocław : Ośrodek Badań Twórczości Jerzego Grotowskiego i Poszukiwań Teatralno-Kulturowych, 1996. – 61 s. – (Biblioteka Notatnika Teatralnego)
- 6. UTWORY sceniczne / Bogusław Schaeffer. – Salzburg : Collsch Edition, 1994 (t.1 i 2), 2002 (t.3)
- 7. PO HAMLECIE i inne sztuki / Jerzy Żurek. – Gdańsk : Wyd. „Słowo/Obraz Terytoria”, 2001. – 179 s.
- 8. OBYWATEL M. – historia / Maciej Kowalewski. – Legnica : Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy : [Izabelin] : „Świat Literacki”, [2002]. – 119 s. – (Biblioteka Miesięcznika „Teatr”)
- 9. WSCHODY i zachody miasta = Stadt des Aufbruchs und des Untergangs / Robert Urbański. – Legnica : Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy : Oficyna Wydawnicza „Atut” – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2003. – 168, 182 s.
Współwyd. w kierunku przeciwnym w języku niemieckim.
- 10. LAMENT i inne sztuki / Krzysztof Bizio. – Łódź : Teatr Powszechny, 2003. – 141 s. – (Biblioteka Miesięcznika „Teatr”)
- 11. NARTY Ojca Świętego / Jerzy Pilch. – Warszawa : „Świat Książki”, 2004. – 164 s.
- 12. SZTUKI teatralne / Zbigniew Nienacki. – Wrocław : „Rzecz Kultowa”, 2004. – 312 s.
- 13. ZMIERZCH w mieście B. : wybór dramatów / Ryszard Chęstochocki. – Bydgoszcz : „Świadectwo”, 2004. – 145 s.
- 14. ARIA na tysiąc głosów / Henryk Bardijewski. – Warszawa : „Ezop”, 2004. – 343 s. – (Polska Dramaturgia Współczesna)
Słuchowiska.
- 15. NOC : słowiańsko-germańska tragifarsa medyczna / Andrzej Stasiuk. – Wołowiec : Wydawnictwo Czarne, 2005. – 91 s. – (Mała Seria)
- 16. EROTICA alla polacca : nowele dramatyczne / Bartosz Żurawiecki. – Warszawa : Wydawnictwo Sic!, 2005. – 169 s. – (Powieść)

17. GANG Bang / Paweł Sala; Komponenty / Małgorzata Owsiany; Nocny autobus / Michał Walczak. – Kraków : Narodowy Teatr Stary im. H. Modrzejewskiej, 2005
18. TRZY dramaty średniowieczne / Adam Kwaśny. – Gdańsk : Słowo/Obraz Terytoria, 2005
19. WAŁĘSA : historia wesola, a ogromnie przez to smutna / Paweł Demirski. – Kraków : Korporacja Ha!art, 2005
20. KSIĘGA Em / Izabela Filipiak; [wstęp Elwira M. Grossman]. – Warszawa : tCHu Dom Wydawniczy, 2005. – 249 s.
21. DZIEWANNA : dramat / Jacek Dobrowolski. – Warszawa : tCHu Dom Wydawniczy, 2006. – 81 s.
22. MECHANIZM : tragifarsa / Jacek Dąbała. – Wyd. 2. – Lublin : „Norbertinum” Wydawnictwo – Drukarnia – Księgarnia, 2006. – 62 s.
23. HOLOGRAMY / Grzegorz Wróblewski. – Bytom; Katowice : Wydawnictwo FA-art, 2006. – 160 s.

Zawiera sztuki: Mandarynki, Przesilenie, Obserwatorzy – drukowane wcześniej w kwartalniku „FA-art” odpowiednio w latach: 2000, 2002, 2005.

24. SZTUKI o Polakach / Kazimierz Braun. – Lublin : Norbertinum Wydawnictwo – Drukarnia – Księgarnia, 2006. – 577 s.
25. DYFUZJA i inne dramaty / Wacław HOLEWIŃSKI. – Sulejówek : Agencja Dramatu i Teatru, 2006. – 288 s.
26. NORYMBERGA / Wojciech Tomczyk. – Kraków : Wyd. AA, 2006
27. DWOJE biednych Rumunów mówiących po polsku / Dorota Masłowska. – Warszawa : Lampa i Iskra Boża, 2006. – 96 s.
28. CICHO, szeptem i na ucho / Andrzej Mularczyk. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2006. – 351 s.

Wydanie w serii: „Słuchowiska Polskiego Radia”, w której ukazały się też: Życie do końca życia / Jerzy Górzanski; Wesolych Świąt / Bogdan Loeb; Piórko / Piotr Müldner-Nieckowski.

29. NOWE sztuki dla dzieci i młodzieży – seria zeszytów wydawanych przez Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu pod red. Zbigniewa Rudzińskiego (publikuje utwory powstające w Polsce i tłumaczenia sztuk zagranicznych, głównie plon konkursów na dramaty dla młodej widowni organizowanych przez Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu. Od roku 1986 ukazały się 23 zeszyty. Informację o zawartości poszczególnych tomów można znaleźć na stronie internetowej Centrum: www.csdpoznan.pl)

III. Wybrane strony internetowe:

1. www.tat.pl (strona Towarzystwa Autorów Teatralnych i Laboratorium Dramatu prowadzonego przez Tadeusza Słobodzianka; teksty sztuk autorów związanych z Laboratorium Dramatu)
2. www.adit.art.pl (strona Agencji Dramatu i Teatru prowadzonej przez Elżbietę Mantey; publikuje omówienia sztuk autorów współpracujących z Agencją – aktualnie: omówienia sztuk 53 dramatopisarzy)
3. www.astercity.net/-dramat (na tej stronie zob. Galeria dramatu; zamieszcza głównie teksty wyróżnione w konkursach na dramat dla dzieci i młodzieży; istnieje od 1999 roku. Uwaga: strona od 2003 roku nie aktualizowana!)
4. www.dramaturg.pl (strona domowa dramaturga Tomasza Kaczmarka; udostępnione teksty sztuk)
5. www.teatr.dlawas.com (strona miłośników teatru i dramatu; w dziale „Dramat” zamieszczono kilkanaście sztuk młodych autorów; w dziale „Prezentacje” – sylwetki dramatopisarzy, m.in. Ingmara Villqista; wywiad z autorem oraz pełna bibliografia podmiotowa i przedmiotowa opracowana przez Adama Majewskiego)
6. www.e-teatr.pl (polski wortal teatralny pod patronatem Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego; bogaty dział archiwalny i bieżący dotyczący życia teatralnego w kraju; link do internetowej księgarni teatralnej „Prospero”; tu także można szukać przedruków wszystkich ważniejszych dyskusji, jakie odbyły się na łamach prasy np. po publikacji antologii dramatów, czy realizacjach teatralnych polskich sztuk współczesnych – należy użyć jednej z baz danych zgrupowanych na górze strony)
7. www.teatry.art.pl (Dziennik Teatralny – pierwsze w Polsce teatralne pismo internetowe, istniejące od 1998 roku, wydawane przez Stowarzyszenie Teatralne „Tespis” w Katowicach; przejrzysty podział tematyczny; bardzo szeroko opracowywana tematyka teatralna; także dział „Dramat” z informacjami o wydawnictwach, wynikach konkursów dramaturgicznych, warsztatach dramatopisarskich itp.)

IV. Wybrane teksty krytyczne dotyczące najnowszego dramatu polskiego:

a) Pozycje zwarte

1. BOGUSŁAWA Schaeffera filozofia nowego teatru / Marta Karasińska. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 2002. – 268 s. : il. – (Filologia Polska / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; nr 71)

2. DRAMATURGIA niemoralnego niepokoju / Roman Pawłowski // W: Made in Poland : dziewięć sztuk teatralnych z Polski : tom drugi bestsellowej antologii „Pokolenie porno” / w wyborze Romana Pawłowskiego; red. Henryk Sulek; [aut. sztuk Robert Bolesto i in.]. – Kraków : Korporacja Ha!art : Horyzont, 2006. – 462 s.
3. DRAMATURGIA Sławomira Mrożka / Małgorzata Sugiera. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, 1996. – 294 s.
4. KTÓRĘDY do wyjścia? : szkice i rozmowy teatralne / Jacek Kopciński. – Warszawa : „Errata” : Wydaw. Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 2002. – 273 s.
5. NICLAND : cztery sztuki teatralne / Anna Burzyńska. – Kraków : „Księgarnia Akademicka”, 2004. – 240 s. : Sztuka szybkiego reagowania (kilka uwag o najnowszym dramacie polskim)
6. TADEUSZA Słobodzianka nie-boskie historie : dramaturgia w kręgu mitu / Ewa Dąbek-Derda. – Katowice : Wydawnictwo UŚ, 2003. – 146 s. – (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 2091)
7. WSTĘP / Roman Pawłowski // W: Pokolenie porno i inne niesmaczne utwory teatralne : antologia najnowszego dramatu polskiego / w wyborze Romana Pawłowskiego; red. Henryk Sulek. – Kraków : „Zielona Sowa”, 2003. – 495 s.

b) Artykuły

1. ATRAKCYJNA Pani Śmierć : rozmowa redakcyjna / Janusz Majcherek, Tomasz Łubieński, Barbara Osterloff, Natalia Adaszyńska, Aleksandra Rembowska, Wojciech Majcherek, Jacek Kopciński, Malwina Głowacka; oprac. M. Głowacka // T e a t r . – 1997, nr 3, s. 20-23
Dot. sztuki Grzegorza Nawrockiego „Młoda śmierć”.
2. BLOK tekstów w dziale „Młody dramat” // D i d a s k a l i a . – 2005, nr 65-66
3. BOHATEROWIE zmęczeni bezradnością : polskie sztuki współczesne / Włodzimierz Lengauer, Mateusz Bednarkiewicz, Zbigniew Roman, Małgorzata Naimska, Andrzej Pawłowski, Aleksander Ochocki ; oprac. Janusz R. Kowalczyk // R z e c z p o s p o l i t a . – 2003, nr 39, s. A11
4. CZY warto szukać polskiego Castrola? : rozmowy / Jacek Sieradzki, Mikołaj Grabowski, Joanna Krakowska-Narożniak, Dariusz Kosiński, Małgorzata Sugiera // D i a ł o g . – 2002, nr 10, s. 96-105
Teatr polityczny w Polsce.

5. DELFINY i spodouste / Maria Cabińska // *Dialog*. – 2004, nr 2/3, s. 28-40
Obraz rzeczywistości w sztukach młodych dramaturgów.
Recenzja „Pokolenie porno i inne niesmaczne utwory teatralne : antologia najnowszego dramatu polskiego”.
6. LIDII Amejko pisanie o gadaniu / Agata Winer // *Dialog*. – 2005, nr 6, s. 174-183
7. NA powierzchni / Jakub Mormo // *Didaskalia*. – 2005, nr 69
Recenzja antologii „Echa, repliki, fantazmaty : antologia nowego dramatu polskiego”.
8. PASOŻYTNICTWO – plaga dramaturgii? / Wojciech Owczarski, Marta Karasińska // *Dialog*. – 2003, nr 9, s. 110-123
9. PEŁNE zdania Sławomira Mrożka / Jacek Sieradzki // *Dialog*. – 2007, nr 1, s. 178-187
10. POLSKI Matrix / Łukasz Drewniak // *Dialog*. – 2006, nr 4, s. 5-23
11. REALITY drama / Dobrochna Ratajczakowa // *Dialog*. – 2004, nr 7, s. 56-68
12. RECENZJE Wojciecha Majchereka (jurora Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej) w kolejnych numerach „Teatru”:
 - a) DRAMATURGIA współczesna: rzadka uprawa? / Wojciech Majcherek // *Teatr*. – 2000, nr 9, s. 24-29
Przegląd spektakli VI Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej.
 - b) KOPA sztuk współczesnych / Wojciech Majcherek // *Teatr*. – 2001, nr 7/8, s. 41-45
VII Ogólnopolski Konkurs na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej.
 - c) NOWE polskie / Wojciech Majcherek // *Teatr*. – 2002, nr 7/8, s. 5-9
VIII Ogólnopolski Konkurs na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej.
13. SŁOBODZIANEK : pułapka oczywistości / Teresa Walas // *Dialog*. – 1990, nr 3, s. 74-83
14. SOCJOZA / Przemysław Czapliński // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 39, s. 14-15
15. TAKI teatr, jaki świat / Lidia Burska // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 51, s. 16-17
Brutalizm i prowokacja we współczesnej dramaturgii.
Polem. z: Socjoza / Przemysław Czapliński.

16. TRZECI głos / Artur Grabowski, Jerzy Łukosz, Tomasz Man, Ingmar Vil-
lqist; rozm. przepr. Jacek Kopciński; oprac. Katarzyna Michalak // Te-
a tr. – 2001, nr 4, s. 3-11
Spotkanie w ramach cyklu „Teatr jest światem”.
17. ZARAŻENI polskością / Marcin Kościelniak // D i d a s k a l i a . – 2006,
nr 71
Recenzja antologii „Made in Poland : dziewięć sztuk teatralnych
z Polski...”

Andrzej Dudziak
Dział Informacji Bibliograficznej i Regionalnej

STANISŁAW WYSPIAŃSKI I JEGO SZTUKA. ROK STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO

Stanisław Wyspiański (1869-1907) należy do grona najbardziej zasłu-
zonych i wszechstronnych polskich artystów. W pamięci potomnych pozostał
przede wszystkim jako twórca dramatów przesiąkniętych troską o los Polski,
nowator teatralny, malarz i poeta. Ogłoszony przez Sejm RP Rok Stanisława
Wyspiańskiego pozwala przypomnieć tę postać nazywaną przez współcze-
snych „czwartym wieszczem”.

Stanisław Wyspiański urodził się w Krakowie w rodzinie rzeźbiarza. Uczył
się w gimnazjum klasycznym, gdzie poznał Józefa Mehoffera, Lucjana Rydla
i Stanisława Estreichera, znane później postacie życia kulturalnego. Studiował
w Szkole Sztuk Pięknych, pod kierunkiem Jana Matejki, i na Uniwersytecie Ja-
giellońskim. W latach 1890-1894 wiele podróżował po Europie. Przebywał także
w Paryżu, gdzie uczęszczał do Akademii Colarossiego (prywatnej pracowni ma-
larskiej), poznał Paula Gauguina, zachwycał się pracami impresjonistów i nabi-
stów oraz japońskim drzeworytem. Miał okazję zaznajomić się z programem
sztuki dekoracyjnej opracowanym przez Eugeniusza Grasseta.

Po powrocie do kraju przeżył liczne artystyczne niepowodzenia. W końcu
udało mu się wykonać polichromie i witraże do kościoła Franciszkanów w Kra-
kowie. Został kierownikiem artystycznym pisma „Życie”, należał do grona zało-
życieli towarzystwa „Sztuka”. Rozgłos przyniosła mu tzw. Apoteoza na uroczy-

stość odsłonięcia pomnika Adama Mickiewicza. Nawiązał współpracę z Teatrem Miejskim w Krakowie, gdzie pełnił funkcję malarza i dekoratora. Wystawienie dramatu „Warszawianka” (1898) stało się przełomem w jego życiu. Okolicznościowa w zamierzeniu sztuka dała początek rozkwitowi twórczości teatralnej Wyspiańskiego. Sławę i powszechne uznanie publiczności i krytyki zyskał jako autor „Wesela” (1901), w którym zabawa przeobraża się w widowisko wizyjno-symboliczne. Do końca swego życia napisał jeszcze kilkanaście dramatów. Najbardziej znane to: „Wyzwolenie” (1903) i „Noc listopadowa” (1904). Był pierwszym inscenizatorem całości „Dziadów” Adama Mickiewicza; wizjonerem i nowatorem teatralnym, który swe idee wyłożył w „Studium o Hamlecie” (1905).

Zainteresowania Wyspiańskiego obejmowały różne dziedziny sztuki. Malował portrety, pejzaże i kwiaty. Zajmował się również grafiką książkową, projektował wnętrza i meble. Jego dziełem jest witraż z Apollinem i wystrój wnętrza Domu Towarzystwa Lekarskiego w Krakowie. Dążył do stworzenia podstaw stylu narodowego. Fascynował się Wawelem, co zaowocowało sztuką „Akropolis” (1904) i publikacją „Akropolis. Pomysł zabudowania Wawelu” (1908), opracowaną wspólnie z architektem Stanisławem Ekielskim.

Z okazji setnej rocznicy śmierci i Roku Stanisława Wyspiańskiego prezentujemy niniejsze zestawienie bibliograficzne. Zawiera ono wybór publikacji zwartych (od 1976 roku) i artykułów (od 1996 roku). Zamieszczony materiał podzielono na trzy zasadnicze części. Pierwsza z nich gromadzi opracowania biograficzne. Część druga obejmuje pozycje o twórczości literackiej – ogólne, omówienia poszczególnych utworów i adaptacji filmowych. Kolejny dział ukazuje sztukę plastyczną artysty.

Adresy internetowe:

- http://www.culture.pl/pl/culture/artykuly/os_wyspianski_stanislaw
- <http://stanislawwyspianski.webpark.pl/wyspianski.html>
- http://portalwiedzy.onet.pl/39280,,,wyspianski_stanislaw_haslo.html
- http://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Wyspia%C5%84ski
- <http://www.wyspianski.mnw.art.pl/wyspianski.html>
- <http://univ.gda.pl/~litera/autors/wyspian.htm>

I. Opracowania biograficzne

a. Pozycje zwarte

1. KALENDARZ życia i twórczości 1 marca 1890 – ostatnie dni marca 1898 Stanisława Wyspiańskiego / oprac. Maria Stokowa. – Kraków : Wydaw.

Literackie, 1982. – XVI, 454 s., [25] s. tabl. : il. – (Dzieła zebrane / Stanisław Wyspiański; t. 16 vol. 2)

Bibliogr. s. IX-XV.

2. KALENDARZ życia i twórczości 26 marca 1898 – grudzień 1907 Stanisława Wyspiańskiego / oprac. Alina Doboszevska. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1995. – XVI, 608 s., [14] s. tabl. : il. – (Dzieła zebrane / Stanisław Wyspiański; t. 16 vol. 3)
Bibliogr. s. XIV-XVI.
3. KRAKOWSKIM szlakiem Stanisława Wyspiańskiego / Krystyna Zbijewska. – Warszawa; Kraków : Wydaw. PTTK [Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego] „Kraj”, 1986. – 111 s., [32] s. tabl. : il. – (Szlakiem Wielkich Ludzi, Wydarzeń, Zabytków Kultury)
Bibliogr. s. 104-108.
4. KSIĘGOZBIÓR Stanisława Wyspiańskiego / [Anna Gruca]; Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1989. – 331 s. – (Biblioteka Krakowska; nr 126)
5. ORZEŁ w kurniku : z życia Stanisława Wyspiańskiego / Krystyna Zbijewska. – Warszawa : Państw. Instytut Wydawniczy, 1980. – 301 s., [28] k. tabl. : il.
6. STANISŁAW Wyspiański / Alicja Okońska. – [Wyd. 3]. – Warszawa : Wiedza Powszechna, 1991. – 511 s. – (Profile)
Bibliogr. s. 495-496
7. STANISŁAW Wyspiański / Marta Romanowska. – Kraków : Wydaw. Kluszczyński, [2004]. – 136 s. : il.
Bibliogr. s. 48.
8. STANISŁAW Wyspiański / Stanisław Stopczyk. – Wyd. 2. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1984. – 47 s. : il. – (abc [Sztuki]. Malarstwo Polskie – Monografie)
9. STANISŁAW Wyspiański / Waldemar Okoń. – Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 2001. – 79 s. : il. – (Wielcy Malarze, Wybitne Dzieła)
10. STANISŁAW Wyspiański / Waldemar Okoń. – Wrocław : Wydaw. Dolnośląskie, 2001. – 79 s. : il. – (W Zwierciadle Sztuki)
11. STANISŁAW Wyspiański / Wojciech Natanson. – [Wyd. 2]. – Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1982. – 150 s. : il. – (Małe Portrety Literackie)
12. STANISŁAW Wyspiański / Zdzisław Kępiński; [materiały do działu listy, teksty, wspomnienia wybrał i oprac. Witold Starzewski]. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1984. – 227 s. : il.
13. STANISŁAW Wyspiański a Kalwaria Zebrzydowska / Urszula Zajączkowska-Wąsik. – Wadowice : „Grafikon”, [2002]. – 28 s., [8] s. tabl. : il.
Bibliogr.

14. STANISŁAW Wyspiański – studium artysty : materiały z sesji naukowej na Uniwersytecie Jagiellońskim, 7-9 czerwca 1995 / pod red. nauk. Ewy Miodońskiej-Brookes. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, 1996. – 260 s.
Bibliogr. s. 190-191.
15. ŚWIAT historii Stanisława Wyspiańskiego / Stefan Wrzosek. – Warszawa : Upowszechnianie Nauki – Oświata „UN-O”, 1999. – 142 s. – (Rozprawy / Wydział I Nauk Społecznych PAN. Literatura; z. 2)
16. TWÓRCA w okowach przeszłości : rzecz o Stanisławie Wyspiańskim / Bohdan Rymaszewski. – Kraków : Fundacja Monumentis Patriae, 1995. – 97 s. : il.
Bibliogr. s. 92-93.
17. WYSPIAŃSKI / pod red. Zbigniewa Lisowskiego . – Siedlce : Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza. Oddział, 2001. – 534 s. : il.
Materiały międzynarodowej konferencji naukowej pt.: Stanisław Wyspiański – w stulecie prapremiery i publikacji „Wesela”, Siedlce, 6-7 czerwca 2001.
18. Z RODU Tytanów / Władysław Bodnicki. – Łódź : Wydaw. Łódzkie, 1985. – 543 s., [36] s. tabl. : il.

b. Artykuły

1. KLASZTOREK na Poselskiej : Stanisław Wyspiański we wspomnieniach i uwagach Adolfa Nowaczyńskiego / Jakub A[leksander] Malik // *E t h o s*. – 1999, nr 4, s. 21-28
2. MŁODY znaczy inny / Monika Małkowska // *R z e c z p o s p o l i t a* (W3). – 2007, nr 29, s. A12
3. MOTYW płonącej pochodni : stulecie śmierci Stanisława Wyspiańskiego / Jurata Bogna Serafińska // *M y ś l P o l s k a*. – 2007, nr 6, s. 14
4. PLOTKA i prawda : Wyspiański, Rydel, „Wesele” / Maria Rydlowa // *T y g . P o w s z .* – 2003, nr 5, s. 14
5. SAMOTNY, uniwersalny geniusz z Krakowa / Tymon Terlecki; oprac. Anna Kuligowska-Korzeniewska // *D i a ł o g*. – 1996, nr 1, s. 143-145
6. SERCE moje gram : Zygmunta Koniecznego opowieść o Wyspiańskim / Leszek Polony // *R u c h M u z y c z .* – 2003, nr 13, s. 8-10
7. STANISŁAW Wyspiański – studium artysty : praca i mit / Agnieszka Marszałek // *R u c h L i t .* – 1995, z. 6, s. 821-823
Konferencja naukowa w Krakowie.
8. STANISŁAW Wyspiański – studium artysty : praca i mit / Anna Kuligowska // *T e a t r*. – 1995, nr 10, s. 43-44

Ogólnopolska konferencja w Krakowie.

9. STANISŁAW Wyspiański – twórca polski i metafizyczny / Irena Sławińska // *Ethos*. – 1999, nr 4, s. 17-20
10. STANISŁAW Wyspiański (1869-1907) / Jolanta Wyleżyńska // *Niedziela (A)*. – 2007, nr 7, s. 24-25
11. TRANSPARENTY / Krystyna Czerni // *Tyg. Powsz.* – 2000, nr 21, s. 17
12. WYSPIAŃSKI i „krwawe ręce” / Maria Podraza-Kwiatkowska // *Ethos*. – 1999, nr 4, s. 67-76
13. WYSPIAŃSKI w kostiumie narodowym ; rocznice i tradycja / Stanisław Stanik // *Myśl Polska*. – 2007, nr 18/19, s. 14-15
14. WYSPIAŃSKI wobec Tatr / Mieczysław Rokosz // *Wierchy*. – 1997, r. 63, s. 69-80

II. Twórczość literacka

A. Opracowania ogólne

a. Pozycje zwarte

1. DRAMATY Stanisława Wyspiańskiego na scenie do 1939 roku / Roman Taborski. – Warszawa : „Semper”, 1994. – 152 s.
2. EGZYSTENCJALISTYCZNE królestwo albo romantyzm na wygnaniu / Waleria Szydłowska-Brykczyńska. – Chotomów : „Verba”, 1991. – 115 s.
3. „JA w śnie narodu przeklętym, uśpiony” : Stanisława Wyspiańskiego dramaty-sny / Miłostława Bukowska-Schiellmann. – Gdańsk : Wydaw. UG, 1994. – 146 s. – (Rozprawy i Monografie / [Uniwersytet Gdański]; nr 203)
4. KRYTYKA teatralna Stanisława Brzozowskiego / Maria Prussak; Polska Akademia Nauk. Instytut Badań Literackich. – Wrocław [i in.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1987. – 133 s. – (Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej; t. 69)
Przegląd bibliogr. S. Brzozowski i teatr s. 121-128.
5. „MAM ten dar bowiem: patrzę się inaczej” : szkice o twórczości Stanisława Wyspiańskiego / Ewa Miodońska-Brookes. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, 1997. – 240 s. : il.
Bibliogr. s. 229.
6. „PO ogniu szum wiatru cichego” : Wyspiański i mesjanizm / Maria Prussak; Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. – Warszawa : Wydaw. IBL, 1993. – 163 s.

7. STUDIA o dramacie i teatrze Stanisława Wyspiańskiego / pod red. Jana Błońskiego i Jacka Popiela. – Kraków : Wydaw. Baran i Suszczyński, 1994. – 295 s. : il.

Nota bibliogr. s. 92.

8. WYSPIAŃSKI w labiryncie teatru / Maria Prussak; Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. – Warszawa : Instytut Badań Literackich PAN. Wydawnictwo : Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 2005. – 253 s.

b. Artykuły

1. GÓRA Wyspiański / Jacek Sieradzki // *D i a ł o g*. – 2004, nr 9, s. 95-103
2. KROK w krok za Wyspiańskim / Iza Natasza Czapska // *C z a s K u l t.* – 2000, nr 4, s. 108-110
Festiwal „Kraków 2000” .
3. MOTYWY antyczne w romantycznych dramatach Stanisława Wyspiańskiego / Sabina Brzozowska // *R u c h L i t.* – 2004, z. 4/5, s. 487-502
4. ODZYSKAĆ rodzinę / Lidia Czartoryska-Górska // *D y s k u r s* (Szczecin). – 2004, z. 1, s. 61-82
5. PARADOKSALNY sukces Wyspiańskiego / Maria Prussak // *Z n a k.* – 2002, nr 3, s. 29-41
6. POZYTYWISTA o Wyspiańskim / Stanisław Fita // *E t h o s.* – 1999, nr 4, s. 29-41
7. POCZUCIE dramatu / W. Ch. // *E t h o s.* – 1999, nr 4, s. 5-10
8. SCENA? – wielka, otwarta / Maria Prussak // *T e a t r.* – 1997, nr 5, s. 33-36
9. SKAMANDRYCKIE zmagania ze spuścizną literacką Wyspiańskiego : Lechoń – Słonimski – Wierzyński / Magdalena Sadlik // *P a m. L i t.* – 2003, z. 4, s. 65-81
10. SPÓR Wyspiańskiego z Mickiewiczem / Jan Ciechowicz // *E t h o s.* – 1999, nr 4, s. 120-132
11. STANISŁAWA Wyspiańskiego etyczna i estetyczna lektura Biblii / Wojciech Kaczmarek // *E t h o s.* – 1999, nr 4, s. 105-119
12. ŚMIERCIONOŚNY Wyspiański i stronnictwo reform / Paweł Goźliński // *D i a ł o g*. – 1996, nr 1, s. 123-127
Inscenizacje dzieł S. Wyspiańskiego w Warszawie i Supraślu.
13. WIDMA, klisze pamięci i cadavere exquis / Rafał Węgrzyniak // *D i a ł o g*. – 1999, nr 7, s. 131-138
Inscenizacje dramatów S. Wyspiańskiego.

14. WIELKI dyskurs Grzegorzewskiego – Wyspiańskiego / Danuta Kuźnicka // *Czas Kult.* – 2000, nr 4, s. 102-107
15. WPŁYW literatury na polskie idee wychowawcze na przełomie dwóch wieków / Stanisław Lempicki. – *Fragm. książki „Polskie tradycje wychowawcze” // Cywilizacja.* – 2004, nr 11, s. 215-221
16. WSPOMNIENIA z Wyspiańskiego / Wojciech Karpiński // *Zeszyt Lit.* – 2001, nr 1, s. 39-57
17. „ZDOBYWAJ co dzień Boga i siebie na nowo...” : religijne aspekty dramatów Wyspiańskiego / Ewa Miodońska-Brookes // *Ethos.* – 1999, nr 4, s. 77-104

B. „Wesela” – opracowania

a. Pozycje zwarte

1. ENCYKLOPEDIA Wesela Stanisława Wyspiańskiego / Rafał Węgrzyniak. – Kraków : Teatr im. Juliusza Słowackiego : „Księgarnia Akademicka”, 2001. – 207 s., [24] s. tabl. : il.
Bibliogr.
2. JA JESTEM Żyd z „Wesela” / Roman Brandstaetter. – [Wyd. 2]. – Kraków : Wydaw. Baran i Suszczyński, 1995. – 63 s. : il.
Zawiera także wielogłos i dokumentację na temat „Żyda” i „Racheli”.
3. KRAJOBRAZ „Wesela” / Stanisław Waltoś. – Wyd. 3 zm. i uzup. – Kraków : „Plus”, 2000. – 111 s. : il. kolor.
Bibliogr.
4. MAGIA Wesela / pod red. Jana Michalika i Anny Stafiej. – Kraków : „Księgarnia Akademicka”, 2003. – 155 s.
Materiały z sesji naukowej, Kraków, 16-17 marca 2001 r.
5. MAŁOWANY dramat : o związkach literatury z malarstwem w „Weselu” Stanisława Wyspiańskiego / Maria Januszewicz. – Zielona Góra : Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Tadeusza Kotarbińskiego. Wydaw., 1994. – 271 s., : il.
Bibliogr. s. 245-256.
6. O JĘZYKU i stylu „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego / Maria Wojtak; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wydział Humanistyczny. – Lublin : UMCS, 1988. – 180 s.
Bibliogr. s. 165-180.
7. „OTWIERANIE” Wesela Stanisława Wyspiańskiego : uczestnictwo odbiorcy w życiu tekstu – od epistemologii do ontologii / Aniela Książek-Szczepanikowa. – Szczecin : „Ottonianum”, 2003. – 330 s.

8. PRZYBLIŻYC „Wesele” / Krystyna Zbijewska. – Kraków : Galicyjska Oficyna Wydawnicza, 2000. – 77 s. : il. – (Salon Literacki Jana Poprawy; sezon 6, t. 17)
9. STANISŁAW Wyspiański „Wesele” / oprac. Tadeusz Olszewski. – Warszawa : „Jota”, 1992. – 46 s. – (Przewodnik po Lekturach; 5)
Bibliogr. s. [47].
10. „WESELE” Stanisława Wyspiańskiego / Lesław Eustachiewicz. – Wyd. 3. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1998. – 141 s. : il. – (Biblioteka Analiz Literackich; 46)
Bibliogr. s. 138-141.
11. WESELE / Stanisław Wyspiański. O „Weselu” / Tadeusz Żeleński-Boy [i in.]; wybór oprac. i red. Anna Boska. – Warszawa : Philip Wilson, 1998. – 344 s., [23] s. tabl. : il.
12. WESELE / Stanisław Wyspiański; oprac. Jan Nowakowski. – Wyd. 5. – Wrocław; Kraków [i in.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1994. – 285 s. – (Biblioteka Narodowa. Seria 1; nr 218)
Bibliogr. s. C-CII.
13. WESELE / Stanisław Wyspiański; [przedm. Tadeusz Nyczek]. – Kraków : Wydaw. Literacie, 1996. – 259 s. : nuty. – (Lekcja Literatury)
14. WESELE / [tekst Krzysztof Płatek; rozdz. III i IV oraz oprac. całości Anna Willman]. – Warszawa : Mediaprofit, 2006. – 71 s. : il. kolor. + dysk optyczny (DVD). – (Biblioteka Gazety Wyborczej. Omówienie Lektury Szkolnej 5)
Na dysku adapt. filmowa w reż. Andrzeja Wajdy.
15. WESELE 2000 : wykłady otwarte na scenie przy Wierzbowej / [red. Aneta Pawlak]; Teatr Narodowy. – Warszawa : TN, 2001. – 70 s.
16. „WESELE” Stanisława Wyspiańskiego / Stefan Treugutt. – Warszawa : „Patria”, 1993. – 34 s. – (Moje Lektury; 10)
17. WESELE Stanisława Wyspiańskiego / Krzysztof Sieniawski. – Warszawa : „Arkadia”, [1994]. – 31 s. – (Biblioteka „Szkolara”); (Analizy Lektur Szkolnych; 1)
18. WESELE Stanisława Wyspiańskiego / oprac. Danuta Wilczycka. – Lublin : Biblioteka Wysyłkowa, 2006. – 37 s. – (Biblioteczka Opracowań; nr 20)
Bibliogr. s. 36.
19. WESELE w kręgu mitów polskich / Franciszek Ziejka. – [Wyd. 2 poszerz.]. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1997. – 439 s., [25] s. tabl. : il.
20. WESELE Wyspiańskiego / Rudolf Starzewski. – Kraków : „Collegium Columbinum”, 2001. – 39 s. : il. – (Biblioteka Tradycji Literackich; nr 38)

21. WOKÓŁ „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego / Rafał Węgrzyniak. – Wrocław [i in.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1991. – 201 s., [42] s. tabl. : il.

Wykaz źródeł s. 9.

b. Artykuły

1. CZWARTY akt „Wesela” [ref.] / Anna Kuligowska-Korzeniewska // *Dialog*. – 1996, nr 1, s. 128-142
2. JESZCZE o symbolice „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego / Zbigniew Lisowski // *Podl. Kwart. Hum.* – 1999, nr 1, s. 113-151
3. KOLISTE ruiny / Michał Zadara; rozm. przepr. Anna R. Burzyńska // *Tyg. Powsz.* – 2006, nr 8, s. 20
4. MAGIA „Wesela” : w 100. rocznicę krakowskiej premiery / Wojciech Karpiński; rozm. przepr. Tomasz Fiałkowski // *Tyg. Powsz.* – 2001, nr 12, s. 1, 8
5. MAŁE laboratorium na użytek teatru : w stulecie „Wesela” / Agnieszka Dorota Kawka // *Odra*. – 2001, nr 6, s. 67-72
6. MIĘDZY Fredrą i Słowackim : „Wesele” [ref.] / Maria Prussak // *Konteksty*. – 2001, nr 1/4, s. 498-503
7. MUZYCZNOŚĆ „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego / Iwona Nowak // *Przegląd Muzykologiczny*. – 2005, nr 5, s. 99-128
8. „SPOŁECZEŃSTWO! Oto tortury najsrozsze” / Maria Prussak // *Teksty Drugie*. – 1996, nr 2/3, s. 139-148
9. SPÓR o weselne osoby dramatu / Henryk Markiewicz // *Ruch Lit.* – 2002, z. 6, s. 529-540
10. STO lat od prapremiery „Wesela” : (sprawozdanie z konferencji naukowej poświęconej dramatowi Wyspiańskiego) / Katarzyna Fazan // *Ruch Lit.* – 2001, z. 3, s. 393-399
11. „WESELE”, czyli kosa zawieszona w toalecie / Roman Pawłowski // *Gaz. Wybor.* – 2006, nr 31, s. 18
Zawiera rec. przedstawienia: Wesele / Stanisław Wyspiański; reż. Michał Zadara; Teatr „Stu”, Kraków.
12. „WESELE” – desakralizacja powstańczego mitu : nowe spojrzenie na twórczość Wyspiańskiego / Stefan Wrzosek // *Warszt. Polonist.* – 1999, nr 1, s. 64-74
13. „WESELE” XXI wieku / Roman Pawłowski // *Gaz. Wybor. (WAW)*. – 2005, nr 141, s. 19

14. „WESELE” i znaki czasu / Elżbieta Morawiec // *Ethos*. – 1999, nr 4, s. 135-142
Inscenizacje powojenne.
15. „WIELOPOLE” i „Wesele” / Katarzyna Tokarska // *Dialog*. – 2005, nr 11, s. 67-75
16. WŁADZA chochoła : „Wesele” od stu lat recenzuje nasze postęпки / Marek Karpiński // *Wprost*. – 2001, nr 13, s. 68-69
17. WRÓCIĆ na własny śmietnik : Rok Wyspiańskiego / Michał Zadara; rozm. przepr. Roman Pawłowski // *Gaz. Wybor.* – 2007, nr 94, s. 30
18. WYSPIAŃSKIEMU pyski zbiję : „Wesele” po stu latach / Katarzyna Janowska // *Polityka*. – 2000, nr 47, s. 53-55, 57
19. „WYŚCIE sobie a my sobie...” czyli „Wesele” naocznie i zaocznie / Hanna Baltyn // *Teatr*. – 2001, nr 5, s. 44-45

C. Inne utwory – opracowania

a. Pozycje zwarte

1. ACHILLES; Powrót Odysa / Stanisław Wyspiański; oprac. Jan Nowakowski. – Wrocław; Kraków [i in.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1984. – LXXII, 292 s. : il. – (Biblioteka Narodowa. Seria 1; nr 248)
Bibliogr. s. LXX-LXXII.
2. AKROPOLIS / Stanisław Wyspiański; oprac. Ewa Miodońska-Brookes. – Wrocław; Kraków [i in.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1985. – CVI, 220 s., [16] s. tabl. : il. – (Biblioteka Narodowa. Seria 1, nr 250)
3. BLUSZCZ Tyrteusza i wawrzyn Leonidasa : o Warszawiance Delavigne’a, Sienkiewicza, Kurpińskiego / Bogdan Zakrzewski. – Wrocław [i in.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1987. – 123 s., [24] s. tabl. : il.
4. LEGION / Stanisław Wyspiański; oprac. Jan Nowakowski. – Wrocław; Kraków [i in.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1989. – LXXXVII, 172 s. : il. – (Biblioteka Narodowa. Seria 1; nr 268)
Bibliogr. s. LXXXV-LXXXVII.
5. MISTERIUM Dionizosa : ironiczny dialog Wyspiańskiego z romantyzmem / Mieczysław Jankowiak; Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Bydgoszczy. – [Wyd. 2 popr.]. – Bydgoszcz : Wydaw. Uczelniane WSP, 1998. – 235 s.
Bibliogr. s. 219-227.
6. NOC listopadowa / Stanisław Wyspiański; Przewodnik po „Nocy listopadowej” i oprac. Aniela Łempicka. – [Wyd. 4]. – Kraków; Wrocław : Wydaw. Literackie, 1984. – 284 s. : mapa, rys.

7. ODMIANY konwencji w teatrze współczesnym : na przykładzie inscenizacji „Wyzwolenia” Stanisława Wyspiańskiego / Mirosława Bukowska; Polska Akademia Nauk, Instytut Sztuki. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Osolińskich, 1981. – 288 s., 96 s. il. – (Studia i Materiały do dziejów Teatru Polskiego; t. 12 (24))
8. STANISŁAW Wyspiański – „Noc listopadowa” / oprac. Irena Gubernat. – Warszawa : Fabryka Pomocy Naukowych, [1991]. – 22 s. – (Biblioteczka Powtórzeń. Język Polski; 17)
Bibliogr. s. 22.
9. WAWEL – „Akropolis” : studium o dramacie Stanisława Wyspiańskiego. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1980. – 298 s., [26] k. : il.

b. Artykuły

1. „HAMLET” Wyspiańskiego : czytanie, pisanie, czyli o wędrowaniu w labiryncie świata / Magdalena Popiel // *Teksty Drugie*. – 2002, nr 4, s. 230-240
2. KAPCAN na weselu : nasz teatr nie radzi sobie z upiorami przeszłości / Jacek Sieradzki // *Polityka*. – 2001, nr 11, s. 56-57
Najnowsze inscenizacje „Wesela”, „Wyzwolenia” i „Dziadów”.
3. LOS nadczłowieka / Andrzej Wanat // *Arkusz*. – 2000, nr 10, s. 10-11
O dramacie „Powrót Odysa”.
4. MASKA Konrada : notatki o „Wyzwoleniu” Stanisława Wyspiańskiego / Paweł Próchniak // *Ethos*. – 1999, nr 4, s. 143-154
5. NA PRZEDPOLU „Wyzwolenia” : uwagi o Stanisława Wyspiańskiego preparacji „Dziadów” [fragm.] / Andrzej Wanat // *Teatr*. – 1997, nr 5, s. 6-9
6. „NOC listopadowa”, czyli piąta część „Dziadów”. – Cz. 1-3 / Maria Prusak // *Teatr*. – 1998, nr 1, s. 14-17; nr 2, s. 50-54; nr 3, s. 46-49
7. ODDALIĆ, by ocalić / Andrzej Mencwel, Małgorzata Szpakowska, Tomasz Łubieński, Piotr Kłoczowski, Roman Pawłowski, Paweł Śpiewak, Rafał Węgrzyniak, Leszek Kolankiewicz, Paweł Rodak, Stanisław Siekierski, Roman Taborski, Jacek Sieradzki, Jadwiga Bocheńska, Agata Chałupnik, Mateusz Kanabrodzki, Zbigniew Osiński, Jagoda Hernik-Spalińska, Marta Górnicka, Joanna Szpak // *Dialog*. – 1998, nr 5, s. 90-108
Przedstawienie „Nocy listopadowej” w reż. Jerzego Grzegorzewskiego w Teatrze Narodowym.
8. „ODYS” musi wrócić naprawdę... / Krystyna Koziol // *Kwart. Artyst.* – 1996, nr 3, s. 83-91

Dramat „Powrót Odysa” S. Wyspiańskiego w Teatrze Podziemnym w 1944 r.

9. O „HYMNIĘ Veni Creator” Stanisława Wyspiańskiego / Marta Romanowska // *E t h o s*. – 1999, nr 4, s. 53-63
10. PRÓBA czytana z Wyspiańskiego / Marek Klecel // *T e a t r*. – 1998, nr 3, s. 50-51
„Noc listopadowa”.
11. PUŁAPKA na widzów : o „Nocy listopadowej” w reż. Jerzego Grzegorzewskiego dyskutują / Małgorzata Szpakowska, Leszek Kolankiewicz, Piotr Kłoczowski, Paweł Śpiewak, Rafał Węgrzyniak // *T y g . P o w s z*. – 1998, nr 7, s. 12
12. „SĘDZIOWIE po latach / Łukasz Drewniak // *T e a t r*. – 1996, nr 3, s. 11-13
Analiza inscenizacji dramatu Stanisława Wyspiańskiego w Teatrze Starym w reżyserii Konrada Swinarskiego oraz adaptacji telewizyjnej Cezarego Nowickiego.
13. „WARSZAWIANKA” inaczej / Stefan Wrzosek // *R u c h L i t*. – 1997, z. 1, s. 41-54
14. WYZWOLENIE / Tadeusz Stefańczyk. – (Arcydziela kultury polskiej) // *W i a d . K u l t*. – 1997, nr 2, s. 14

D. Adaptacje filmowe

1. WYSPIAŃSKI w krainie filmu / Andrzej Urbańczyk, Zbigniew Wyszyński. – Kraków : Centrum Sztuki Filmowej : Krakowski Dom Kultury – „Pałac pod Baranami”, 1987. – 138 s. : fot., portr.
2. ANALIZA i interpretacja filmu „Wesele” Andrzeja Wajdy / Janusz Pliśkiecki // *S t u d . F i l m o z n*. – 1997, t. 18, s. 125-133
3. BYLIŚMY wierni dziełu Wyspiańskiego / Andrzej Wajda; rozm. przepr. Małgorzata I. Niemczyńska // *G a z . W y b o r*. – Kraków. – 2007, nr 128, s. 5
4. WAJDA wierny Wyspiańskiemu / Maria Prussak // *K w a r t . F i l m*. – 1996/1997, nr 15/16, s. 287-292

III. Sztuka plastyczna

1. DWA różne ogrody : albo o przyrodzie w sztuce krakowskiej secesji / Krystyna Czerni // *A u t o p o r t r e t*. – 2004, nr 2, s. 24-27
Planty krakowskie w malarstwie.

2. DZIEJE witraży Stanisława Wyspiańskiego w kościele OO. Franciszkanów w Krakowie / Danuta Czapczyńska-Kleszczyńska // *Rocznik Krakowski*. – 2004, t. 70, s. 61-68
3. HISTORIA nad głowami : z Andrzejem Wajdą, pomysłodawcą pawilonu Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie, rozmawia Agnieszka Sabor // *Tyg. Powsz.* – 2007, nr 24, s. 9
4. KRAKOWIANIN Europejczykiem / Marzenna Guzowska // *Więź*. – 2000, nr 8, s. 184-187
Wystawy „Stanisław Wyspiański. Opus magnum” i „Wobec Wyspiańskiego” w Krakowie.
5. KRAKÓW – miastem snów i widziadeł / Wyspiański; pomysł i wybór Maria Rydlowa; typogr. Lech Przybylski. – Kraków : Wydaw. Literackie, [1995]. – 110 s. : il.
Albumowa kompozycja ilustracji i tekstów Wyspiańskiego.
6. MISTRZ i uczeń : elementy Matejkowskie w twórczości portretowej Stanisława Wyspiańskiego / Marzanna Morozewicz // *Test*. – 1995, [nr] 1, s. 87-90
7. PARYSKIE pejzaże Wyspiańskiego (1890-1894) / Wanda Wyganowska // *Ikonotheka*. – 2002, t. 15, s. 45-74
8. PODEJRZANE rysunki Wyspiańskiego / Katarzyna Bik // *Gaz. Wybor.* – Kraków. – 2007, nr 67, s. 6
9. REGION wyspiański / Krystian Brodacki // *Tyg. Solid*. – 2000, nr 23, s. 10
Wystawa „Opus magnum” w Krakowie.
10. STANISŁAW Wyspiański i jemu współcześni : [wystawa] : prace ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie, Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Narodowego w Poznaniu, Muzeum Narodowego we Wrocławiu / [oprac. spisu katalogowego Zofia Krzykowska, Barbara Małkiewicz]. – Katowice : Biuro Wystaw Artystycznych; Bytom : MG, 1980. – [42] k. : il.
11. SZTUKA „gruntownie moja i swojska nasza” / Wisława Lasota-Jordan // *Ethos*. – 1999, nr 4, s. 42-52
12. „ŚLICZNA gwiazda miasta Lwowa, Maryja” w malarsko-literackiej wizji Stanisława Wyspiańskiego : (o projekcie witraża „Śluby Jana Kazimierza” i scenie historycznej „Królowa Polskiej Korony”) / Maria Januszewicz // *Dydak. Lit.* – 2001, t. 21, s. 21-49
13. WYSPIAŃSKI i tradycja : na przykładzie witrażu ze św. Franciszkiem / Wojciech Bałus // *Teksty Drugie*. – 2004, nr 4, s. 97-114
14. WYSPIAŃSKI – Kraków – Polska / Tadeusz Chrzanowski // *Tyg. Powsz.* – 2000, nr 29, s. 13

Wystawa w krakowskim Muzeum Narodowym.

15. WYSPIAŃSKI. [1], Pastele. [2], Witraże / oprac. Joanna Bojarska-Syrek. – Warszawa : „Arkady”, 1983. – 2 cz. ([16] s., 15 k. il. kolor.; [16] s., 15 s. il. kolor.) – (Mała Encyklopedia Sztuki; 63, 64)
16. WYSPIAŃSKI znany i nieznan / Krystyna Paluch-Staszkiel // *Prz. Powsz.* – 2000, nr 10, s. 118-121
Wystawa „Opus magnum” w Krakowie.
17. ZAPOMNIANE pastele Stanisława Wyspiańskiego / Agnieszka Janczyk, Ewa Pietrzak. – (Z warsztatu konserwatora) // *Spotkania z Zabytkami.* – 2004, nr 12, s. 30-31

Joanna Drwięga
Pracownia Krajoznawcza

TRAKT ZABYTEKÓW ARCHITEKTURY

„TAK BUDOWAŁ SIĘ POZNAŃ – TRAKT PRACY I PIĘKNA”

(c z ę ś ć 2)

Kontynuując temat z poprzedniego numeru „Poradnika Bibliograficzno-Metodycznego” prezentujemy opracowanie dotyczące Traktu Zabytków Architektury „Tak budował się Poznań – Trakt Pracy i Piękna”. Proponowana bibliografia uwzględnia opracowania dotyczące „Piękna”, czyli budowle stanowiące perełki architektoniczne miasta. Zabytki przedstawione są w kolejności występowania na Trakcie Królewsko-Cesarskim, dzięki czemu ukazana jest różnorodność stylów architektury Poznania.

Kościół Najświętszego Serca Jezusowego i Matki Boskiej Pocieszenia (Jezuitów)

Najstarsza świątynia w nowolokacyjnym Poznaniu. Powstała w XIII wieku, pierwotnie stanowiła własność dominikanów. Wczesnogotycka budowla

dwunawowa z kaplicą Matki Boskiej Różańcowej i krużgankami. Na piętrze dawnego klasztoru – „Galeria u Jezuitów”.

1. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 164, 182, 193, 194, 203, 219, 223, 330, 371, 398, 596, 728-730, 737, 772
2. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszelski. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 122-131
3. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Gałka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 50-60, 65, 127, 138, 146-149, 209-215, 294, 298
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 127-131
5. POŻAR kościoła [dominikańskiego w Poznaniu] i kasata klasztoru / Jan Skuratowicz. – Il. // *Kron. M. Pozn.* – 2004, nr 3, s. 276-278
Historia zabytkowego obiektu.
6. PRZEBUDOWA kościoła [poddominikańskiego w Poznaniu ok. 1700 roku] przez Jana Catenaziego / Eugeniusz Linette // *Kron. M. Pozn.* – 2004, nr 3, s. 270-271
7. UŚWIĘCONE przez pokolenia / Ksawery Śliwiński. – Fot. // *Przew. Katoł.* – 2006, nr 19, dod. Metropolia Poznańska, s. IV-V
Kościóły rektorskie na terenie parafii farnej: jezuicki i salezjański oraz kościół przy ul. Żydowskiej w Poznaniu.
8. ZABYTEK wczesnogotyckiego budownictwa w Poznaniu / Eugeniusz Linette, wstęp Andrzej Kuszelski. – Fot., il. // *Kron. M. Pozn.* – 2004, nr 3, s. 43-58
Historia i architektura kościoła poddominikańskiego.

Kościół Najświętszej Marii Panny Wspomożenia Wiernych (Salezjanów)

Kościół ufundowany w XIII wieku dla klasztoru Dominikanek. W XIV wieku przebudowano świątynię nadając jej formy gotyckie. Budowla zniszczona przez pożar, w latach późniejszych służyła jako magazyn. W 1927 roku osiedlili się tu salezjanie. Potocznie znana jako kościół Katarzynek – nazwa pochodząca od patronki pierwszej świątyni – św. Katarzyny.

1. DZIEJE Poznania. T. 1, cz. 1-2, Dzieje Poznania do roku 1793 / pod red. Jerzego Topolskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1988. – S. 373, 398
2. KATARZYŃKI, czyli salezjanie / Jacek Wiesiołowski. – Il. // *IKS.* – 2001, nr 4, s. 59
Klasztor dominikanek (obecnie salezjan) w Poznaniu.

3. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszelski. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 131-137
4. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Gałka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 68, 70-74, 125
5. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 119-121
6. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 154

Kościół św. Wojciecha

Świątynia gotycka z dzwonnica z XVII wieku. Nad nawami sklepienie utrzymane w formie gotyckiej. Ściany pokryte są secesyjną polichromią. W 1923 roku pod kościołem powstała Krypta Zasłużonych Wielkopolan – spoczywają tu m.in. Józef Wybicki, Feliks Nowowiejski, serce Jana Henryka Dąbrowskiego.

1. DZIEJE Poznania. T. 1, cz. 1-2, Dzieje Poznania do roku 1793 / pod red. Jerzego Topolskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1988. – S. 77, 123, 141, 163, 170, 176, 258, 265, 315, 332, 352, 381, 383, 386, 442, 443, 542, 555, 557, 588, 596, 703, 737, 764, 766, 897
2. ENKLAWA spokoju / Grzegorz Sporakowski. – II. // Głos Wielkop. – 2006, nr 12, s. 14
Historia i architektura kościoła św. Wojciecha w Poznaniu.
3. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszelski. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 143-150
4. KOŚCIÓŁ pw. św. Wojciecha / Jacek Wiesiołowski. – Fot. // IKS. – 2000, nr 3, s. 10
5. KOŚCIÓŁ św. Wojciecha w Poznaniu / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszelski. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania); (Zabytki Poznania)
6. KOŚCIÓŁ św. Wojciecha i krypta zasłużonych w Poznaniu : [informator] / Marek Rezler, Jerzy Sobczak. – Poznań : Nakł. Fundacji Polska Sztuka Użytkowa w Poznaniu, 1997. – 32 s., [8] s. tabl. : fot., il., pl.
Zawiera m.in. biogramy osób pochowanych w krypcie.
7. KRYPTA zasłużonych Wielkopolan. – Fot. / Józef Modrzejewski // Kron. M. Pozn. – 1996, nr 2, s. 307-310

8. KRYPTA Zasłużonych Wielkopolan [w podziemiach kościoła św. Wojciecha w Poznaniu] / Jerzy Sobczak. – Il. // *Kron. Wielkop.* – 1997, nr 4, s. 131-133
9. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Galka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 38, 48, 109, 110, 124, 125, 132, 209, 221, 223, 232, 250
10. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 142-145
11. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 161-163
12. PRZECHADZKI po mieście, T. 1 / Marceli Motty. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1999. – S. 147-160
13. SKAŁKA poznańska / Krzysztof Styszyński. – Fot. // *Poznańiak.* – 1999, nr 49, s. 20
 Kościół św. Wojciecha w Poznaniu.

Kościół św. Józefa (Karmelitów Bosych)

Barokowa trójnawowa świątynia wzniesiona na planie krzyża. Bogato zdobiona fasada i wnętrze. Pierwotnie stał w tym miejscu kościół św. Jerzego, później siedzibę mieli bracia czescy. Karmelici Bosi osiedlili się w Poznaniu w XVII wieku.

1. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuzstelski. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 150-156
2. KRONIKA poznańskich Karmelitów Bosych / oprac. Piotr Franciszek Neumann. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 381
3. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Galka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 216, 220, 221, 228, 250
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 145-146
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 144-145
6. POZNAŃ w 3 dni / Piotr Maluśkiewicz. – Warszawa : Muza, 2004. – S. 117
7. PRZECHADZKI po mieście, T. 1 / Marceli Motty. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1999. – S. 147-160

Cmentarz Zasłużonych Wielkopolan

Najstarsza nekropolia Poznania, powstała w 1810 roku, jako cmentarz parafialny kolegiaty farniej św. Marii Magdaleny. Od roku 1948 jest miejscem pochówku zasłużonych obywateli Poznania i Wielkopolski. Znajdują się tu mogiły bohaterów wojennych i powstańców, społeczników oraz ludzi nauki i kultury. W specjalnej części nekropolii jest miejsce spoczynku ofiar epidemii cholery, która w XIX wieku dotknęła miasto.

1. CMENARZ zasłużonych na Wzgórzu św. Wojciecha w Poznaniu / red. Maria Aleksandra Smoczkiewiczowa; aut. Renata Linette [i in.]; Urząd M. Poznania – Wydział Kultury. – Warszawa; Poznań : Państw. Wydaw. Naukowe, 1982. – 102 s. – (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania)
2. CMENARZ Zasłużonych Wielkopolan [w Poznaniu] / Magdalena Warkoczewska. – Fot. // *I K S n a J e s i e Ń i Z i m ę*. – 2005, nr 5, s. 22-26
Tekst także w jęz. angielskim.
Historia zabytkowego cmentarza od 1810 roku.
3. [DWIEŚCIE dwa] 202 × Wielkopolska / red. Włodzimierz Łęcki. – Poznań : Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury, 2006. – S. 313-314
4. HISTORIA jednego cmentarza / Katarzyna Ignaczak. – Fot. // *L o f e r*. – 2001, nr 5, s. 18
5. JEDYNY taki cmentarz. – (W dawnym Poznaniu) / Krzysztof Smura. – Fot. // *G a z . P o z n .* – 2003, nr 250 dod. Expr. Pozn., s. 6
Historia poznańskiej Skalki – Cmentarza Zasłużonych na Wzgórzu św. Wojciecha
6. ODTWARZANIE historii / an. – Fot. // *G ł o s W i e l k o p .* – 2003, nr 116 dod. Głos Poznaniaka, s. IV
7. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 146-149
8. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 57-59
9. TAM, gdzie prochy ojców... / Marek Staski, fot. Andrzej Jasiński. – Fot. // *Przew. Katol.* – 2000, nr 44, s. 12-13
10. UCZCILI poprzedników : Cmentarz Zasłużonych Wielkopolan [w Poznaniu] / JOD. – Fot. // *G a z . P o z n .* – 2005, nr 25, s. 7
11. WIELKOPOLSKA nasza kraina. T. 2 / red. Jacek Ratajczak. – Poznań : Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury, 2004. – S. 122
12. ZASŁYSZANE, zapisane, zapomniane / Andrzej Sikorski // *Przew. Katol.* – 2001, nr 44, s. 32

Cytadela

Wzgórze Winiarskie, od XIX wieku pełniące rolę twierdzy poligonalnej. Miejsce przetrzymywania jeńców wojennych – Duńczyków, Austriaków, Francuzów oraz powstańców Wiosny Ludów. Ważną rolę odegrała w walkach wyzwoleniczych miasta w 1945 roku. Po drugiej wojnie światowej planowano utworzyć Park-Pomnik Braterstwa Broni i Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Obecnie jest to Park Cytadela – miejsce spoczynku (Cmentarze: Bohaterów Polskich, Bohaterów Radzieckich, Garnizonowy, Garnizonowy Brytyjski, Parafii św. Wojciecha, Prawosławny), miejsce pomników historycznych. Znajdują się tu dwie placówki muzealne: Muzeum Armii „Poznań” oraz Muzeum Uzbrojenia, jak również Dzwon Pokoju i Przyjaźni Między Narodami oraz rzeźby Magdaleny Abakanowicz „Nierozpoznani”. Na terenie Cytadeli odbywają się imprezy kulturalne i patriotyczne.

1. [DWIEŚCIE dwa] 202 × Wielkopolska / red. Włodzimierz Łęcki. – Poznań : Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury, 2006. – S. 314-316
2. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 115, 118-123, 202, 341, 480, 481, 516, 804, 810, 1511-1513, 1521-1529
3. PLANY Cytadeli Poznańskiej / oprac. Joanna Szłapka, Tomasz Kanoniczak. – 1 : 2600. – Poznań : Marcin Baliński Mar-Trans P.W., 2003. – 1 mapa : kolor.; 84 × 59 cm, złoż. 20 × 12 cm
Tytuł mapy po rozłożeniu Park Cytadela 2003., Na odwrocie krótka historia Cytadeli Poznańskiej.
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 341-346
5. POZNAŃ miasto niepoznane / Marek Rezler, Jerzy Bogdanowski. – Poznań : Rebis, 2006. – S. 59-69, fot.
6. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 62-65
7. POZNAŃSKA Cytadela : [informator] / Wielkopolskie Muzeum Walk Niepodległościowych w Poznaniu. – Poznań, 2003. – Składanka : il.
Zawiera m.in.: Zarys historii Cytadeli (Fortu Winiary) [1828-1958] Oddział muzeum / Jarosław Bączyk.
8. TAJEMNICE Cytadeli / Leszek Adamczewski. – Fot. // Głos Wielkop. – 2000, nr 258, s. 12-13
Forty na Cytadeli w Poznaniu.

9. W CIENIU Cytadeli / Grzegorz Sporakowski. – Il. // Głos Wielkop. – 2006, nr 42, s. 15

Brama Szelałowska i Wielka Śluza na Cytadeli w Poznaniu.

Kościół Pana Jezusa pw. Najświętszej Krwi Pana Jezusa

Kościół rektorski parafii farnej. Mieści się w kamienicy mieszkalnej. Od XVII wieku świątynią zajmowali się karmelici trzewickowi. Jednonawowy kościółek z późnobarokowym wyposażeniem.

1. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 388, 627, 732, 745, 751, 759, 768, 770
2. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszelski. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 137-143
3. KOŚCIÓŁ w kamienicy / Anna Plenzler. – Fot. // Głos Wielkop. – 1999, nr 67, s. 13
4. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Gałka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 135, 253, 295-298
5. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 125-126
6. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 156

Ratusz

Zestawienie dotyczące Poznańskiego Ratusza zostało przedstawione w numerze 3 „Poradnika...” z 2006 roku.

Muzeum Instrumentów Muzycznych

Jest jedynym w Polsce muzeum gromadzącym instrumenty muzyczne ze wszystkich zakątków świata. Powstało w 1945 roku. Dużą częścią kolekcji i jej zaczątkiem były zbiory Zdzisława Szulca – pierwszego kustosa placówki.

1. KANON krajoznawczy Polski / red. Włodzimierz Łęcki. – Warszawa : PTTK „Kraj”, 2000. – S. 320
2. MUZEUM Instrumentów Muzycznych : [informator] / [tekst Irena Kalemba]; Muzeum Narodowe w Poznaniu. – Poznań : MN, [1983]. – [20] s. : fot.

3. MUZEUM Narodowe w Poznaniu : oddział Muzeum Instrumentów Muzycznych : [informator] / oprac. Elżbieta Aleksiańska; fot. Grzegorz Machowiak. – Poznań : MN, 1992. – Składanka : fot.
4. NIESAMOWITA kolekcja. – (Niezwykli ludzie) / ELKA. – Portr. // *Gaz. Pozn.* – 2003, nr 146 dod. Expr. Pozn., s. 6
5. OGLĄDAMY instrumenty muzyczne z całego świata / Elżbieta Podolska. – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 129 dod. Expr. Pozn., s. 8
6. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 82

Muzeum Archeologiczne (Pałac Górków)

Budynek powstał w XVI wieku jako Pałac Górków. Od 1967 roku jest siedzibą Muzeum Archeologicznego.

1. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Małuśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 190-191
2. ZŁOTE rybki na dachu / Grzegorz Sporakowski. – Rys. // *Głos Wielkop.* – 2005, nr 293, s. 15
Historia pałacu Górków w Poznaniu (obecnie siedziba Muzeum Archeologicznego).
3. [STO pięćdziesiąt] 150 lat Muzeum Archeologicznego w Poznaniu / Agnieszka Mączyńska. – Fot. // *IKS na lato.* – 2007, nr 1, s. 5-7
Tekst również w języku angielskim.
4. TU INNOWIERCY mieli swój zbiór : w pałacu rodu Górków dziś mieści się Muzeum Archeologiczne. – (W dawnym Poznaniu) / Krzysztof Smura. – Fot., il. // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 175 dod. Expr. Pozn., s. 12

Pałac Górków

1. GOTYK spod tynku : ważne odkrycie w Pałacu Górków / JOD. – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2002, nr 84 dod. Expr. Pozn., s. 3
Siedziba Muzeum Archeologicznego w Poznaniu.
2. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Gałka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 159-165, 185, 208
3. PAŁAC Górków, klasztor benedyktynek / Przemysław Kubacki. – Fot. // *Bezpl. Tyg. Pozn.* – 2003, nr 41, s. 24
Historia pałacu Górków w Poznaniu.
4. PAŁAC Górków w Poznaniu / Teresa Jakimowicz, oprac. graf. Jacek Grześkowiak. – Wyd. 2. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1998. – 149 s. : fot., il., pl. – (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania); (Zabytki Poznania)

5. PAŁAC pana z Górkii. – (W dawnym Poznaniu) / Krzysztof Smura. – Fot. // *Gaz. Pozn.; Ziemia Kalisz.* – 2004, nr 272, s. 15
6. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 101-104
7. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 217
8. PRZECHADZKI po mieście, T. 2 / Marceli Motty. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1999. – S. 231-285
9. WIĘCEJ renesansu / (ZR). – Fot. // *Trybuna.* – 2003, nr 154 dod. Regiony, s. 1

Kolegium Jezuickie

Trzy piętrowy gmach w kształcie podkowy z dużym dziedzińcem i ogrodem. Powstał w pierwszej połowie XVIII wieku jako własność jezuitów. Po kasacie zakonu – w 1737 roku, Komisja Edukacji Narodowej utworzyła w gmachu Wojewódzką Szkołę Narodową. W 1806 roku mieszkał tu Napoleon. W czasie Księstwa Poznańskiego Kolegium Pojezuickie było siedzibą namiestnika księcia Antoniego Radziwiłła. Obecnie mieści się tu Urząd Miasta.

1. DAWNE kolegium jezuickie – Urząd Miast [w Poznaniu. Historia budynku] / Andrzej Kuszelski. – Fot. // *IKS.* – 1999, nr 2, s. 13
2. NAJPIERW byli jezuici, a teraz balet : [budynek] na ulicy Gołębiej / Janisław Osiegiński. – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 4 dod. Expr. Pozn., s. 4
3. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Gałka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 208, 209, 290-298, 329, 330
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 139-141
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 129-130
6. POZNAŃ w 3 dni / Piotr Maluśkiewicz. – Warszawa : Muza, 2004. – S. 83
7. PRZECHADZKI po mieście. T. 1 / Marceli Motty. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1999. – S. 161-187
8. TAJEMNICE kolegium / Zygmunt Rola. – Fot. // *Trybuna.* – 2003, nr 245 dod. Regiony, s. 1

Budynek dawnego kolegium jezuickiego, obecnie Urząd Miejski w Poznaniu.

Kościół farny św. Stanisława pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy i św. Marii Magdaleny

Ten najcenniejszy przykład architektury barokowej powstał w latach 1651-1732. Bogato zdobiona trójnawowa bazylika z polichromiami przedstawiającymi sceny z życia św. Stanisława.

1. BAROKOWA uroda fary / Anna Plenzler. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 2005, nr 168, s. B7
2. BAROK najwyższej klasy / Anna Plenzler. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 2005, nr 295 dod. Trzeci Wymiar, s. 12
3. [DWIEŚCIE dwa] 202 × Wielkopolska / red. Włodzimierz Łęcki. – Poznań : Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury, 2006. – S. 304-307
4. FARA poznańska / Jacek Wiesiołowski. – Fot. // *IKS.* –2000, nr 7-8, s. 39
5. FARA poznańska : przewodnik / Maciej Szczepaniak, fot. Zbigniew Rogowski. – Poznań : Kapituła Kolegiacka, 1995. – 40 s. : fot.
6. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszelski. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 87-109
7. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Galka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 262-291
8. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 157-159
9. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 133-138
10. W PODZIEMIACH poznańskiej fary / Maria Wiatrowska. – Fot. // *Odkrywca.* – 1999, nr 2, s. 10-11
11. WIDOKI poznańskiej fary. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 2005, nr 235, s. 18
Fotografie zabytkowego wnętrza kościoła w Poznaniu.
12. ZWIEDZAMY [poznańska] Farę od piwnicy po strych / Elżbieta Podolska. – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 169 dod. Expr. Pozn., s. 8-9

Kościół Wszystkich Świętych

Pierwotnie mieściła się tu najstarsza świątynia ewangelicka pod wezwaniem Św. Krzyża. Budynek posiada klasycystyczne formy i dekoracje, wzniesiony na planie prostokąta z przylegającą wieżą. Wnętrze – zdobienia późnobarokowe z elementami klasycystycznymi.

1. DAWNY zbór Świętego Krzyża na Grobli : obecny kościół parafialny Wszystkich Świętych / Iwona Błaszczuk. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – 173 s. : fot., rys. – (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania); (Zabytki Poznania)
2. DZIEJE Poznania. T. 1, cz. 1-2, Dzieje Poznania do roku 1793 / pod red. Jerzego Topolskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1988. – S. 751, 807, 930
3. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kusztelski. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 186-192
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 152-153
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 163

Muzeum Etnograficzne (dawna Loża Masońska)

Wzniesiony na początku XIX wieku budynek należał pierwotnie do loży masońskiej. W muzeum zgromadzono zabytki wielkopolskiej kultury ludowej, których sporą część ofiarowały Wiesława i Helena Cichowicz.

1. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 154
2. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 192
3. TAJEMNICE loży / Grzegorz Sporakowski. – Rys. // Głos Wielkop. – 2005, nr 281, s. 14

Budynek Muzeum Etnograficznego w Poznaniu, dawna siedziba loży masońskiej.

Kościół św. Franciszka Serafickiego (Franciszkanów–Obserwatów)

Pierwsza gotycka budowla pochodziła z 1473 roku. Obecna forma kościoła – dwuwieżowa fasada z wybijającymi się hełmami wież – powstała w XVII wieku. W Poznaniu przyjęła się nazwa „franiszkianie-bernardyni” pochodząca od imienia założyciela zakonu – św. Bernarda.

1. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 99, 116, 771
2. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kusztelski. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 174-186

3. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Galka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 125-127, 222-225, 298-302, 336
4. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 39-40
5. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 156-158
6. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 140-141
7. PRZECHADZKI po mieście, T. 2 / Marceli Motty. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1999. – S. 286-350

Kościół Bożego Ciała

Największa gotycka świątynia w Poznaniu. Ufundowana przez Władysława Jagiełłę w XV wieku. Pierwotnie przy kościele mieścił się klasztor Karmelitów Trzewickowych. Budowla halowa, trzynawowa z kaplicą Matki Boskiej Szkaplerznej.

1. DZIEJE Poznania. T. 1, cz. 1-2, Dzieje Poznania do roku 1793 / pod red. Jerzego Topolskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1988. – S. 228, 362, 383, 399, 703, 706, 717, 732, 733, 748-751, 777
2. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszteński. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 192-205
3. KOŚCIÓŁ Bożego Ciała i jego legenda / Jacek Wiesiołowski. – II. // I K S . – 2000, nr 2, s. 14
4. KOŚCIÓŁ Bożego Ciała w Poznaniu słynne polskie sanktuarium eucharystyczne : [informator] / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszteński. – Poznań, 1999. – 10 s. : fot.
5. KOŚCIÓŁ Bożego Ciała. – (Poznań wczoraj i dziś) / KRIS. – Fot. // G a z . P o z n . – 2002, nr 273, dod. Expr. Pozn., s. 10
6. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Galka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 110-116, 123, 124, 126, 225-228, 250, 324-326, 333-336
7. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 47-48
8. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 161-165
9. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 138-140

Stary Browar

Centrum Handlu, Sztuki i Biznesu Stary Browar wzniesiono na miejscu Browarów Huggera. Budowla reprezentuje architekturę typową dla budownictwa przemysłowego – arkadowy styl, półkolisty okna, czerwona cegła, proste zdobienia. Do użytku oddana w 2003 roku.

1. NOWY pomysł na stary browar [braci Huggerów w Poznaniu – projekt] / Przemysław Borkowicz. – Il. // *Kron. M. Pozn.* – 2000, nr 4, s. 200-203
2. NOWY Stary Browar / (KAJ). – Fot. // *Trybuna.* – 2003, nr 141, dod. Regiony, s. 1
3. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 169-170
4. SERCE Starego Browaru / Elżbieta Podolska. – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2004, nr 99 dod. Expr. Pozn., s. 4
Dziedziniec Sztuki w Centrum Handlu, Sztuki i Biznesu w Poznaniu.
5. STARY Browar : informator / Poznań : Wydaw. Stary Browar, 2006. – 35 s.
6. STARY trochę nowszy / Monika Lamęcka. – Fot. // *Gaz. Wielkop.* – 2000, nr 194, s. 4
Projekt zagospodarowania starego browaru w Poznaniu.

Pomnik Starego Marycha

Pomnik przedstawia postać literacką. „Ojcem” Starego Marycha jest Juliusz Kubel.

1. KARUZELĄ nad Poznaniem, karuzelą / Diana Kolbuszewska. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2004. – S. 159-160
Dotyczy postaci Starego Marycha.
2. NIE tylko Stary Marych / Grzegorz Sporakowski. – Rys. // *Głos Wielkop.* – 2005, nr 134, s. B6
3. POD zegarem przy Starym Marychu... / Beata Machowska-Kaczmarek. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 2001, nr 70, s. 9
4. POMNIK rowerzysty / Wojciech Miśko // *Poznaj Swój Kraj.* – 2001, nr 5, s. 30
5. POMNIKI Poznania / Eugeniusz Gośliński. – Poznań : Quadra, 2001. – S. 80-82
6. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 169
7. POZNAŃ w 3 dni / Piotr Maluśkiewicz. – Warszawa : Muza, 2004. – S. 43

8. Z POZNAŃSKIEJ gwary i wielkopolskiej duszy / Wojciech Bartkowiak. – Fot. // Kron. M. Pozn. – 2001, nr 2, s. 287-296

Pałac Działyńskich

Późnobarokowy budynek wzniesiony w latach 1773-87. Klasycystyczna fasada zwieńczona jest piękną rzeźbą. Najbardziej reprezentacyjną salą o bogatym wystroju jest Sala Czerwona, stanowiąca miejsce prestiżowych spotkań i uroczystości. Obecnie w Pałacu Działyńskich ma swoją siedzibę Polska Akademia Nauk.

1. KARUZELĄ nad Poznaniem, karuzelą / Diana Kolbuszewska. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2004. – S. 55-56
2. PAŁAC Działyńskich w Poznaniu / Zofia Ostrowska-Kęmbłowska. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1958. – 140 s. : il.
3. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 74-75
4. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 216
5. W DAWNYM Poznaniu / Janisław Osiegtowski. – Gniezno : Codex, 1995. – S. 138-139

Kościół św. Antoniego Padewskiego

Wybudowana w latach 1674-1728 późnobarokowa, trójnawowa budowla z dwiema kaplicami: Matki Boskiej w Cudy Wielmożnej – Pani Poznania oraz świętego Franciszka. Wnętrze bogato ozdobione. W prezbiterium znajdują się rzeźbione dębowe stalle. Twórcami polichromii i rzeźb byli bracia – Adam i Antoni Swach.

1. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 195, 627, 718, 730-732, 743, 745, 747, 749, 751, 757, 766, 768-771
2. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszteński. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 109-122
3. KOŚCIÓŁ oo. Franciszkanów pw. św. Antoniego z Padwy Sanktuarium Matki Bożej w Cudy Wielmożnej na Wzgórzu Przemysława w Poznaniu / oprac. Tomasz Jank. – Poznań : Wydaw. WBP, 2001. – XI s. : fot.
4. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Gałka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 302-320

5. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 109-116
6. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 137-138
7. U FRANCISZKANÓW na wzgórzu. – (W dawnym Poznaniu) / Krzysztof Smura. – Fot. // *G a z . P o z n .* – 2003, nr 75 dod. Expr. Pozn., s. 10
Dzieje kościoła św. Antoniego Padewskiego (franciszkanów) w Poznaniu.
8. U STÓP Pani Poznania : Poznań : Kaplica Matki Bożej w Cudy Wielmożnej w kościele oo. Franciszkanów / Anna Plenzler. – Fot. // *G ł o s W i e l k o p .* – 2005, nr 295 dod. Trzeci Wymiar, s. 14
Dzieje, architektura i zabytkowy wystrój kościoła.
9. W DAWNYM Poznaniu / Janisław Osieglowski. – Gniezno : Codex, 1995. – S. 99-101

Muzeum Sztuk Użytkowych (Zamek Przemysła)

Mieści się w pozostałościach po dawnym Zamku Królewskim wzniesionym w II połowie XIII wieku. Od XIV zamek był siedzibą namiestnika królewskiego, a w XVII wieku odbywały się tu sądy grodzkie. Obecny kształt uzyskał po przebudowie w XVIII wieku.

1. [CZTERDZIESTOLECIE] 40-lecie Muzeum Sztuk Użytkowych / Zygmunt Dolczewski. – Fot. // *I K S .* – 2005, nr 2, s. 4-5
Oddział Muzeum Narodowego. Historia placówki od 1965 roku.
2. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 118
3. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 197-198

Zamek Przemysła

1. DAWNO temu na zamkowym wzgórzu / Krzysztof Smura. – Fot. // *G a z . P o z n .* – 2000, nr 76 dod. Expr. Pozn., s. 4
Dzieje zamku.
2. KRÓLEWSKIE obsesje. – (W dawnym Poznaniu) / Krzysztof Smura. – Fot. // *G a z . P o z n .* – 2002, nr 109 dod. Expr. Pozn., s. 6
Dzieje zamku królewskiego.
3. NA WZGÓRZU tajemnic / (kris). – Fot. // *E x p r . P o z n .* – 1999, nr 6, s. 15
Dzieje zamku królewskiego na Górze Przemysła I w Poznaniu.
4. NA ZAMKOWYM wzgórzu. – (Poznań wczoraj i dziś) / KRIS. – Fot. // *G a z . P o z n .* – 2002, nr 70 dod. Expr. Pozn., s. 10

5. NAJSTARSZY zamek [w Poznaniu na Górze Przemysława] / Zygmunt Dolczewski. – Fot. // *Spotk. z Zabyt.* – 1998, nr 6, s. 14-16
6. ODRADZA się najstarszy zamek królewski / Jerzy Sobczak. – Il. // *Spotk. z Zabyt.* – 2005, nr 5, s. 4-6; *Średz. Kwart. Kult.* – 2005, nr 1, s. 41-49
Historia budowli.
7. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 116-118
8. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluskiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 350-351
9. W KRÓLEWSKIEJ rezydencji : cesarz, prezydenci i artyści / Anna Plenzler. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 2005, nr 295 dod. Trzeci Wymiar, s. 18, 20
Historia i architektura obiektu.
10. ZAMEK królewski w Poznaniu / Jerzy Miller. – Fot., rys. // *Nasza Wielkop.* – 1999, nr 2, s. 26-29
11. ZAMEK królewski w Poznaniu : niezwykły przewodnik / red. Karolina Prymas; Wielkopolski Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1998. – 28 s. : il. – (Europejskie Dni Dziedzictwa Kulturowego)
Zawiera: Legendy / Zygmunt Dolczewski. – S. 7-18; Królewski zamek w Poznaniu / Tadeusz Grabski. – S. 19-22; Projekt odbudowy zamku Przemysła w latach 1949-1981, S. 23-26.
12. ZAMEK Przemysła [na przestrzeni dziejów]. – (Poznań wczoraj i dziś). – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2002, nr 227 dod. Expr. Pozn., s. 10
13. ZAMEK w Poznaniu : 700 lat dziejów / Eugeniusz Linette; Urząd M. Poznania. Wydział Kultury. – Warszawa; Poznań : Państw. Wydaw. Naukowe, 1981. – 117 s. : il. – (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania)

Pomnik Ułanów

Pomnik odsłonięty w 1927 roku. Upamiętnia pułk kawalerii walczący w powstaniu wielkopolskim, wojnie polsko-sowieckiej, kampanii wrześniowej (1939 r.) oraz pod Monte Cassino.

1. GDY smok miał gwiazdę na czole : pomnik [15. Pułku Ułanów Poznańskich w Poznaniu], który wrócił po latach / KRIS. – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2001, nr 35 dod. Expr. Pozn., s. 6-7
2. O POZNAŃSKICH pomnikach po 1918 roku / Janusz Pazder. – Fot. // *Kron. M. Pozn.* – 2001, nr 3, s. 41-55
3. POMNIKI Poznania / Eugeniusz Gośliński. – Poznań : Quadra, 2001. – S. 24-26

4. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 220
5. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 109
6. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 241
7. UŁAN z pomnika : Władysław Zgorzelski pozował rzeźbiarzowi. – (W dawnym Poznaniu) / Janusz Marciszewski. – Fot. // G a z . P o z n . – 2001, nr 94 dod. Expr. Pozn., s. 7

Muzeum Narodowe

Jedna z największych placówek muzealnych w kraju. Gmach został wybudowany na początku wieku XX jako Kaiser-Friedrich-Museum, by rozslawić niemiecką kulturę i zamilowanie do sztuki. Świadczyć o tym miały nie tylko zbiory, ale również fasada i jej zdobienia. Po odzyskaniu niepodległości w budynku tym mieściło się Muzeum Wielkopolskie, a od 1950 roku – Muzeum Narodowe.

1. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 176-177
2. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 176-178
3. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 195-197
4. STULATEK z zasługami / Olgierd Błażewicz. – Fot. // G ł o s W i e ł k o p . – 2004, nr 232 dod. Głos Poznaniaka, s. V
Historia muzeum.
5. [STULECIE] 100-lecie siedziby Muzeum Narodowego w Poznaniu / Aleksandra Sobocińska. – Fot. // I K S . – 2004, nr 10, s. 2-3
6. STULETNI gmach / Natalia Budzyńska. – Fot. // P r z e w . K a t o ł . – 2004, nr 42, s. 24
Historia muzeum w Poznaniu w okresie zaboru pruskiego.

Bazar

Powstanie budynku zawdzięczamy Karolowi Marcinkowskiemu. Późnoklasycyistyczna budowla o przeznaczeniu handlowym i towarzyskim. W historii Polski Bazar zaznaczył się jako miejsce polskiego życia społecznego i znaczących historycznych wydarzeń. Między innymi miał tu swoją siedzibę Komitet Narodowy w czasie Wiosny Ludów i w tym miejscu rozpoczęły się walki powstania wielkopolskiego.

1. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 92, 116, 193, 316, 317, 328, 508-510, 523, 529, 533, 549, 575, 582, 611, 643, 661, 680, 705, 1048, 1054, 1075, 1076, 1101, 1106, 1119, 1201, 1202, 1233, 1338, 1377
2. KARUZELĄ nad Poznaniem, karuzelą / Diana Kolbuszewska. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2004. – S. 52-53
3. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 35-39
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 107-109
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 31-32
6. PRZECHADZKI po mieście. T. 1 / Marceli Motty. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1999. – S. 61-95, fot., il.
7. SWÓJ do swego czyli Księga Kupiectwa Poznańskiego / Marcin J. Januskiewicz, Adam Pleskaczyński. – Poznań : Wielkopolskie Zrzeszenie Handlu i Usług, 2004. – S. 18-19
8. WIELKOPOLSKA nasza kraina. T. 2 / red. Jacek Ratajczak. – Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury, 2004. – S. 103-104
9. Z KTÓREGO okna [hotelu „Bazar” w Poznaniu] mówił mistrz? : po 88 latach chcieliśmy ustalić skąd przemawiał Ignacy Paderewski / Marek Rezler, Krzysztof Smura. – Fot. // Głos Wielkop. – 2007, nr 11, s. 24

Kościół św. Marcina

Wybudowany na początku wieku XVI. Trójnawowy kościół gotycki. Wnętrze zdobią malowidła Wacława Taranczewskiego oraz wielki ołtarz pochodzący ze Śląska. Nad portalem znajduje się płaskorzeźba przedstawiająca św. Marcina na koniu.

1. DZIEJE Poznania. T. 1, cz. 1-2, Dzieje Poznania do roku 1793 / pod red. Jerzego Topolskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1988. – S. 77, 141, 151, 163, 164, 315, 319, 332, 361, 383, 386, 542, 555, 692, 897
2. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 31, 93, 231, 333, 348, 350, 419, 420, 527, 539, 590, 682, 685, 1386
3. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszelski. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 159-168

4. O ARCHITEKTURZE i plastyce dawnego Poznania do końca epoki baroku / Witold Gałka. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2001. – S. 33, 37, 48, 61, 109, 110, 124-126
5. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 209
6. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 147-148
7. PRZECHADZKI po mieście. T. 1 / Marceli Motty. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1999. – S. 311-342
8. SPACERKIEM wokół [kościółka pw. św.] Marcina [w Poznaniu] / Krzysztof Smura. – Fot. // *G a z . P o z n .* – 1999, nr 293 dod. Expr. Pozn., s. 4
9. W DAWNYM Poznaniu / Janisław Osiegtowski. – Gniezno : Codex, 1995. – S. 105-106, fot.
10. WACŁAW Taranczewski i jego wizja wnętrza kościoła św. Marcina [w Poznaniu] / Iwona Błaszczuk. – Fot., portr. // *K r o n . M . P o z n .* – 2006, nr 1, s. 60-86
Historia wystroju wnętrza kościoła. Dot. głównie polichromii według projektu W. Taranczewskiego wykonanych w 1957 roku i witraży z 1972 roku.

Biblioteka Raczyńskich

Najstarsza księżnica poznańska, ufundowana w pierwszej połowie XIX wieku przez Edwarda hrabiego Raczyńskiego. Klasycystyczny budynek, zdobiony kolumnami, wzorowany na wschodniej ścianie paryskiego Luwru.

1. BIBLIOTEKA, jakiej nie znamy : [Edward] Raczyński wydał na nią 120 tysięcy talarów i podarował ją miastu / Krzysztof Smura. – Fot. // *G a z . P o z n .* – 2000, nr 88 dod. Expr. Pozn., s. 4
Dzieje biblioteki.
2. BIBLIOTEKA Raczyńskich / Alfred Kaczkowski. – Urząd M. Poznania. Wydział Kultury. – Warszawa; Poznań : Państw. Wydaw. Naukowe, 1978. – 98 s. : il., pl. – (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania)
3. BIBLIOTEKA Raczyńskich 1829-1999 najstarsza księżnica Wielkopolski / Iwona Horodecka. – Il. // *P r z . W i e l k o p .* – 1999, nr 1/2, s. 50-56
4. BIBLIOTEKA [Raczyńskich] jak Luwr : to już 175 lat. – (W dawnym Poznaniu) / Krzysztof Smura. – Fot. // *G a z . P o z n .* – 2004, nr 107 dod. Expr. Pozn., s. 6
Historia biblioteki od 1829 roku.
5. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa;

- Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 8, 109, 494, 500, 508, 533, 545, 900, 1048, 1054, 1084, 1324, 1325, 1331, 1496
6. JAK hrabia Edward Raczyński w Poznaniu bibliotekę postawił i „temuż miastu tytułem własności w wieczne nadał posiadanie” / Eugenia R. Dabertowa. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 97, s. 30
 7. KSIĄŻNICA z daru hrabiego : Poznań : jedyna taka biblioteka w Polsce / Anna Plenzler. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 2005, nr 295 dod. Trzeci Wymiar, s. 16
 8. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 41-43
 9. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 184-185
 10. PRZECHADZKI po mieście. T. 1 / Marceli Motty. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1999. – S. 161-215 : fot., il.
 11. SKARBY w środku miasta : Biblioteka Raczyńskich : zabytki pachnące przeszłością / Elżbieta Podolska. – Fot. // *Gaz. Pozn.*; *Ziem. Kalis.* – 2006, nr 210, s. 16-17
 12. TESTAMENT Raczyńskiego / Anna Plenzler. – Portr. // *Głos Wielkop.* – 2003, nr 256, s. 3
 13. ZROBIŁ dużo dobrego dla Wielkopolski : Edward Raczyński ojciec poznańskiej biblioteki. – (W dawnym Poznaniu) / Agnieszka Nabzdyk. – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2001, nr 163 dod. *Expr. Pozn.*, s. 7

Arkadia

Pierwotnie na miejscu tego budynku stał Teatr Królewski. Obecny wygląd budowla uzyskała u schyłku wieku XIX. Swoją siedzibę miał tu Teatr Miejski, zwany potocznie niemieckim. W latach 1893-95 przebudowano budynek na kamienicę z tarasem kawiarnianym „Kaffehaus Hohenzollern”, po odzyskaniu niepodległości „Esplandia”. Przed drugą wojną światową otwarto kawiarnię „Arkadia”, od której współczesny budynek przejął nazwę. Mieści się tu Teatr Ósmego Dnia, Wydawnictwo Miejskie, Centrum Informacji Miejskiej i liczne lokale handlowe.

1. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 532, 1326
2. NOWA twarz „Arkadii” [zabytkowego budynku w Poznaniu] / Józef Djażenko. – Fot. // *Expr. Pozn.* – 1999, nr 210
3. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 28-29

4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 183-184
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 23
6. POZNAŃ w 3 dni / Piotr Maluśkiewicz. – Warszawa : Muza, 2004. – S. 95-96
7. W DAWNYM Poznaniu / Janisław Osięgłowski. – Gniezno : Codex, 1995. – S. 113-114
8. Z DZIEJÓW gmachu dawnego teatru niemieckiego [w Poznaniu] / Jerzy Borwiński, Piotr Wawrzyniak. – Fot., rys. // *K r o n . M . P o z n .* – 2000, nr 3, s. 199-209

Obecnie budynek Arkadii.

Biblioteka Uniwersytecka

Budynek neorenesansowy. Powstał w latach 1899-1902 z przeznaczeniem na Bibliotekę im. Cesarza Wilhelma. Po odzyskaniu niepodległości, w oparciu o zbiory niemieckie, powstała jedna z największych księżnic w kraju – Biblioteka Uniwersytecka.

1. BIBLIOTEKA w stajni. – (Poznań wczoraj i dziś) / KRIS. – Portr. // *G a z . P o z n .* – 2004, nr 50 dod. Expr. Pozn., s. 6
Historia zabytkowej siedziby.
2. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 1495-1497
3. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 43-44
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 205-206
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 34-35
6. [STULATEK] 100-latek w znakomitej kondycji. – (W dawnym Poznaniu) / Elżbieta Podolska. – Fot. // *G a z . P o z n .* – 2002, nr 267 dod. Expr. Pozn., s. 9
Dzieje Biblioteki Uniwersyteckiej od powstania Kaiser-Wilhelm-Bibliothek w 1902 roku.
7. STULECIE gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej / Artur Jazdon. – Fot. // *I K S .* – 2002, nr 11, s. 49
8. W SETNĄ rocznicę Biblioteki Uniwersyteckiej / Lech Trzeciakowski // *B i b l i o t e k a .* – 2002, nr 6, s. 9-15

9. Z KART historii Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu : sto lat : 1902 Kaiser-Wilhelm-Bibliothek – Biblioteka Uniwersytecka 2002 [Dokument elektroniczny] / Artur Jazdon, Jakub Skutecki. – [Poznań : BU, 2003]. – 1 płyta CD

Załącznik do czasopisma Biblioteka 2003, nr 7

Teatr Polski

Budynek wzniesiony w latach 1873-1875 ze składek publicznych. Fasadę budynku zdobi napis: „Naród sobie”. Pierwotna nazwa brzmiała „Teatr Polski w ogrodzie Potockiego”. Obecna – została nadana w 1925 roku. W okresie rozbiorów teatr spełniał ważną rolę w walce z germanizacją, krzepił ducha narodowego Polaków.

1. ARCHITEKTURA Teatru Polskiego [w Poznaniu] / Jerzy Borwiński. – Fot., rys. // *Kron. M. Pozn.* – 2000, nr 3, s. 184-198
2. BYŁ chlubą Poznania / Olgierd Błażewicz. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 2000, nr 252 dod. *Głos Towarzyski* nr 525, s. 6
3. [STO dwadzieścia pięć] 125 lat Teatru Polskiego w Poznaniu / Waldemar Matuszewski, rozm. przepr. Sławomir Animucki. – Fot. // *Welcome to Poznań.* – 1999, nr 10, s. 30-31
4. TEATR Polski w Ogrodzie Potockiego / Dobrochna Ratajczakowa. – Fot. // *IKS.* – 2000, nr 9, s. 26-28; *IKS na jesień.* – 2000, nr 2, s. 11-14
Tekst także w języku angielskim.
5. TEATR schowany w podwórzu. – (Poznań wczoraj i dziś; Fotograficzna podróż w czasie). – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2002, nr 22 dod. *Expr. Pozn.*, s. 10
6. TWIERDZA i teatr : 125 lat Teatru Polskiego w Poznaniu (1875-2000) : księga jubileuszowa / pod red. Krzysztofa Kurka; projekt graf. Mirosław Adamczyk. – Poznań : [TP], 2000. – 163 s. : fot., nuty, portr.
7. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 298-299

Okrągłak

Budynek powstał w latach 60-tych XX wieku na miejscu zniszczonego Banku Cukrownictwa. Autorem projektu jest Marek Leykam. Choć stanowi kontrowersyjną budowlę, wpisał się w tło kulturowe Poznania.

1. NIEPEWNY zabytek / Monika Lamęcka. – Fot. // *Gaz. Wybor. Poznań.* – 2003, nr 199, s. 4
2. OKRĄGLAK półwiecza / Jakub Głaz. – Fot. // *Gaz. Wybor. Poznań.* – 2006, nr 123, s. 2

Najciekawszy budynek wybudowany w Poznaniu w latach 1955-2005.

3. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 186-187
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 192
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 208-209

PTPN

Zestawienie dotyczące Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk zostało przedstawione w numerze 1 „Poradnika...” z 2007 roku.

Kościół Najświętszego Zbawiciela

Na terenie Kościoła Najświętszego Zbawiciela pierwotnie mieściła się gmina ewangelicka. Parafią katolicką jest od 1945 roku. Fasada z czerwonej cegły ze strzelistą wybijającą się wieżą. Kościół trójnawowy ze sklepieniem gwiaździstym i drewnianymi emporami.

1. DAWNY kościół św. Pawła [w Poznaniu] na Fredry : obecny kościół Najświętszego Zbawiciela / Bolesława Krzyślak. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – 104 s. : fot., il. – (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania) (Zabytki Poznania)
2. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszteński. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 168-170
3. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 322-323
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 194
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 152
6. POZNAŃ w 3 dni / Piotr Maluśkiewicz. – Warszawa : Muza, 2004. – S. 103-104

Dzielnica Cesarska

Wzniesiona w miejscu dawnej Bramy Barlińskiej na początku XX wieku w celu powiększenia miasta w kierunku zachodnim. Autorem przebudowy był Joseph Stübben.

1. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 214-219 : fot., mapa
Zawiera również mapę Dzielnicy Cesarskiej.

2. W CESARSKIEJ dzielnicy : centrum Poznania narodziło się z kompleksów. – (W dawnym Poznaniu) / Krzysztof Smura. – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 158 dod. *Expr. Pozn.*, s. 10
Dot. monumentalnych budowli w Poznaniu.

Zamek Cesarski

Neoromański budynek nawiązujący swą bryłą do zamków średniowiecznych. Poszczególne fragmenty wzorowane są na zabytkach Włoch i Niemiec. Nad budowlą dominuje wieża z zegarem. Zamek został wybudowany w latach 1904-1910, dla cesarza Wilhelma II i stanowi „centrum” powstałej w XX wieku dzielnicy cesarskiej.

1. DAWNY zamek cesarski / Janusz Pazder. – Fot. // *IKS na jesień.* – 2003, nr 2, s. 2-3

Tekst także w języku angielskim.

2. KARUZELĄ nad Poznaniem, karuzelą / Diana Kolbuszewska. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2004. – S. 166-168
3. MOHIKANIN Europy / Adam Pleskaczyński. – Fot. // *Głos Wielkop.* – 2003, nr 154 dod. *Głos Poznaniaka*, s. VI
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 214-217
5. POZNAŃ miasto niepoznane / Marek Rezier, Jerzy Bogdanowski. – Poznań : Rebis, 2006. – S. 150-152 : fot.
6. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 349-350
7. ZAMEK cesarski w Poznaniu / Centrum Kultury „Zamek” w Poznaniu. – Poznań, 1997. – Składanka : fot.
8. ZAMEK cesarski [w Poznaniu] / Janusz Pazder. – Fot. // *Zabytki Heritage.* – 2006, nr 5, s. 6-11
Historia i architektura budowli. Tekst także w jęz. angielskim.
9. ZAMEK pełen tajemnic; Tutaj nawet amfory są niezwykle : ostatni Zamek w Europie wybudowany przez ostatniego cesarza; Zamek ma swoje tajemnice / Elżbieta Podolska. – Fot. // *Expr. Pozn.* – 1999, nr 164, s. 3; nr 168, s. 3; nr 170, s. 13

Komisja Kolonizacyjna (Collegium Maius)

Budynek powstał w 1908 roku jako siedziba pruskiej Komisji Kolonizacyjnej. Otrzymał formę barokowo-klasycystyczną. Obecnie mieszczą się tu dwa uniwersytety: Adama Mickiewicza i Medycyny im. Karola Marcinkowskiego.

1. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 1055, 1091, 1184, 1251, 1384, 1523
2. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 55-56
3. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 195
4. POZNAŃ miasto niepoznane / Marek Rezler, Jerzy Bogdanowski. – Poznań : Rebis, 2006. – S. 145
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 60

Teatr Wielki im. Stanisława Moniuszki

Powstał w 1909-1910 roku. Budynek neoklasycy zbudowany kolumnami jońskimi i naczółkiem z rzeźbą Pegaza. Widownia mieści około 1000 widzów.

1. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 163, 500, 545-547, 549, 574, 711, 717, 718, 1059, 1084, 1217-1219, 1238-1244
2. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 195-196
3. POZNAŃ miasto niepoznane / Marek Rezler, Jerzy Bogdanowski. – Poznań : Rebis, 2006. – S. 147 : fot.
4. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 299-300
5. POZNAŃSKI Teatr pod Pegazem ma 80 lat / Katarzyna Liszkowska. – Fot. // I K S . – 1999, nr 7/8, s. 22-24
6. TEATR po niemiecku : architektura. – (W dawnym Poznaniu) / KRIS. – Fot. // G a z . P o z n . – 2003, nr 87 dod. Expr. Pozn., s. 8
7. TEATR Wielki na miarę XXI wieku / Małgorzata Derwich. – Fot. // G a z . P o z n . – 2000, nr 240 dod. Expr. Pozn., s. 3
8. Z TEK! Henryka Kota – Teatr Wielki na pofortecznym terenie / Grzegorz Sporakowski. – Fot. // G ł o s W i e l k o p . – 2007, nr 163, s. 26

Akademia Królewska (Collegium Minus)

Budynek jest przykładem renesansu niemieckiego. We wnękach między oknami ustawione są rzeźby symbolizujące Naukę i Sztukę. Gmach powstał w latach 1905-1910 dla pruskiej Akademii Królewskiej. Od 1919 roku mieści się tu Uniwersytet Poznański (późniejszy Uniwersytet im. Adama Mickiewicza).

1. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 163, 547, 548, 570, 572-574, 1188, 1123, 1167, 1386, 1493, 1521
2. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 285-286
3. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 218-219
4. POZNAŃ miasto niepoznane / Marek Rezler, Jerzy Bogdanowski. – Poznań : Rebis, 2006. – S. 144
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 61-62

Krajowy Bank Spółdzielczy (Collegium Iuridicum)

Na zachód od Collegium Minus mieści się Collegium Iuridicum – obecny Wydział Prawa UAM. Budynek powstał jako Krajowy Bank Spółdzielczy w latach 1907-1908. Jego autorami byli berlińscy architekci spółki Hartmann i Schlenzig.

1. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa; Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 1521
2. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 54-55
3. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 219
4. POZNAŃ w 3 dni / Piotr Maluśkiewicz. – Warszawa : Muza, 2004. – s. 110

Pomnik Czerwca'56

- Pomnik odsłonięto w 1981 roku – w 25 rocznicę Czerwca. Upamiętnia protest robotników poznańskich fabryk, którzy polegali za „wolność, prawo i chleb”.

1. DŁAWIONY krzyk : Czerwiec 1956-2006. – Fot. // Gaz. Pozn.; Ziemia Kalisz. – 2006, nr 149, s. 1
Dot. m.in. Pomnika Poznańskiego Czerwca 1956.
2. [DWIEŚCIE dwa] 202 × Wielkopolska / red. Włodzimierz Łęcki. – Poznań : Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury, 2006. – S. 317-319
3. MIĘDZY totalitaryzmem i demokracją : pomnik Poznańskiego Czerwca 1956 / Piotr Piotrowski // Kron. M. Pozn. – 2001, nr 2, s. 195-211

4. POMNIK Poznańskiego Czerwca 1956 : symbol pamięci i sprzeciwu / Eugenia Dabertowa, Marek Lenartowski. – Poznań : Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” H. Cegielski – Poznań S.A., 1996. – 127 s.
5. POMNIKI Poznania / Eugeniusz Gośliński. – Poznań : Quadra, 2001. – S. 41-44
6. POZNAŃ : przewodnik / Marcin Libicki. – Poznań : Wydaw. Gazeta Handlowa, 1997. – S. 208-209
7. POZNAŃSKI Czerwiec i jego pomnik / Janusz Ziółkowski. – Fot. // Kron. M. Pozn. – 2001, nr 2, s. 188-194

Secesja

Największy rozkwit budownictwa secesyjnego w Poznaniu to czasy XIX i XX wieku. Zniesiono fortyfikacje otaczające miasto i rozbudowywano jego tereny stawiając nowe, okazałe kamienice. Projektowali je architekci niemieccy i polscy. Najwięcej przykładów architektury secesyjnej odnajdujemy na Jeźycach, Łazarzu, zdarzają się również w śródmieściu i na Wildzie.

1. PERŁA poznańskiej secesji, kamienica „Posner Neueste Nachrichten” / Małgorzata Woźniak. – Fot., il. // Kron. M. Pozn. – 2006, nr 1, s. 223-230
2. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 239, 296
3. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 273-274
4. SECESJA w Poznaniu / Rafał Nadolny. – Fot. // I K S. – 1999, nr 7/8, s. 38-39

Elementy secesji w architekturze miasta.

5. SESJA w Poznaniu / Maria Strzałko, rozm. przepr. Kazimierz Jęczkowski // G a z . P o z n . – 2006, nr 27, s. 10

Projekt rewitalizacji zespołu zabytkowych budynków secesyjnych w dzielnicy Jeżyce w Poznaniu.

6. ZABEZPIECZAJĄ secesję / KRUL. – Fot. // G a z . P o z n . – 2004, nr 205 dod. Expr. Pozn., s. 3
7. PIĘKNE i kosztowne : jeżyckie kamienice / MI. – Fot // G a z . P o z n . – 2004, nr 229, s. 11

Teatr Nowy im. Tadeusza Łomnickiego

Główna siedziba Teatru Nowego mieści się w zabytkowej, secesyjnej kamienicy, w budynku zaprojektowanym przez niemieckich architektów – Hermana Böhmera i Paula Preula. Inauguracja działalności teatru nastąpiła w 1923 roku.

1. DUCH miejsca i światło sceny : 80 lat Teatru Nowego w Poznaniu (1923-2003) / Sergiusz Sterna-Wachowiak. – Fot. // I K S . – 2004, nr 3, s. 10-11
2. GŁOSY na 80-lecie Teatru Nowego / Izabela Przyłuska. – Fot. // I K S na I a t o . – 2004, nr 1, s. 5-9
Tekst również w języku angielskim.
3. LINDA na jubileusz : 80-lecie Teatru Nowego w Poznaniu / ELKA. – Fot. // G a z . P o z n . – 2003, nr 215, s. 5
4. O JEŻYCACH? Proszę bardzo / Izabella Cywińska, rozm. przepr. Ewa Obrębowska-Piasecka. – Fot. // K r o n . M . P o z n . – 2000, nr 2, s. 351-356
Rozmowa dot. głównie Teatru Nowego w Poznaniu.
5. [OSIEMDZIESIĄT] 80 lat minęło / Elżbieta Podolska. – Fot. // G a z . P o z n . – 2003, nr 215 dod. Expr. Pozn., s. 1
Historia od 1918 do 1939 roku.
6. TEATR Nowy w Poznaniu 1973-1983 / red. Roman Chojnacki, Milan Kwiatkowski; fot. Grażyna Wyszomirska, Jacek Kulm, Romuald Zielazek. – Poznań : Państw. Teatr Nowy w Poznaniu, 1984. – 81 s., [36] s. tabl. : fot.
Zawiera m.in.: Kalendarium s. 53-74

Kościół Najświętszego Serca Jezusowego i św. Floriana

Początki kościoła sięgają schyłku XIX wieku. Noeromańska świątynia z czerwonej cegły. Trzynawowe bazylikowe wnętrze zdobione drewnianym, belkowym stropem.

1. HISTORIA kościoła i parafii Najświętszego Serca Jezusa i św. Floriana na Jeżycach / Katarzyna Kaczmarek // K r o n . M . P o z n . – 2000, nr 2, s. 160-184
2. HISTORYCZNE kościoły Poznania : przewodnik / Zofia Kurzawa, Andrzej Kusztejski. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 2006. – S. 209-213
3. POD opieką św. Floriana : ciekawa historia jeżyckiego kościoła. – (W dawnym Poznaniu) / Agnieszka Nabzdyk. – Fot. // G a z . P o z n . – 2001, nr 246 dod. Expr. Pozn., s. 10
4. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 243-245
5. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluskiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 150-151
6. ULICAMI mojego Poznania / Zbigniew Zakrzewski. – Poznań : Kwartet, 2005. – S. 307

Stare ZOO

Ogród powstał w 1871 roku na miejscu dworcowej restauracji dawnej Kolei Starogardzko-Poznańskiej. Wiekiem ustępuje tylko wrocławskiemu ogrodowi zoologicznemu. Można powiedzieć, że jest konsekwencją żartobliwego podarunku dla jednego ze stałych bywalców restauracji. Ofiarowano mu: świnie, barana, kota, kozę, królika, wiewiórkę, gęś, kaczkę, kurę, pawia oraz małpę. To stanowiło zaczątek poznańskiego ZOO.

1. JAK to z poznańskim ZOO [Ogrodem Zoologicznym] było... / Agnieszka Nabzdyk. – Fot. // *Gaz. Pozn.* – 2002, nr 28 dod. Expr. Pozn., s. 10
2. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 252-256
3. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 205-206
4. OGRÓD Zoologiczny Poznań : stare ZOO : [informator] / tekst Monika Dyrlica; fot. Marian Bątkiewicz, Artur Przybylczak; rys. Małgorzata Uryzaj; red. Teresa Kuźniar-Bachorz; Ogród Zoologiczny w Poznaniu. – Poznań : Wydaw. Miejskie, [2002]. – 51 s. : fot., il.
5. STARY ogród [zoologiczny] bez tajemnic. – (W dawnym Poznaniu) / Krzysztof Smura. – Il. // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 82 dod. Expr. Pozn., s. 4
6. STARY Ogród Zoologiczny w Poznaniu, jego historia, obiekty i zwierzęta / Jan Śmielowski // *Kron. M. Pozn.* – 2000, nr 2, s. 201-235
7. [STO dwadzieścia pięć] 125 lat przy Zwierzynieckiej / RD // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 171 dod. Miasto, s. b3
8. ZOO powstało po imprezie : 125 lat poznańskiego „Zwierzynca” [Ogrodu Zoologicznego] / (kris). – Fot. // *Expr. Pozn.* – 1999, nr 188, s. 14
9. W DAWNYM Poznaniu / Janisław Osiegiński. – Gniezno : Codex, 1995. – S. 30-31

Międzynarodowe Targi Poznańskie (MTP)

Jedne z najstarszych w Europie. Tradycją nawiązują do średniowiecznych jarmarków świętojańskich. Niektóre pawilony pochodzą jeszcze z lat międzywojennych. Na terenie MTP znajduje się iglica – pozostałość Wieży Górnośląskiej wzniesionej w 1911 roku.

1. [DWIEŚCIE dwa] 202 × Wielkopolska / red. Włodzimierz Łęcki. – Poznań : Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury, 2006. – S. 321-323
2. DZIEJE Poznania. T. 2, cz.1-2, Dzieje Poznania w latach 1793-1945 / pod red. Jerzego Topolskiego i Lecha Trzeciakowskiego. – Warszawa;

- Poznań : PWN, 1994-1998. – S. 215, 794, 821, 910, 911, 924-931, 935, 977, 1184, 1195, 1323, 1324, 1386, 1520
3. MIĘDZYNARODOWE Targi Poznańskie – wczoraj i dziś / TOM. – Fot. // Nowe Życie Gosp. – 1998, nr 24, s. 14-18
 4. MIĘDZYNARODOWE Targi Poznańskie : zarys historii, funkcje i znaczenie gospodarcze / Stefan Kował, Henryk Wojciechowski, Zarząd Międzynarodowych Targów Poznańskich. – Poznań : „Pospress”, 1989. – 71 s. : fot.
Dot. także okresu międzywojennego.
 5. PIERWSZA była wystawa... Wschodniemiecka : w 1911 roku zaborcy utworzyli tereny targowe. – (W dawnym Poznaniu) / Krzysztof Smura. – Fot. // G a z . P o z n . – 2001, nr 128 dod. Expr. Pozn., s. 6-7
 6. POZNAŃ od A do Z / Włodzimierz Łęcki, Piotr Maluśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – S. 181-184
 7. SWÓJ do swego czyli Księga Kupiectwa Poznańskiego / Marcin J. Januszkiewicz, Adam Pleskaczyński. – Poznań : Wielkopolskie Zrzeszenie Handlu i Usług, 2004. – S. 120-121
 8. Z BIEGIEM lat : 75 lat Międzynarodowych Targów Poznańskich / pod red. Lecha Trzeciakowskiego. – Poznań : Agencja Reklamowa „Express”, 1996. – 102 s. : fot., il., portr.

Dworzec Letni

Pawilon z krytym peronem, wybudowany w 1902 roku dla cesarza Wilhelma II z okazji przyjazdu do Poznania.

1. DWORZEC letni / (kra). – Fot. // B e z p ł . T y g . P o z n . – 2004, nr 4, s. 13
Zabytkowy dworzec PKP w Poznaniu.
2. ODBUDUJĄ Dworzec Letni? / Izabella Legeżyńska, Grzegorz Sporkowski. – Fot. // G ł o s W i e ł k o p . – 2006, nr 169, s. 17
3. POZNAŃ : przewodnik po zabytkach i historii / Janusz Pazder. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2003. – S. 279
4. ZAPOMNIANY zabytek : dworzec letni [w Poznaniu] : czy będzie funkcjonował? / Izabella Legeżyńska. – Fot. // G ł o s W i e ł k o p . – 2005, nr 138, s. B3

BIBLIOGRAFIE OSOBOWE

Seweryn Mielżyński
105 rocznica śmierci

Seweryn Mielżyński – ur. 12.10.1804 – zm. 17.12.1874 – działacz narodowy, malarz, mecenas sztuki i nauki, kolekcjoner. Urodził się w Poznaniu w rodzinie ziemiańskiej. Początkowo uczył się w domu, pod kierunkiem Jana Mottego, później we francuskim gimnazjum w Berlinie oraz w Genewie, gdzie studiował malarstwo.

W kraju zarządzał majątkiem Gorzyce k. Miłosławia. Po wykryciu przez władze pruskie Związku Kosynierów (1826) aresztowano go i skazano na cztery lata twierdzy. Jednak został ulaskawiony. Podczas powstania listopadowego służył w oddziale jazdy poznańskiej. Wziął też udział w wyprawie gen. Dezyderego Chłapowskiego na Litwę. Działania wojenne zakończył w stopniu rotmistrza, ze Złotym Krzyżem *Virtuti Militari*. Po upadku powstania udał się na emigrację, w pierw do Genewy, później do Paryża. Uczestniczył w wyprawie sabaudzkiej (1834). Należał do tajnej organizacji *Młoda Polska* (1835), uzupełniał studia w zakresie inżynierii wojskowej. W 1836 roku wstąpił do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. Wspierał uboższych emigrantów, podróżował po Europie realizując artystyczne zainteresowania.

Powrócił do kraju w 1842 roku. Współtworzył Towarzystwo Pomocy Naukowej (TPN) i Bazar, założył w Miłosławiu kasę oszczędnościowo-pożyczkową, jedną z pierwszych w Wielkopolsce. Zdemaskował przed władzami Związek Plebejuszy, czym doprowadził do aresztowań (1845) ich przywódców. Aresztowano go w 1846 roku za udział w spisku, lecz z braku dowodów został zwolniony. Podczas *Wiosny Ludów* (1848) był członkiem Wydziału Wojennego w Poznaniu, wspierał finansowo organizację powstania. Popierał Ligę Polską a po jej upadku założył *Bractwo Polskie*. Należał do założycieli „*Dziennika Polskiego*” (1849), był posłem do sejmiku pruskiego (1858-1961).

W Miłosławiu otworzył ochronkę, szkołę i bibliotekę, zbudował folwarczne czworaki. Działal w *Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk* (PTPN). Towarzystwu ofiarował swoje zbiory, pieniądze na niezbędne zakupy a przede wszystkim gmach na siedzibę.

Słynął z zamiłowania do sztuki. Sam uprawiał malarstwo. Najbardziej znane jego prace to: „*Sen ks. Sanguszkii w kopalniach syberyjskich*”, „*Kazanie Chrystusa na łodzi*”, „*Trzy Marie na Golgocie*”.

a. Pozycje zwarte

1. DZIEJE Wielkopolski. T. 2; Lata 1793-1918 / pod red. Witolda Jakóbczyka. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1973. – 996 s.
2. HISTORIA Wielkiego Księstwa Poznańskiego. / Stanisław Karwowski. T. 1-3. – Warszawa : Wydaw. Art. i Filmowe, 1981. – 3 t. (588, 527, 454 s.). – Reprint
3. MIELŻYŃSKI i Turnowie w kręgu starożytników XIX wieku / Jerzy Fogel. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 2002. – 93 s.
4. POLSKI słownik biograficzny. T. 20 z. 4 [og. zb.] 87, Michał opat benedyktynów – Mieroszewski Krzysztof / red. nac. Emanuel Rostworowski; Polska Akademia Nauk. Instytut Historii. – Wrocław [i in.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1975. – S. 794-796
5. SEWERYN Mielżyński artysta i kolekcjoner / oprac. Piotr Grembowski, Adam Konieczny. – Miłosław : MGOK, 1986. – 16 s. : fot.
6. WIELKOPOLSKI słownik biograficzny. – Warszawa; Poznań : Państw. Wydaw. Naukowe, 1983. – S. 473-474

b. Artykuły

1. MIŁOŚLAW za czasów Kościelskich [1895-1945] / Ryszard Marciniak. – // Kron. Wielkop. – 2002, nr 3, s. 36-54
M.in. o Sewerynie Mielżyńskim.
2. RZYMSKIE cnoty / Anna Plenzler // Głos Wielkop. – 2004, nr 238 dod. Głos Poznaniaka, s. IV
3. SEWERYN Mielżyński [1804-1872] : żołnierz, społecznik, artysta, mecenas sztuki i nauki / Barbara Wysocka // IKS. – 2004, nr 10, s. 11

Karol Szymanowski
125 rocznica urodzin
Rok Karola Szymanowskiego

Karol Szymanowski – ur. 3.10.1882 – zm. 29.03.1937 – kompozytor i pianista. Urodził się w Tymoszówce (dzisiejsza Ukraina) w rodzinie ziemiańskiej. Dzieciństwo i młodość spędził na Ukrainie, w środowisku o wysokiej kulturze artystycznej. Naukę muzyki rozpoczął pod kierunkiem swego ojca, później uczył się u pianisty Gustawa Neuhausa w Elizawetgradzie (Jelizawetgradzie). Edukację muzyczną kontynuował w Warszawie (od 1901) u Marka Zawirskiego i Zyg-

munta Noskowskiego. W tym okresie fascynowała go muzyka Wagnera i Richarda Straussa. Zaprzyjaźnił się z Arturem Rubinsteinem i Pawłem Kochańskim. Wspólnie z młodymi kompozytorami: Grzegorzem Fitelbergiem, Ludomi-rem Różyckim i Apolinarym Szeluto założył (1905) Spółkę Nakładową Młodych Kompozytorów Polskich, której mecenasem został książę Władysław Lubomirski. Grupa ta, nazywana „Młodą Polską w muzyce”, dawała liczne koncerty w Warszawie i Berlinie (1906/1907), zyskała powszechne uznanie. Szczególnie wysoko oceniono prezentacje Szymanowskiego. Kompozycje stopniowo przyniosły mu popularność w całej Europie. Pobyt i koncerty w Wiedniu (1911-1913) zaowocowały podpisaniem 10-letniego kontraktu z firmą Universal Edition.

W 1917 roku, na skutek rewolucji bolszewickiej, stracił rodzinną Tymoszwówkę. Przebywał na terenach objętych działaniami Armii Czerwonej (1918-1919), dla zarobku brał udział w koncertach jako akompaniator.

Był dyrektorem Konserwatorium w Warszawie (1927-1929) i rektorem Wyższej Szkoły Muzycznej w Warszawie (1930-1932).

Wiele podróżował po całej Europie i prezentował swoją muzykę. Przebywał także w północnej Afryce, gdzie znalazł inspirację do licznych utworów. Dawał koncerty w USA, Londynie i Paryżu (1921-1922), a w latach 1933-1936 w wielu państwach europejskich jako wykonawca partii fortepianowej w IV Symfonii.

Mieszkał m.in.: w Tymoszwówce, Elizawetgradzie, Warszawie, Wiedniu i Zakopanem. Zmarł w Lozannie, gdzie leczył się na gruźlicę. Pochowano go w Krakowie na Skalce, wśród wybitnych Polaków.

W twórczości kompozytora wyróżnia się trzy okresy: wczesny – do wybuchu I wojny światowej (1914), środkowy zwany impresjonistycznym (do ok. 1923 roku) i późny, nazywany narodowym, w którym zauważa się inspiracje polską muzyką ludową – podhalańską i kurpiowską.

Ważniejsze dzieła instrumentalne to: orkiestrowe – Uwertura koncertowa E-dur opus 12 (1905), I Symfonia f-moll opus 15 (1906), III Symfonia „Pieśń o nocy” (1914-1916), IV Symfonia koncertująca (1932-1933), I Koncert skrzypcowy (1916), II Koncert skrzypcowy (1932-1933); kameralne – I Kwartet smyczkowy C-dur (1917), Trzy kaprysy Paganiniego (1918), Pieśń Roksany (1926), Taniec z „Harnasiów” (1931), II Sonata fortepianowa A-dur (1919-1921), Preludium i fuga (1905-1909), Walc romantyczny (1925), Cztery tańce polskie (1926).

Utwory wokально-instrumentalne i wokalne: Stabat Mater (1930), Veni Creator (1930), Pieśni miłosne Hafiza (1914), Pieśni muezina szalonego (1918, 1934), Słowieńnie (1921, 1923).

Dzieła sceniczne: Loteria na mężów (1908-1909); Mandragora (1920); Król Roger, opera (1918-1924); Harnasie, balet góralski (1923-1931).

Strony internetowe:

<http://www.karolszymanowski.republika.pl/biografia.html>

http://www.culture.pl/pl/culture/artykuly/os_szymanowski_karol

http://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Szymanowski

http://portalwiedzy.onet.pl/23334,,,szymanowski_karol,haslo.html

I. Opracowania biograficzne

a. Pozycje zwarte

1. BYDGOSKI epizod Karola Szymanowskiego / Zefiryn Jędrzyński. – Bydgoszcz : Filharmonia Pomorska im. Ignacego Paderewskiego : Redakcja „Gazety Pomorskiej”, 1989. – 14 s.
Bibliogr. s. [16].
2. CHOPIN i Szymanowski w literaturze dwudziestolecia międzywojennego / Józef Opalski. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1980. – 223 s.
Bibliogr. s. 199-208.
3. KAROL Szymanowski a pedagogika muzyczna / Leon Markiewicz. – Katowice : AM, 1984. – 53 s. – (Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Seria 2, Prace Specjalne; nr 2)
4. KAROL Szymanowski a Podhale / Adolf Chybiński. – [Wyd. 3]. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1980. – 81 s. : il.
Bibliogr. s. 66.
5. KAROL Szymanowski 1882-1937, „kompozytor europejski” i „romantyk współczesności” : wieczornica literacko-muzyczna / oprac. przez Ryszarda Skowrońskiego. – Toruń : WBPiKMK, 1981. – 12 s. – (Materiały Metodyczne / Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Książnica Miejska im. M. Kopernika w Toruniu. Literatura i Muzyka)
Bibliogr. s. 11-12.
6. KAROL Szymanowski w Pradze / Piotr Szalsza. – Katowice : AM, 1985. – 274 s., [25] s. tabl. : il. – (Wydawnictwa Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Seria 2, Prace Specjalne; nr 4)
Bibliogr. s. 247-252.
7. KAROL Szymanowski w zbiorach polskich : w 50 rocznicę śmierci / Wanda Bogdany-Popielowa, Elżbieta Jasińska-Jędrusz, Grażyna Serdak. – Warszawa : Biblioteka Narodowa, 1990. – 239 s. : il.
Bibliogr. s. 231-233.
8. KAROL z Atmy / Krystyna Dąbrowska. – [Wyd. 3]. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1982. – 170 s., [16] s. tabl. : il.
9. KATOWICKI epizod Karola Szymanowskiego / Lilianna M. Moll; Biblioteka Główna Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

- Katowice : AM, 1999. – 41 s. : il. – (Prace Biblioteki Głównej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach; nr 16)
Bibliogr.
10. MUZEUM Karola Szymanowskiego „Atma” / Maciej Pinkwart. – Kraków : Wydaw. PTTK [Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego] „Kraj”, 1988. – [11] s. – ([Seria z Szarotką; nr 2])
11. MUZEUM Karola Szymanowskiego w willi Atma w Zakopanem : przewodnik / Muzeum Narodowe w Krakowie; [aut.] Maciej Pinkwart. – [Wyd. 2]. – Kraków : MN, 1987. – 24 s.
Bibliogr. s. 22.
12. O KAROLU Szymanowskim : antologia / oprac. Zdzisław Sierpiński; [oprac. graf. Jerzy Kępkiewicz]. – Warszawa : „Interpress”, 1983. – 216 s. : il.
Bibliogr. s. 215, spis kompozycji K. Szymanowskiego s. 208-213.
13. OPOWIEŚĆ o naszym domu / Zofia Szymanowska. – [Wyd. 2]. – Kraków : Państw. Wydaw. Muzyczne, 1980. – 121 s. : il.
14. PISMA muzyczne / Jarosław Iwaszkiewicz. – Warszawa : „Czytelnik”, 1983. – 529 s. – (Dzieła / J. Iwaszkiewicz)
15. SERCE w płomieniach : słowo o Szymanowskim / Jerzy Waldorff. – Warszawa : „Iskry”, 1998. – 191 s.
Kompozycje s. 184-190, wybór pism, wywiadów i przemówień s. 191-[192].
16. SPOTKANIA z Szymanowskim / Jarosław Iwaszkiewicz. – [Wyd. 4]. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1986. – 106 s., [16] s. tabl. : il.
17. SZYMANOWSKI / Teresa Chylińska. – [Wyd. 4]. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, [1982]. – 228 s. : il. – (Twórcy i Ich Świat w Obrazie i Dokumencie : seria biografii wielkich muzyków)
Spis kompozycji oraz dyskografia s. 211-225.
18. SZYMANOWSKI i jego Europa : Festiwal Muzyczny Polskiego Radia, 21-26 kwietnia 1997 Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego w Warszawie / [red. Elżbieta Markowska i in.]. – [Warszawa : „Heritage”, 1997]. – 224 s. : il.
Dyskogr.
Zawiera kalendarium.
19. SZYMANOWSKI i jego muzyka / Teresa Chylińska. – Wyd. 3. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1990. – 139 s.
Bibliogr. s. [141].
20. WSPOMNIENIA o Karolu Szymanowskim / Jerzy Mieczysław Rytard. – [Wyd. 2]. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1982. – 57 s. : il.

21. ZAKOPIAŃSKIE dni Karola Szymanowskiego : 1894-1936 / oprac. Teresa Chylińska. – [Wyd. 4]. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1986. – 98 s. : il.

Bibliogr. przedm. i podm. K. Szymanowskiego s. [101-102].

22. ZAKOPIAŃSKIM szlakiem Karola Szymanowskiego : przewodnik / Maciej Pinkwart. – (Wyd. 3). – Pruszków : „Rewasz”; Białystok : „Orthdruk”, 2001. – 92 s., [16] s. tabl. kolor. : il. mapy

Bibliogr.

b. Artykuły

1. ANNY Iwaszkiewiczowej „spotkania z Szymanowskim”. – Cz. 1-3 / Tadeusz Stefańczyk // *Ruch Muzycz.* – 2006, nr 6, s. 25-27; nr 9, s. 35-36; nr 11, s. 30-33
2. DOM rodzinny Karola Szymanowskiego / Teresa Chylińska // *Kresy.* – 2004, nr 1/2, s. 196-217
3. GÓRY, świąty, bogi... : w 70. rocznicę śmierci Karola Szymanowskiego (1882-1937) / Daniel Cichy // *Tyg. Powsz.* – 2007, nr 13, s. 23
4. KAROL półwieki : Szymanowski jest mocny w zachodniej kulturze, w polskiej chwije się na jednej nodze / Jacek Melchior // *Wprost.* – 2007, nr 7, s. 110-111
5. KAROL Szymanowski / Jolanta Wyleżyńska // *Niedziela (A).* – 2007, nr 12, s. 18-19
6. KAROL Szymanowski : pisarz – poeta – myśliciel / Alicja Matracka-Kościelny // *Ruch Muzycz.* – 1997, nr 14, s. 10-11
Wystawa w Warszawie.
7. KAROL Szymanowski we wspomnieniach Witolda Lutosławskiego / rozm. przepr. Elżbieta Markowska // *Ruch Muzycz.* – 1998, nr 18, s. 11-13
8. KAROL Szymanowski w Bytomiu / Piotr Obrączka // *Kwart. Opol.* – 1998, nr 2, s. 81-86
9. KAROL Szymanowski w Rydze / Danuta Dembowska // *Ruch Muzycz.* – 1996, nr 15, s. 37-39
10. KOFFLER i Szymanowski / Teresa Chylińska // *Ruch Muzycz.* – 1996, nr 8, s. 30-32
11. MUZYCZNY czyściec / Jerzy Waldorff. – (Z posępnego notatnika) // *Polityka.* – 1997, nr 13, s. 70
12. MUZYKA jak perfumy : zagraniczni artyści o Karolu Szymanowskim / Jacek Marczyński // *Rzeczpospolita (W3).* – 2005, nr 42, s. A12
13. NAJWIĘKSZY po Chopinie / Adam Czopek // *Nasz Dziennik (Wyd. 3).* – 2007, nr 11, s. 13

14. O KAROLU Szymanowskim : na marginesie korespondencji kompozytora / Teresa Chylińska // *Wychow. Muzycz. Szk.* – 1997, nr 4, s. 150-160
15. OD TYMOSZÓWKI po Skalkę / Stanisław Piasecki // *Myśl Polska.* – 2007, nr 22, s. 12
Przedruk art. z „Prosto z Mostu” 1937, nr 17.
16. OKLASKI na nie dokonane otwarcie / Andrzej Głowaczewski // *Sycyna.* – 1997, nr 16, s. 12
Muzeum w domu rodzinnym kompozytora w Elizawetgradzie na Ukrainie.
17. O SZANĘ dla Karola Szymanowskiego / Karol Bula // *Ruch Muzycz.* – 2002, nr 6, s. 12-13
18. PADEREWSKI i Szymanowski : (epizody z dziejów znajomości) / Anna Woźniakowska // *ISME.* – 2000/2001, nr 3/2, s. 24-29
19. PÓŁ wieku z Szymanowskim / Teresa Chylińska; rozm. przepr. Bożena Weber // *Ruch Muzycz.* – 1998, nr 2, s. 11-14
20. RAJSKI ptak w ciemnogrodzie / Dorota Szwarzman // *Polityka.* – 2007, nr 13, s. 68-70
21. ROK Karola Szymanowskiego / Jurata Bogna Serafińska // *Myśl Polska.* – 2007, nr 11, s. 14-15
22. SZYMANOWSKI pechowy geniusz / Bronisław Tumiłowicz // *Przegląd.* – 2007, nr 5, s. 47-48
23. SZYMANOWSKI Wolfsohnowi : dedykacja w dowód przyjaźni / Krzysztof Rottermund // *Ruch Muzycz.* – 2005, nr 7, s. 36-37
24. SZYMANOWSKI z Lutosławskim w Rydze – historia pewnej fotografii / Krzysztof Droba // *Ruch Muzycz.* – 1996, nr 7, s. 26-27
25. W HOŁDZIE Szymanowskiemu / Karol Bula // *Śląsk.* – 2004, nr 6, s. 69
26. „W KULTURZE polskiej wiszę na powietrzu” / Helena Zaworska // *Twórczość.* – 1996, nr 3, s. 86-93
27. ZYGMUNT Mycielski o Karolu Szymanowskim / rozm. przepr. Elżbieta Markowska // *Ruch Muzycz.* – 1998, nr 16, s. 8-11
Rozmowa nagrana w 1981 r. dla Polskiego Radia.

II. Omówienia twórczości

a. Pozycje zwarte

1. HARNASIE Karola Szymanowskiego : poziomy istnienia dzieła / Katarzyna Szymańska. – Warszawa : Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina : Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, 1996. – 124 s. : nuty, rys.

Bibliogr. s. 92-102.

2. KAROL Szymanowski : bibliografia 1967-1991, dyskografia 1981-1991 / Kornel Michałowski; Towarzystwo Muzyczne im. Karola Szymanowskiego w Zakopanem. – Kraków : Musica Jagellonica, 1993. – 162 s.
3. KAROL Szymanowski – o Chopinie, o własnej twórczości, o pedagogice / Leon Markiewicz. – Katowice : AM, 1995. – 80 s. – (Seria III – Skrypty / Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach; nr 5)
4. KAROL Szymanowski 1882-1937 : katalog tematyczny dzieł i bibliografia / Kornel Michałowski. – [Wyd. 3 fotooffs.]. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1982. – 119 s., [17] s. tabl. : il. – (Biblioteka Słuchacza Koncertowego. Seria Biograficzna; t. 4)
Bibliogr. s. 116-117 oraz spis kompozycji, prac publicystycznych, przemówień i wywiadów K. Szymanowskiego s. 104-115.
5. MIT dionizyjski Karola Szymanowskiego / Bartosz Dąbrowski. – Gdańsk : Wydaw. Uniwersytetu Gdańskiego, 2001. – 188 s.
Bibliogr.
6. MUZYKA pana Szymanowskiego / Wanda Chotomska; il. Gabriel Rechowicz. – Warszawa : „Nasza Księgarnia”, 1987. – 50 s. : rys. kolor.
7. NAD pieśniami Karola Szymanowskiego : cztery studia / Mieczysław Tomaszewski. – Kraków : Akademia Muzyczna, 1998. – 115 s. : nuty, portr.
Bibliogr. s. 107-110, nota źródłowa s. 99, wykaz pieśni K. Szymanowskiego s. 100-106.
8. ODDZIAŁYWANIE Szymanowskiego na śląską kulturę muzyczną : [materiały z sympozjum / red. K[arol] Musioł]. – Katowice : AM, 1980. – 59 s. : nuty. – (Prace Archiwum Śląskiej Kultury Muzycznej przy Bibliotece Głównej Akademii Muzycznej w Katowicach; nr 5)
9. PIEŚŃ w twórczości Karola Szymanowskiego i jemu współczesnych : studia / pod red. Zofii Helman. – Kraków : „Musica Jagellonica”, 2001. – 337 s. : nuty. – (Studia et Dissertationes Instituti Musicologiae Universitatis Varsoviensis. Seria B; T. 11)
Materiały z sympozjum naukowego, Zakopane 10-13 marca 1997 r.
10. SZYMANOWSKI : liryka i ekstaza / Tadeusz Andrzej Zieliński. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1997. – 365 s., [16] s. tabl. : il. – (Kompozytorzy Polscy XX Wieku)
Bibliogr. s. 352-354, spis utworów K. Szymanowskiego s. 343-351.
11. SZYMANOWSKI w teatrze / Małgorzata Komorowska. – Warszawa : Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, 1992. – 446 s. : il.
12. TWÓRCZOŚĆ Karola Szymanowskiego w aspekcie pedagogiki kształcenia słuchu / Ewa Wilczyńska; Akademia Muzyczna im. Fryderyka

Chopina w Warszawie. – Warszawa : AM im. Fryderyka Chopina, 2003.
– 295 s. : nuty. – (Z Prac Międzyuczelnianej Katedry Kształcenia Słuchu)

Bibliogr.

13. WOKÓŁ kategorii narodowości, wielokulturowości i uniwersalizmu w muzyce polskiej : materiały XXXI Ogólnopolskiej Konferencji Muzykologicznej Związku Kompozytorów Polskich zorganizowanej w dniach 18-20 września 2002 roku w Bibliotece Narodowej w Warszawie oraz w Muzeum Iwazkiewiczów w Stawisku – w Podkowie Leśnej dla uczczenia 120. rocznicy urodzin Karola Szymanowskiego / [red. Alicja Matracka-Kościelny]. – Warszawa : Związek Kompozytorów Polskich; Podkowa Leśna : Stowarzyszenie Ogród Sztuk i Nauk, 2002. – 284 s. : il., nuty
Bibliogr. przy ref.

b. Artykuły

1. BEZ nut : Szymanowski w muzykalnej Europie – obywatel czy gość? / Małgorzata Komorowska // *Wiad. Kult.* – 1997, nr 36, s. 17
2. DUCH w potrzasku : Szymanowski – Herbert / Grzegorz Kozyra // *Twórczość.* – 2005, nr 2/3, s. 236-239
3. EFEBOS / Krzysztof Kłosiński. – (Czytane po latach) // *Śląsk.* – 1997, nr 5, s. 72
Zaginiona powieść Karola Szymanowskiego.
4. INSPIRACJE religijne w muzyce Karola Szymanowskiego / Leon Markiewicz // *Prz. Powsz.* – 2003, nr 6, s. 459-473
5. KAROL Szymanowski (1882-1937) : notatki o muzyce / Bohdan Pocięj // *Tyg. Powsz.* – 1997, nr 29, s. 14
6. „KRÓL Roger” w Paryżu / Iza Bauer-Szczytowska // *Ruch Muzycz.* – 1996, nr 6, s. 26-29
7. LOT ku światłu / Lech Koczywas // *Twórczość.* – 1999, nr 10, s. 158-160
8. MITOLOGIA Szymanowskiego [ref.] / Dorota Maciejewicz // *Res. Pub. Nowa.* – 1999, nr 10, s. 37-38
9. MŁODY Chybiński o utworach Szymanowskiego / Krzysztof Rottermund // *Ruch Muzycz.* – 2003, nr 13, s. 36-37
10. NIEODKRYTY Szymanowski / Jacek Hawryluk // *Gaz. Wybór.* – 2007, nr 75, s. 14
11. O „MITACH” Szymanowskiego / Włodzimierz Nahorny; rozm. przepr. Władysław Hubert Chutowski // *Sycyna.* – 1998, nr 2, s. 3-4

12. [PIERWSZY] I Koncert skrzypcowy / Janusz Ekiert. – (Arcydziela kultury polskiej) // *Wiad. Kult.* – 1997, nr 5, s. 14
13. POWRÓT kompozytora / Jan Stanisław Witkiewicz // *Wiad. Kult.* – 1997, nr 6, s. 1, 17
Obchody 60-lecia śmierci kompozytora.
14. POZNAŃSKA muzyka Karola Szymanowskiego / Kornel Michałowski // *Kron. M. Pozn.* – 1996, nr 4, s. 170-186
15. SPÓŹNIONY czas dla kompozytora : 60. rocznica śmierci Karola Szymanowskiego / Jacek Marczyński // *Rzeczpospolita.* – 1997, nr 74, s. 26
16. SZYMANOWSKI dla paryżan / Zofia Helman // *Ruch Muzycz.* – 2005, nr 15, s. 8-9
17. WICE Chopin / Filip Łobodziński // *Newsweek Polska.* – 2007, nr 13, s. 104-105

III. MATERIAŁY METODYCZNE

Marta Gibowska

Dział Informacji Bibliograficznej i Regionalnej

SZATA ZDOBI CZŁOWIEKA

Scenariusz projektu edukacyjnego
o wielkopolskim stroju ludowym

Wprowadzenie

Czy przekorne jest twierdzenie, że „szata zdoobi człowieka”? Nie, jeśli opinia ta dotyczy stroju ludowego. Ubiór pełni różne funkcje i jest uzależniony od różnorodnych czynników. Obok pożywienia i budynku mieszkalnego należy do najważniejszych elementów kultury, służących do zaspokajania podstawowych potrzeb człowieka. Jego formy zależały od wielu czynników, przede wszystkim od warunków geograficznych i klimatycznych, typu gospodarki i stosunków gospodarczo-społecznych w danym regionie, a także od losów historycznych poszczególnych dzielnic Polski. Od wieków strój chronił przed zmiennymi warunkami atmosferycznymi, a także wyrażał pozycję społeczną, stan posiadania, podkreślał zamożność. Swym bogactwem zaznaczał wagę uroczystości, zarówno związanych z cyklem kalendarza obrzędowego, kościelnego, jak i indywidualnych wydarzeń w życiu człowieka. Pod koniec XIX wieku rozpoczął się jednak stopniowy proces zanikania strojów ludowych, by w XX wieku miejski ubiór całkowicie wyparł strój ludowy. Obecnie stroje ludowe są scenicznymi kostiumami zespołów folklorystycznych, pełnią rolę ubiorów paradnych i reprezentacyjnych w czasie świąt państwowych lub kościelnych, są pokazywane w muzeach.

Wielkopolski strój ludowy niezależnie od swoich licznych odmian posiada pewne cechy charakterystyczne, które odróżniały go od ubioru mieszkańców innych regionów kraju. W stroju męskim istotna jest kolorystyka ubioru, w którym dominującymi kolorami są granat, czerń oraz czerwień w różnych odcieniach. Strój męski w Wielkopolsce nie miał zbyt wielu elementów dekoracyjnych, ważny był przede wszystkim rodzaj materiału, staranność kroju i szycia oraz kolorystyka. Strój kobiecy reprezentuje przede wszystkim bogactwo form i technik nakryć głowy.

Każdy region szczycił się swoim charakterystycznym typem czepka. Do najbardziej znanych w Wielkopolsce należą stroje: szamotulski, biskupiański,

babimojski oraz Bambrów poznańskich. Wielkopolskie stroje ludowe tworzą liczny zbiór, poniżej pokrótce przedstawiam charakterystykę wybranych strojów.

Stroje Bambrów poznańskich

Bambrzy, czyli niemieccy osadnicy przybyli do wsi pod Poznaniem, mieli także swój tradycyjny strój ludowy. Stopniowo jednak zaczął on przejmować elementy stroju miejskiego. To spowodowało, że męski strój bamberski zanikł już przed I wojną światową. Jednak z okresu XIX wieku strój Bambrów składał się z:

- płóciennej koszuli z przypinanym sztywnym kołnierzykiem i zakładkami,
- sukiennej kamizelki w jaskrawych lub ciemnych kolorach, wysoko zapinanej,
- żółtych spodni sukiennych lub skórzanych, do których zakładano się buty z cholewami,
- jaki z rękawami i wykładanym kołnierzykiem z granatowego sukna, zapinanej na dwa rzędy metalowych guzików; później zamiast jaki noszono czarną z szamerowaniami na przodzie lub surdut,
- czarnej wołoszki, czyli płaszcza z peleryną, natomiast zimą zakładano bebieszę – płaszcz podbity futrem,
- kapelusza z szerokim rondem i stożkową główką.

Strój kobiecy prezentował się bardzo okazale, a składały się na niego:

- płócienna krótka koszulka z długimi rękawami i oszewką, zakładana pod kaftan w taki sposób, by wystawały koronkowe lub haftowane brzegi rękawów,
- sznurówka ubierana na koszulkę,
- długa, szeroka spódnica, takich spódnic zwykle zakładano kilka: watówkę – grubą i pikowaną spódnicę, flanelową, płócienną i wierzchnią tzw. dyrdok – na podszewce z wełny lub jedwabiu; zwyczajowo przyjęte było, że kobieta miała co najmniej cztery rodzaje takich spódnic w różnych kolorach: biało-kremową w kwiatowy deseń, karmazynową, szmaragdową, szafirową,
- kaftan z bufiastymi rękawami, dopasowany w talii, zapinany na haftki, dobrany odpowiednio do koloru spódnicy,
- długi szeroki fartuch płócienny lub tiulowy z haftowanymi motywami roślinnymi,
- krezy, czyli fryzki – podobne gatunkowo i pod względem ozdób do fartuchów, zakładane na wierzch koło szyi;
- naramienne chustki krzyżowane na piersiach i wiązane w tyle,
- strój dziewcząt dopełniał wysoki w formie diademu kornet ze sztucznych kwiatów, natomiast mężatki nosiły czepiec tiulowy o różnych kształtach

przewiązany jedwabnicą i szarfami związywany pod brodą w dużą kokardę, szarfy lub wstążki zwisały w tyle,

- na nogi ubierano białe lub czerwone pończochy i sznurowane do kostek trzewiki.

Obecnie stroje Bamberek zostały zrekonstruowane przez Towarzystwo Bambrów Poznańskich i są wykorzystywane podczas rozmaitych uroczystości.

Strój babimojski

Tradycyjne stroje męskie w XIX i na początku XX wieku przejmowały elementy odzieży miejskiej, co spowodowało, że zatraciły swój pierwotny charakter. Męski strój około 1900 roku składał się z:

- płóciennej koszuli z wywijanym kołnierzykiem,
- płóciennych spodni z nogawkami, wpuszczanymi do butów z cholewami,
- czerwonej jaki wykonanej z sukna,
- czarnego filcowego kapelusza lub tzw. „poznianionki”, czyli maciejówki, wcześniej natomiast zakładali niebiesko-granatową rogatywkę,
- czarnej sukmany z wykładanym kołnierzem i klapami, zapinanej na dwa rzędy guzików, w tyle marszczoną i obszytą na brzegach czerwonym sznurkiem, w zimie noszono kożuchy.

Kobiety z tych terenów nosiły:

- koszulki o kroju poncho z krótkimi rękawami, czyli kabatki;
- spódnice zeszyte ze stanikiem tzw. szorce z opleckami,
- na koszulkę ubierano kaftan z rękawami, zwany kabotkiem lub polką, kaftan z reguły był z tego samego materiału co spódnica; kaftan ten miał oszewkę koło szyi, falbanę lub koronkę u dołu, a z przodu – symetrycznie rozłożone zakładki z ozdobnie naszytymi guzikami,
- kobiety zakładały też kaszmirową chustę cygonkę z frędzlami, którą krzyżowały na piersiach i wiązały w tyle.

Kobiące nakrycia głowy:

- były one różne ze względu na okazję i wiek kobiety, i tak oto odświętnym nakryciem głowy dziewcząt i kobiet były haftowane czepce tiulowe z szarfami lub wstążkami związywany pod brodą w kokardę,
- dziewczęta nosiły czepce w kształcie talerzowatym, mężatki zaś – budki otoczonej ryszami z falującą w tyle krezą, czyli ogonkiem,
- druhnny zakładały na głowę tzw. bukiety, czyli korony ze sztucznych kwiatów o kształcie podkowiastym, otaczały one głowę od ucha do ucha,
- na nogi kobiety zakładały białe pończochy i sznurowane trzewiki.

Strój szamotulski

Z początkiem XX wieku strój szamotulski zaczyna dość szybko się zmieniać i zanikać, przenosząc do współczesnych czasów tylko swe nowsze elementy.

Niegdyś mężczyźni nosili:

- płócienną koszulę typu poncho podłużną z wywijanym kołnierzykiem, pod którym to wiązano krawkę koloru czerwonego lub zieloną czy chabrową jedwabnicę,
- sukieny stebnowany gorsik z oszewką, zapinaną w tyle na karku,
- białe płócienne spodnie – takie ubierali młodzi, wełniane, farbowane na ciemno – u starszych – wpuszczano do czarnych butów z cholewami,
- jakę z czerwonego sukna ze stojącym kołnierzem, wysoko zapinaną na duże metalowe guziki,
- czarny, długi do kolan sukieny kaftan bez rękawów z licznymi fałdami i metalowymi guzikami, zakładany na jakę,
- długą do kostek czarną kataną, podobną w kroju do kaftana – z wykładanym kołnierzem i kłapami, katana ta była zawsze rozpięta,
- na głowie noszono wysoką barankową czapkę z rozciętym otokiem i z denkiem z czerwonego sukna, rogatywkę lub kapeluszyk,

Kobięcy strój szamotulski składał się z:

- płóciennej koszuli, do której przy szyi przypinano tiulową lub płócienną krezę, natomiast dziewczęta nosiły koszule o kroju typu poncho z rękawami zakończonymi falbanami z białymi haftami lub koronkami,
- błękitnej sznurówki bez rękawów i błękitnego fartucha, które zakładano do białej wierzchniej spódnicy,
- krótkiej jaczki z rękawami, którą zakładano na sznurówkę w chłodne dni,
- białej krezy z tiulu zakładanej koło szyi tzw. gorsik; mężatki na głowie nosiły tiulowy czepiec z karbowanymi na otoku rysami, wiązany pod brodą na dużą kokardę, dziewczęta natomiast zakładały czepce o talerzowatym kształcie,
- zakładano trzewiki, początkowo w białe i czarne pasy, a później jedno-barwne.

Strój biskupiański

Mieszkańcy tych rejonów mogli poszczycić się dobrymi warunkami społeczno-gospodarczymi, dawało im to możliwość dobrowolnego kształtowania swoich ubiorów. Sytuacja ta spowodowała, że „moda” biskupiańska poddawała się różnym wpływom. W związku z tym ze stroju męskiego zaczęły znikać

pewne elementy, na przykład podszyte czerwonym sukmem granatowe sukmany i szerokie pasy. Uwzględniając tę zmianę męski strój możemy opisać następująco:

- mężczyźni ubierali długie czarne wołoszki z wykładanym kołnierzem i klapami,
- na głowę zakładali cylindryczne czarne filcowe kapelusze,
- do tego ubierano koszule z karczkiem oraz jedwabne chusty wiązane pod kołnierzykiem,
- całość uzupełniała czarna kamizela i spodnie, a także czerwona lub amarantowa jaka.

Strój kobiety wyglądał następująco:

- ubierano płócienną koszulę o przyramkowym kroju i zakończonymi falbaną rękawach, do tego koło szyi zakładano tiulową lub płócienną krezę, dla ozdoby zakładano sznurki paciorków,
- jako odzież dolną wkładano spódnik ze sznurówką – suknię w jednolitym kolorze, pod spód wkładając kilka podspódników, spódnicę przyozdabiano zapaską,
- kobiety i dziewczęta zakładały na głowę bardzo wysokie i ozdobne czepce, mężatki obwiązywały je jedwabnicą lub zakrywały wzorzystą chustą z frędzlami, którą wiązały pod brodą tworząc tzw. budę,
- na nogi zakładano sznurowane trzewiki oraz białe pończochy,
- starsze kobiety nosiły granatowe sukienne kabaty z pelerynką i baskiną, układaną w tyle w liczne fałdy i zapinane na dwa rzędy guzików.

Opis strojów pochodzi ze źródła:

<http://www.wielkopolska-region.pl/index.php?aid=110439924341d3cb8bcd177>

Jak wynika z pobieżnego przeglądu strojów wielkopolskich, „szata potrafi zdobić człowieka”. To, jak się ubieramy, często decyduje o tym, jak jesteśmy oceniani przez innych. Sami także poprzez ubiór wyrażamy siebie, określamy swoją tożsamość, swój związek z małą, ale także własną ojczyzną. Dlatego warto wiedzę tę przekazać uczniom, proponując im następujące zajęcia:

Program zajęć

Cele:

Uczeń:

- wie, co to jest strój ludowy,
- wie, jakie funkcje pełni strój ludowy,

- wie, od jakich czynników uzależniony jest strój ludowy,
- zna cechy charakterystyczne stroju wielkopolskiego,
- potrafi rozpoznać strój: szamotulski, biskupiański, babimojski, Bambrów poznańskich.

Uczestnicy zajęć: młodzież gimnazjalna (20 osób)

Miejsce zajęć: biblioteka, świetlica, pracownia komputerowa

Czas trwania zajęć: 120 minut. Proponowane poniżej moduły lekcji łącznie zajęłyby kilka godzin. Prowadzący zajęcia powinni wybrać warianty, które są możliwe do zrealizowania w warunkach konkretnej biblioteki.

Metody i techniki: pogadanka, dyskusja, pokaz

Formy pracy: indywidualna, w parach

Pomoce dydaktyczne: ilustracje/zdjęcia strojów, materiały do wyszywania, komputer z programem Power Point i dostępem do internetu

Zakresy edukacji: polonistyczna, historyczna, regionalna

Pierwsze ogniwo zajęć – Wprowadzenie

Pogadanka, podczas której uczeń dowiaduje się:

Co to jest strój ludowy? – Strój ludowy – rodzaj ubrania, charakterystyczny dla różnych regionów niemal wszystkich krajów świata.

Od czego uzależniony jest strój? – Strój zależy od: warunków geograficznych, klimatycznych, typu gospodarki, stosunków gospodarczo-społecznych w danym regionie, losów historycznych kraju.

Jakie funkcje pełnił strój ludowy? – Strój ludowy pełnił następujące funkcje: ochrona przed zmiennymi warunkami atmosferycznymi, wyraz zajmowanej pozycji społecznej, stanu posiadania, zamożności, podkreślenie wagi uroczystości.

Jakie stroje ludowe funkcjonują na terenie Polski, a jakie na terenie Wielkopolski? – Na terenie Polski funkcjonują następujące stroje ludowe, np.: strój kaszubski, strój łowicki, strój kujawski, strój dolnośląski, strój podhalański. Do najbardziej znanych w Wielkopolsce należą stroje: szamotulski, biskupiański, babimojski oraz Bambrów poznańskich.

Prezentacja strojów wielkopolskich z wykorzystaniem ilustracji zamieszczonych w literaturze podanej w bibliografii.

Drugie ogniwo zajęć – Badanie i przekształcanie

Ćwiczenie 1)

Jaki to strój? – Podpisz odpowiednio szablon, na których znajdują się ilustracje prezentujące wielkopolskie stroje ludowe. Ćwiczenie to wymaga od prowadzącego zajęcia wykonania wcześniej szablonów przedstawiających stroje ludowe.

Można wykorzystać tutaj zdjęcia zamieszczone w następującym źródle: Suknia wydaje ludzkie obyczaje : Wielkopolskie stroje ludowe w zbiorach Muzeum Etnograficznego / [red. Małgorzata Waller]. – Poznań : Muzeum Narodowe w Poznaniu, 2005

Strój szamotulski, s. 18

Strój bamberski, s. 42

Strój babimojski, s. 83

Strój biskupiański, s. 88

Praca indywidualna.

Po wykonaniu zadania, następuje sprawdzenie poprawności na forum grupy.

Ćwiczenie 2)

Odpowiednim nazwom części strojów ludowych przyporządkuj odpowiednie definicje. Uczniowie otrzymują kartki z definicjami, do których winni przyporządkować nazwy części strojów

bryczesy – spodnie, w części górnej szerokie, bufiaste, od kolana ściśle okalające łydkę

bukiet – wianek na głowę ze sztucznych kwiatów, szychu, bombek i piór kogucich

czepiec, czepek – kobiece i dziewczęce nakrycie głowy, szyte z tiulu, płótna lub batystu, silnie zróżnicowane pod względem kroju i formy

fartuszek – płat tkaniny, sukna lub rypsu, zdobiony kolorowym haftem, zapinany na karku i noszony przez mężczyzn na koszuli, lecz pod okryciem wierzchnim

fiszbin – pręt lub wąska sztabka, używany do usztywnienia gorsetów, staników sukien

jaka – męski kaftan sięgający do linii bioder, dopasowany do figury, z długimi rękawami, uszyty z sukna i noszony do stroju odświętnego, wywodzący się z ubiorów wojskowych z XVI i XV wieku

korale – paciorki różnego rodzaju, o walcowatym lub okrągłym kształcie, noszone przez kobiety jako ozdoba

spódnik – rodzaj spódnicy noszonej samodzielnie lub z doszytą sznurówką, wykonanej z różnego rodzaju materiałów

oficerki – męskie buty czarne, ze skóry, z wysoką i sztywną cholewą
maciejówka – męskie nakrycie głowy, okrągła czapka z daszkiem, wykonana z czarnego lub granatowego płótna

Praca indywidualna.

Po wykonaniu zadania, następuje sprawdzenie poprawności na forum grupy.

Ćwiczenie 3)

Rozmowa między dwiema osobami. Zainscenizuj rozmowę dotyczącą stroju ludowego, zachwalając go w jak najlepszy sposób. Każda z par odgrywa scenkę na forum grupy:

Rozmowa między Bamberką Poznańską, a kobietą ubraną w strój szamotulski – 1 para

- Rozmowa między kobietą ubraną w strój biskupiański, a kobietą ubraną w strój babimojski – 2 para
- Rozmowa między mężczyzną ubranym w strój bamberski, a mężczyzną ubranym w strój szamotulski – 3 para
- Rozmowa między mężczyzną ubranym w strój biskupiański, a mężczyzną ubranym w strój babimojski – 4 para

Praca w parach. Po odegraniu scenki dyskusja na forum grupy dot. odegranej scenki.

Ćwiczenie 4)

Piszę do Ciebie list... – Młoda Bamberka pisze list do swojego narzeczonego, opisując w nim swój nowy strój, którym się zachwyca. Młody mężczyzna pisze list do swojej narzeczonej, opisując swój strój szamotulski.

Praca indywidualna. Przybory: długopisy i kartki. Po wykonaniu zadania, każdy uczestnik odczytuje swą pracę na forum grupy.

Ćwiczenie 5)

Wykonaj katalog podstawowych strojów ludowych Wielkopolski w programie Power Point. Wyszukaj odpowiednie informacje oraz ilustracje w internecie, wykorzystaj je w prezentacji. Zadanie winno odbywać się w sali komputerowej z dostępem do programu Power Point i internetu. Uczeń przy wykonywaniu tego zadania zaznajamia się z możliwościami oferowanymi przez program Power Point, uczy się wyszukiwania określonych informacji w internecie, jak i utrwała poznane wcześniej treści o tematyce regionalnej.

Praca w parach. Po wykonaniu zadania następuje przejście grupy po sali i wspólna ocena wykonanych prezentacji.

Ćwiczenie 6)

Ludowy strój męski a ludowy strój kobiecy. Uczniowie otrzymują koperty z nazwami części stroju kobiecego i męskiego. Ich zadaniem jest odróżnienie poszczególnych części i uporządkowanie w formie tabelki. Wykonane zadanie powinno wyglądać następująco:

Strój męski	Strój kobiecy
Bryczesy	Czepiec
Fartuszek	Korale
Jaka	Gorset
Kaftan	Spódnik
Żupan	Budka [kapelusz]
Katana	Jaczka
Kontusz	Suknia
Maciejówka	Kaftanik

Praca indywidualna, po której następuje weryfikacja poprawności zadania.

Ćwiczenie 7)

Wyszyj fartuszek szamotulski.

Fartuszek to płat tkaniny, sukna lub rypsu, zdobiony kolorowym haftem, zapinany na karku i noszony przez mężczyzn na koszuli, lecz pod okryciem wierzchnim. Fartuszek nosili raczej kawalerowie i młodzi mężczyźni, wyszywały go najczęściej dziewczyny w dowód sympatii. Na prawej stronie fartuszka wyszywano czerwonymi, błękitnymi, różowymi i żółtymi nićmi różne motywy, najczęściej serca w wielu odmianach. Ilustracja prezentująca fartuszek znajduje się w źródle: *Polskie stroje ludowe / Elżbieta Piskorz-Branekova*. – Warszawa: Sport i Turystyka – Muza, 2003. – S. 76.

Praca indywidualna. Przybory: kolorowe nici do wyszywania, igły, nożyczki, materiał.

Trzecie ogniwo – Refleksja i pożegnanie

Refleksja: Stroje ludowe były wspaniałe i barwne. Dziś noszone są z okazji obrzędów religijnych lub przez członków zespołów ludowych. Niektóre można obejrzeć w muzeach. Każdy powinien wiedzieć, jak wygląda strój regionalny, gdyż jest on częścią dziedzictwa kulturowego.

Dokończ zdanie: Gdybym miał/miała włożyć dziś najpiękniejszy według mnie wielkopolski strój ludowy, to założyłbym/założyła...

Pożegnanie.

Bibliografia:

1. Dawny strój ludowy w okolicy Śremu / Jan Horowski. – Śrem : Druk. S. Mikołajskiego, 1939. – 22 s.: il.
2. Jak ta pani pięknie rozkwitła... : ubiór bambrowł poznańskich [w XIX i XX wieku] / Maria Paradowska. – Fot. // *Kron. M. Pozn.* – 2002, nr 4, s. 135-151
3. Materiały do historii odzieży ludowej południowoschodniej Wielkopolski / Julian Bartoś, Irena Tarnau. – Wrocław : Polskie Tow. Ludoznawcze, 1959. – 156 s.
4. Odzież i strój ludowy Krajaników złotowskich / Jan Niedźwiecki. – Fot. // *Kron. Wielkop.* – 2001, nr 3, s. 168-171
5. Odzież i strój ludowy w Polsce / Barbara Bazielić. – Wrocław : Polskie Tow. Ludoznawcze, 2000. – 82 s. : il.
6. Polskie stroje ludowe / Elżbieta Piskorz-Branekova. – Warszawa : Sport i Turystyka – Muza, 2003. – 202 s. : fot., il.
7. Polskie stroje ludowe / Elżbieta Piskorz-Branekova [Wydawnictwo ciągłe]
8. Słownik nazw i wyrażeń związanych ze strojem ludowym Wielkopolski / Stanisław Chmielowski. – Leszno : Muzeum Okręgowe w Lesznie, 1995. – 30 s., [32] s. tabl.
9. Stroje ludowe w dawnym i współczesnym Poznaniu / Zofia Grodecka. – Muzeum Narodowe w Poznaniu. – Poznań : MN, 1986. – 145 s., [115] s. tabl. : fot. – (Monografie Muzeum Narodowego w Poznaniu; t. 18)
10. Stroje ludowe województwa leszczyńskiego / Stanisław Chmielowski. – Leszno: Muzeum Okręgowe w Lesznie, 1989. – 40 s. : fot., il. – (Leszczyńskie Zeszyty Muzealne; z. 3)
11. Suknia wydaje ludzkie obyczaje : wielkopolskie stroje ludowe w zbiorach Muzeum Etnograficznego / [red. Małgorzata Waller]. – Poznań : Muzeum Narodowe w Poznaniu, 2005. – 124 s. ; fot.
12. Ubiorę ludowe / Janina Przeworska. – Warszawa : Wydaw. Związkowe, 1954. – 109 s. : il.
13. Ubiorę ludowe w Polsce / Teresa Karwicka. – Wrocław : Polskie Tow. Ludoznawcze, 1995. – 154 s. : il.

IV. MATERIAŁY REGIONALNE

A. PRZEGLĄD NOWOŚCI REGIONALNYCH

BIBLIOGRAFIA regionalna miasta Turku i powiatu tureckiego : 2006 / oprac. Małgorzata Pawłowska; red. Wanda Grzeszkiewicz, Anita Nawrot; Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Włodzimierza Pietrzaka w Turku. – Turek: MiPBP, 2007. – 51 s. .

Bibliografia zawiera wybór publikacji z prasy regionalnej i lokalnej wydanych w 2006 roku.

BURSZTYNOWY Szlak Rowerowy : atlas rowerowy / tekst i zdjęcia Andrzej Kaleniewicz; Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kaliszu. – Poznań: Pietruska & Mierkiewicz – Wydaw. i Bank Geoinformacji Sp. z o.o., 2007. – 57 s. : fot., mapy

Publikacja zawiera opracowania turystyczno-krajoznawcze na temat wielkopolskiego odcinka Trasy Bursztynowej oraz zbiór map z zaznaczonymi szlakami rowerowymi.

CHUCHRO Stanisław, CHUCHRO-WRONA Elżbieta

Słownik geograficzno-ozoologiczny Pojezierza Waleckiego. – Wałcz, 2006. – 171 s. : pl.

W części geograficznej informacje na temat historii, zabytków i walorów krajoznawczych m.in. gminy Jastrowie oraz części gmin Trzcianka i Szydłowo. W części zoologicznej głównie informacje na temat ochrony środowiska przyrodniczego.

DOMINIAK Joanna

Struktura i organizacja przestrzenna otoczenia biznesu w aglomeracji poznańskiej / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej. – Poznań: Bogucki Wydaw. Naukowe, 2006. – 159 s. : tab., wykry.

Wyniki badań na temat usług dla biznesu na tle charakterystyki społeczno-gospodarczej aglomeracji poznańskiej.

JASTRZĄB Łukasz

Biogramy ofiar Poznańskiego Czerwca 1956 r. – Warszawa: Towarzystwo Wydaw. i Literackie Sp. z o.o., 2007. – [40] s. : il., portr.

Słownik biograficzny zabitych i zmarłych 57 ofiar wydarzeń Poznańskiego Czerwca 1956 r.

JUBILEUSZ 25-lecia parafii pod wezwaniem błogosławionej Jolenty w Gnieźnie 1981-2006 / red. Waldemar Kielbowski; fot. Jerzy Andrzejewski. – Gniezno: GFW „TUM”, 2006. – 32 s. : fot., il., portr.

Na fotografiach architektura i wystrój wnętrza kościoła. Sylwetka patronki na drugiej stronie okładki.

KASPRZAK Krzysztof, RASZKA Beata

Park Krajobrazowy im. gen. Dezyderego Chłapowskiego. – Poznań: Wydaw. WBPICAK, 2007. – 330 s. : fot., il., pl. – (Wielkopolska Biblioteka Krajoznawcza; nr 35)

Poza ogólną charakterystyką przyrody publikacja zawiera rozdział poświęcony osobie patrona, informacje nt. wybranych miejscowości i szlaków turystycznych oraz biogramy osób związanych z terenami parku.

KROTOSZYN i okolice : opracowania i materiały źródłowe. T. 2 : praca zbiorowa / pod red. Józefa Zdunka. – Krotoszyn: Towarzystwo Miłośników i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej, 2006. – 302 s. : fot., il., pl., portr.

Drugi tom opracowania monograficznego na temat ziemi krotoszyńskiej zawiera opracowania historyczne i biograficzne oraz wybór dokumentów źródłowych.

LISTKI Muzyczne Pro Sinfoniki 2007 : 39. sezon działalności wydawniczej – 2006/2007 / red. Andrzej Potulski; oprac. graf. Wojciech Deresiński. – Poznań: Biuro Pro Sinfoniki, 2007. – XII, 224, XLII s. : fot.

Dot. m.in. działaczy „Pro Sinfoniki” w Poznaniu i Wielkopolsce.

ŁUCZAK Leszek

W blasku błękitnego płomienia : 150 lat gazowni w Poznaniu. – Poznań: Kwartet, 2006. – 139 s. : fot., il., portr.

Historia gazowni w Poznaniu od początków po dzień dzisiejszy. Liczne kolorowe fotografie i materiały ilustracyjne uzupełniają obraz funkcjonowania przedsiębiorstwa w ciągu 150 lat.

MARKUSZEWSKA Iwona

Wpływ zagłębień pomarglowych na kształtowanie krajobrazu rolniczego wybranych fragmentów Wysoczyzny Kaliskiej w ostatnim stuleciu / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Instytut Geografii Fizycznej i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego. – Poznań: Bogucki Wydaw. Naukowe, 2006. – 136 s. : il.

Publikacja naukowa poświęcona analizie zmian w krajobrazie rolniczym regionu kaliskiego następujących wskutek eksploatacji gliny na potrzeby tzw. marglowania gleby.

MIĘDZY pokoleniami : Czerwiec '56 / red. Wróciśława Bergandy, Katarzyna Bocheńska, Lidia Wrócińska-Sławska; il. Stefan Kramer; Towarzystwo Uniwersytet Trzeciego Wieku w Poznaniu. – Poznań, 2007. – 68 s. : il.

Wspomnienia.

MIKOŁAJCZAK Eleonora

Ziemia Wolsztyńska : środowisko i jego ochrona / Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wolsztyn. – Wolsztyn: BPMiG, 2006. – 102 s. : fot., mapa

Publikacja popularnonaukowa na temat zagrożeń i ochrony środowiska przyrodniczego ziemi wolsztyńskiej.

MONITOROWANIE plus : badanie ukrytego potencjału lokalnego rynku pracy / oprac. ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o.; Elżbieta Gołata [i in.]. – Kutno, 2006. – 237 s. : tab., wykr.

Wyniki badań przeprowadzonych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 na temat sytuacji na regionalnym rynku pracy w Wielkopolsce.

NOWACKI Józef, PIECHNIK Ludwik, HOZAKOWSKI Władysław

Dzieje Seminarium Duchownego w Poznaniu w latach 1564-1939. – Poznań: Arcybiskupie Seminarium Duchowne, 2006. – 213 s.

Książka zawiera trzy artykuły dot. historii uczelni oraz relację „Przewodnika Katolickiego” z uroczystości otwarcia nowego budynku seminarium.

OLEJNIK Czesław

Wolsztyński słownik biograficzny. Cz. 2. – Wolsztyn: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wolsztyn, 2007. – 328 s. : fot., portr. – (Ocalić od Zapomnienia)

Kontynuacja publikacji (cz. 1 wyd. 1992) poświęconej zasłużonym osobom urodzonym lub działającym na ziemi wolsztyńskiej w różnych dziedzinach.

PARAFIA Rzymsko-Katolicka p.w. św. Jana Nepomucena w Wielkim Buczku [pow. Kępno] / oprac. Renata Gość. – Wieki Buczek, 2007. – 79 s. : fot., il.

M.in. krótka historia parafii i kościoła na tle dziejów miejscowości. Kolorowe fotografie i materiały ilustracyjne uzupełniają treść książki.

PIWOWARCZYK Mirosław

Wielkie „małe ojczyzny” : aktywność społeczno-kulturalna polskiej społeczności lokalnej Kalisza w Drugiej Rzeczypospolitej. – Kraków: Oficyna Wydaw. „Impuls”; Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, 2006. – 146 s.

W siedmiu rozdziałach autor omawia formy aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców Kalisza w okresie międzywojennym m.in. działalność szkół, bibliotek i muzeów, organizacji społecznych, prasy oraz ruchu teatralnego.

PIWOWARCZYK Mirosław

Wielkie „małe ojczyzny” : aktywność społeczno-kulturalna gostynian w Drugiej Rzeczypospolitej. – Kraków: Oficyna Wydaw. „Impuls”; Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, 2006. – 178 s.

Szkoły, prasa oraz ruch teatralny i stowarzyszeniowy to tematy publikacji poświęconej aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców Gostynia w okresie międzywojennym.

POWIAT kościański : [informator] / oprac. Bartosz Jankowski; Starostwo Powiatowe w Kościanie. – [B.m.]: Art Studio Oleksiak, 2006. – 63 s. : fot., il.

POWIAT międzychodzki : kraina stu jezior : [album] / tekst i fot. Kamil Piotr Szpotkowski; tłum. Agata Żołyniak, Małgorzata Kaczmarek; Starostwo Powiatowe w Międzychodzie. – Bydgoszcz: Pomorska Oficyna Wydaw.-Reklamowa s.c., [b.r.]. – 72 s. : fot., mapy

Wybór kolorowych fotografii.

PRZYBYSZ Andrzej

Puszczykowo : miasto – ogród : [album] / tłum. Adam Kęciński [i in.]. – Puszczykowo: Biblioteka Miejska w Puszczykowie, 2007. – 108 s. : fot.

Monografia historyczno-krajoznawcza.

REGULAMIN studiów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu : [informator]. – Poznań: [UAM], 2006. – 20 s.

ROBERTUS Pecora : doctor honoris causa Universitatis Studiorum Mickiewiczianae Posnaniensis : 30 III 2006 / red. Katarzyna Muzia. – Poznań: Wydaw. Naukowe UAM, 2006. – 37 s., [2] s. tabl. : fot., portr. – (Seria: Doktorzy Honoris Causa / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; nr 43)

Biogram fizyka, profesora Uniwersytetu Stanforda (USA) oraz przebieg uroczystości wręczenia doktoratu honoris causa.

ROZWÓJ społeczeństwa informacyjnego w województwie wielkopolskim : raport z realizacji II edycji badań w ramach projektu UNDERSTAND / red. Zbigniew Krzewiński; Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. – Poznań, 2006. – 143 s. : wykry.

Podsumowanie badań w zakresie rozwoju technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

RZEŹBIARZE ziemi leszczyńskiej II poł. XX w. : [katalog wystawy] / tekst Bogdan Błaszczewicz; tłum. Alicja Szyszkowiak. – Leszno: Muzeum Okręgowe w Lesznie, 2006. – 56 s. : fot., portr.

Katalog wystawy dorobku artystycznego rzeźbiarzy amatorów regionu leszczyńskiego. Ponadto biogramy artystów oraz wybór kolorowych fotografii ich prac.

SAMORZĄD [miasta i gminy w Krotoszynie] 2002-2006. – Krotoszyń, 2006. – 164 s. : fot., il. portr., wykry.

Rozwój gminy w kadencji samorządu terytorialnego 2002-2006.

SIERPOWSKI Kazimierz

Wspomnienia nie całkiem kontrolowane. – Kuślin; Poznań: Księgarnia św. Wojciecha, 2007. – 210 s. : fot., rys., portr.

Wspomnienia emerytowanego proboszcza parafii w Starym Gołębinie i Czerwonaku, mieszkańca Kuślinu dot. działalności duszpasterskiej i środowiskowej.

SŁOWIŃSKI Mirosław

Zagórow : album miasta : 1407-2007 / Urząd Miejski. – Warszawa: Satchwell Warszawa Sp. z o.o., 2007. – [114] s. : fot.

Historia miejscowości i wybór fotografii.

SPÓŁDZIELNIA Mieszkańcowa Przylesie w Lesznie : [album] / tekst Jan Niewiedziała, Janina Mazur; fot. Klaudia Dymek; Spółdzielnia Mieszkańcowa Przylesie w Lesznie. – Leszno: Agencja Promocyjno-Wydaw. „Jagart”, [2007]. – 47 s. : fot.

M.in. historia spółdzielni od 1987 roku oraz działalność klubu „Na Piętrze”.

ŚREDNIOWIECZNE mury obronne Kalisza / tekst i fot. Jan Maciej Piękniewski; Wydział Kultury i Sztuki Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego w Kaliszu. – [Kalisz, 2007]. – 15 s. : fot., pl.

Historia fortyfikacji oraz trasa zwiedzania fragmentów zachowanych do czasów współczesnych.

TANAŚ Karol

Spółeczność Wielkopolski w procesie kształtowania tożsamości regionalnej (1202-1314). – Poznań: Wydaw. Poznańskie, 2006. – 312 s.

Działalność instytucji świeckich i kościelnych na tle stosunków społeczno-politycznych w regionie.

W RODZINIE wielkopolskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku / red. Katarzyna Bocheńska, Wróciślawa Bergandy, Lidia Wrocińska-Sławska; Towarzystwo Uniwersytet Trzeciego Wieku w Poznaniu. – Poznań, 2007. – 88 s. : fot.

Omówienie historii i działalności 10 Uniwersytetów Trzeciego Wieku w Wielkopolsce oraz antologia twórczości słuchaczy.

WACŁAW Taranczewski w Poznaniu / red. Piotr Kraszewski. – Poznań: Towarzystwo Opieki nad Zabytkami we współpr. z Biblioteką Raczyńskich, 2006. – 23 s. : fot., il., portr.

Publikacja wydana z okazji odświeżenia tablicy pamiątkowej zawiera zarys biografii malarza związanego z Poznaniem.

WAWRZYNOWICZ Kazimierz

Obra : zarys dziejów / Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wolsztyn. – Wolsztyn: BPMiG, 2007. – 402 s. : fot., il., portr. – (Ocalić od Zapomnienia)

Monografia miejscowości w opracowaniu wolsztyńskiego regionalisty.

WIATRAKI Wielkopolski : [album] / tekst Jarosław Jankowski; fot. Marek Jankowski, Jarosław Jankowski; tłum. Joanna Moksiewicz. – Leszno: Leszczyńskie Towarzystwo Kulturalne, 2006. – [118] s. : fot.

Zbiór kolorowych fotografii poświęconych wiatrakom w krajobrazie ziemi leszczyńskiej.

WIELKOPOLSKA : atlas turystyczno-drogowy. – Skala 1 : 75 000. – Poznań: Pietruska & Mierkiewicz Wydaw. i Bank Geoinformacji Sp. z o.o., 2007. – 186 s. : mapy. – (Top Mapa)

WIELKOPOLSKA Podkowa : atlas szlaku konnego : noclegi, stacje, zabytki / oprac. i opis tras Przemysław Warkocki; fot. Przemysław Warkocki, Andrzej Kuźmiński, Andrzej Kaleniewicz; oprac. map Wojciech Akuszewski. – Pe-

powo: Międzygminny Związek Turystyczny „Wielkopolska Gościńska”, [b.r.]. – 46 s. : fot., il., mapy

WOLSZTYN w obiektywie i słowie : impresje gimnazjalistów / Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wolsztyn. – Wolsztyn: Wydaw. „Fortes”, 2006. – 16 s. : fot.

Fotografie i wiersze laureatów I Powiatowego Konkursu Poetycko-Fotograficznego zorganizowanego przez Bibliotekę Publiczną w Wolsztynie.

B. IMPREZY KULTURALNE W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO

(czerwiec–sierpień 2007)

W czerwcu w bibliotekach wielkopolskich odbywały się imprezy z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka oraz Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom. Podczas miesięcy wakacyjnych dzieciom i młodzieży szkolnej proponowano zajęcia pod hasłem „Wakacje w bibliotece”, w różnych formach popularyzowano twórczość Astrid Lindgren.

Czerwiec

Baranów (pow. Kępno)

- Gazetka „Dzieci świata” – przedstawienie portretów dzieci świata
- Wystawka twórczości „Białoszewski i jego książka”

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Wystawa „Baśniowe malowanie” – wystawa prac dzieci z klas I, uczestników akcji głośnego czytania trwającej od października do końca maja
- Wieczór poezji rosyjskiej „Na Słowiańskim Parnasie”

Bralin (pow. Kępno)

- W ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” biblioteka zorganizowała dla przedszkolaków głośne czytanie opowiadań Astrid Lindgren. Bralińskim przedszkolakom „Dzieci z ulicy Awanturników” czytali: Roman Wojtysiak – wójt gminy Bralin, Renata Gość – koordynator wojewódzkiej kampanii CPCzDz, Stanisław Marzec – policjant z Bralina, Krzysztof Slipiko – przed-

stawiciel OSP Bralin oraz Marek Markiewicz – miłośnik motocykli, radny gminy Bralin

Brudzew (pow. Turek)

- Konkurs plastyczny „Przygody bohaterów książek Astrid Lindgren” – eliminacje gminne

Chodzież

- „Exlibris – znak książki” – wystawa grafiki chodzieskiego artysty plastyka, Alfreda Aszkielowicza (Czytelnia dla Dorosłych)
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki
- Wystawa dokumentująca XV-lecie współpracy miast partnerskich Chodzież – Nottuln (Czytelnia dla Dorosłych – Chodzieski Dom Kultury)
- Zwiedzanie i prezentacja działalności biblioteki w ramach obchodów 15-lecia partnerstwa Chodzież – Nottuln
- „Regionalna w MBP Chodzież” – ścieżki edukacyjne dla klas II LO (Czytelnia dla Dorosłych)
- „Pies terapeuta” – spotkanie z Beatą Jagodzińską zajmującą się kynoterapią (Oddział dla Dzieci)
- Otwarcie wystawy pt. „Poznaj swojego idola z książek Astrid Lindgren” oraz wręczenie nagrody laureatce konkursu (Oddział dla Dzieci)

Czempiń (pow. Kościan)

- „Wyspiański w czempińskiej bibliotece” – zajęcia multimedialne dla uczniów klas gimnazjalnych i klas szóstych szkoły podstawowej – trzy spotkania
- Z cyklu „Cała Polska czyta dzieciom” – cztery spotkania – zajęcia dla przedszkolaków

Czarniejewo (pow. Gniezno)

- „Słodkie Spotkania z Bajką i Baśnią” – spotkania dla dzieci w każdy piątek
- Wyświetlanie bajek na dużym ekranie

Dobra (pow. Turek)

- Konkurs plastyczny „Przygody bohaterów książek Astrid Lindgren” – eliminacje gminne

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- „Dziecko w literaturze” – wystawka
- Konkurs „Najbardziej rozczytana klasa 2006/2007 (współpraca ze SP w Dobrzycy)
- Konkurs „Najaktywniejszy czytelnik roku 2006/2007 (współpraca ze SP w Dobrzycy)
- „Co to jest Biblioteka” – pogadanka dla dzieci przedszkolnych

- „Piotruś Pan przewodnikiem do świata wyobraźni” – pogadanka dla dzieci przedszkolnych nt. życia i twórczości Jamesa Matthew Barry’ego

Gniezno

- Spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką
- Otwarcie wystawy pt. „II Zjazd Gnieźnieński (1997) w Dziejach Miasta”

Gostyń

- Podsumowanie konkursu plastycznego i wystawa pokonkursowa „Miejsca, które warto zobaczyć”
- Finały konkursów dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych „Historia ziemi gostyńskiej”
- Wystawa „Moja Wielkopolska. Dokument 2005” (do końca sierpnia)
- Zajęcia biblioterapeutyczne Haliny Radoły dla dzieci pt. „Podziel się ze mną” (Filia w Kunowie)

Kalisz

- „Z przedeptanych ścieżek” – spotkanie literackie z siostrą nazaretanką Bożeną Anną Flak i jej poezją (Biblioteka Główna)
- Uroczyste pasowanie na czytelników dzieci uczęszczających w zajęciach z przysposobienia czytelniczego w roku szkolnym 2006/2007 (Filia nr 1, Oddział dla dzieci, Filia nr 7)
- „Jak powstało nasze miasto” – głośne czytanie baśni Eligiusza Kor-Walczaka „O powstaniu Kalisza”, pogadanka oraz wystawa prac plastycznych (Filia nr 1, Oddział dla dzieci)
- „Jak powstało nasze miasto” – spotkanie z Urszulą Camborini oraz głośne czytanie baśni Eligiusza Kor-Walczaka „O powstaniu Kalisza” (Filia nr 2)
- Spotkanie z darczyńcami biblioteki w kawiarni „Delicje” (Filia nr 5)
- XVIII Kiermasz Książki Kaliskiej – udział Miejskiej Biblioteki Publicznej im. A. Asnyka w ramach Święta Miasta Kalisza
- Konkursy:
 - ~ „Ilustrujemy twórczość Marii Konopnickiej” – konkurs plastyczny dla uczestników półkolonii w KSM (Filia nr 2)
 - ~ „Moje spotkanie z przyrodą” – impreza na zakończenie XIV edycji konkursu dla osób sprawnych inaczej (Filia nr 3, Biblioteka Główna)
 - ~ „Dzieci ze wszystkich stron świata” – konkurs plastyczny dla dzieci klas „0” połączony z wystawą prac (Filia nr 5, Oddział dla dzieci)
 - ~ „Konkurs wiedzy o Kaliszu i regionie kaliskim” – uroczyste podsumowanie XXIV edycji konkursu połączone z rozdaniem nagród i wyróżnień (Filia nr 9, Sala Receptyjna Kaliskiego Ratusza)

– Wystawy:

- ~ „Jan Paweł II – na zawsze obecny wśród nas. 10. rocznica odwiedzin Ojca Świętego w Kaliszu” (Biblioteka Główna)
- ~ „50. rocznica śmierci Leopolda Staffa” (Filia nr 2)
- ~ „Kalisz na przestrzeni dziejów” (Filia nr 4, również w lipcu)
- ~ „Kalisz najstarszy, Kalisz najnowszy” – wystawa fotograficzna (Filia nr 5)
- ~ Wystawa prac nagrodzonych w „Konkursie wiedzy o Kaliszu i regionie kaliskim” (Filia nr 9)
- ~ „Ekslibris – godło bibliofila” (Filia nr 9, Oddział dla dzieci)

Kawęczyn (pow. Turek)

- Konkurs plastyczny „Przygody bohaterów książek Astrid Lindgren” – eliminacje gminne

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Spotkanie członków Dyskusyjnego Klubu Książki z autorką książki „Jedź i żyj zgodnie z porami roku”, Bożeną Żak-Cyran. Podczas spotkania uczestnicy wspólnie gotowali posiłki z naturalnych i zdrowych produktów
- Lekcje biblioteczne na temat „Poznajemy różnice między książką beletrystyczną a popularnonaukową” – dla uczniów klas piątych
- Lekcje biblioteczne na temat „Poszukiwanie informacji w słownikach i encyklopediach” – dla uczniów klas czwartych
- W ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” zorganizowane zostało głośne czytanie „Lokomotywy” J. Tuwima. Spotkanie odbyło się w plenerze w formie pikniku w sąsiedztwie zabytkowej lokomotywy stojącej obok kępińskiego dworca PKP. Zaproszone dzieci z kępińskiego przedszkola nie tylko mogły wysłuchać wiersza, ale obejrzały jedną z najstarszych maszyn kolei. Lektorami byli: Zenon Kasprzak – wicestarosta kępiński, Elżbieta Kurzawa – pracownik PKP, Gabriela Kurzawa z Komendy Powiatowej Policji, Mariusz Szczepański z Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Kępnie
- Uroczystość wręczenia nagród starosty kępińskiego laureatom olimpiad, konkursów i zawodów sportowych ze szkół ponadgimnazjalnych powiatu kępińskiego

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- Spotkanie autorskie z Elżbietą Grzesińską, poetką pochodzącą z okolic Kępna
- Rozstrzygnięcie i wystawa pokonkursowa VII Konkursu Fotograficznego „Ziemia Kępińska w Obiektywie”

Kiszkowo (pow. Gniezno)

- Spotkanie dla najstarszych mieszkańców gminy w ramach obchodów XVI Dni Kiszkowa

Klecko (pow. Gniezno)

- Kalendarium na każdy miesiąc, ranking najaktywniejszych czytelników w miesiącach wakacyjnych
- Wystawy:
 - ~ Dzień Dziecka
 - ~ Poznański Czerwiec 1956

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna

- Wystawy:
 - ~ Biblioteka mojego wieku... Miejska Biblioteka Publiczna w Kościanie – wczoraj i dziś
 - ~ Bywali u nas – pisarze, poeci, podróżnicy
 - ~ Hobby naszych czytelników
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki. Rozmawiano o książce Jacka Dehnela „Lala”
- Rozstrzygnięcie XIX konkursu literackiego „Młodych Piór” pt. „Poezja dla mojego miasta”
- Jak ludzie mieszkają na świecie – zabawa literacko-plastyczna
- Z cyklu „Cała Polska czyta dzieciom” – „Szewczyk Dratewka” – teatrzyk cieni. Spektakl w wykonaniu przedszkolank z Zespołu Szkół Gminy Kościan, Przedszkola w Bonikowie; fragmenty „Piotrusia Pana” J.M. Bariie czytała Magdalena Wojtaszek, bibliotekarka; bajkę pt. „Złotowłosa i trzy niedźwiadki” czytała Alina Cudna, nauczycielka z Przedszkola nr 4; bajkę „Złota gąska” czytała Bogumiła Łakoma, bibliotekarka
- Klub Przyjaciół „Trąbka Bombka” – spotkania odbywały się we wtorki i przeznaczone były dla dzieci w wieku 2-5 lat nieuczęszczających do przedszkola. Tematy zajęć: Kraina zmysłów: Dotyk; Wakacje: Trąbek Bombek jedzie nad morze. Uroczyste zakończenie drugiego roku działalności Klubu „Trąbka Bombka”: wręczenie dyplomów oraz spektakl „Leśne przedszkole” w wykonaniu „Gwiazdeczek” pod kierunkiem Małgorzaty Hofmann
- Klub Miłośników Książki – przegląd prasy

Biblioteka Publiczna Gminy

- Z cyklu „Cała Polska czyta dzieciom” czytano „Baśnie” braci Grimm, dzieci rysowały swoje baśniowe wrażenia
- „Baśniowy stwór” – dzieci z klasy „0” wykonywały ludzika z balonu

Koźmin (pow. Krotoszyn)

- W ramach akcji „Tydzień Czytania Dzieciom” – czytanie bajek grupom przedszkolnym z koźmińskiego przedszkola przez znanych koźminiaków
- „W wierszolandii” – spotkanie z dziećmi z grupy „0” przedszkola

Krajenka (pow. Złotów)

- „Dzień Dziecka w bibliotece” – wystawa
- „Dawno, dawno temu...” – Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom – głośne czytanie baśni (Filia Augustowo)
- Czytany Dzień Dziecka – głośne czytanie przedszkolakom krótkich opowiadań (Filia Augustowo)

Krobia (pow. Gostyń)

- Spotkanie autorskie z Pawłem Kuszczyskim – dla młodzieży
- Spotkanie autorskie ze Zbigniewem Gordziejem – dla młodzieży
- Wystawa – „Najpiękniejsze zakątki Polski” (czerwiec – lipiec)

Krotoszyn

- Wystawa rysunków krotoszyniaka Dariusza Gajewskiego
- VI Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom (Oddział dla dzieci):
 - ~ „Nasze władze dzieciom czytają, o swoich książkach opowiadają” – głośne czytanie bajek dzieciom przez władze miasta, gminy i powiatu
 - ~ Przedstawienie „Wiersze polskie w trzech odsłonach” – kółko recytatorskie „Czwórka” działające przy Szkole Podstawowej nr 4
 - ~ Piknik z książką „Las przyjazny dzieciom” – wyjazd z dziećmi do Leśnej Chaty „Piaski” – czytanie w lesie, z leśnikami Nadleśnictwa Krotoszyn, bajek i wierszy o tematyce ekologiczno-przyrodniczej, wspólne ognisko, gry i zabawy na świeżym powietrzu
 - ~ „Wojtek został strażakiem – zostań i Ty” – zajęcia ze strażakami z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej – zapoznanie z zawodem strażaka, czytanie bajek i wierszy związanych z tematem bezpiecznego zachowania się w różnych miejscach, zwiedzanie wozu strażackiego
 - ~ Wszystkie dzieci zapraszamy, bajki im czytamy, wspólnie się bawimy, znikną smutne miny – całodzienne czytanie bajek na wolnym powietrzu połączone z grami, zabawami i quizami
 - ~ Wystawa prac plastycznych dzieci, na plakat promujący czytelnictwo ph. „Mówię wam warto czytać”, ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu
 - ~ 50 lat czasopisma „Miś” – spotkanie z przedszkolakami

- ~ Przygody Koziołka Matołka – Pacanów Europejską Stolicą Bajki – zajęcia z przedszkolakami
- Cykliczne spotkania z bajką terapeutyczną (Oddział dla dzieci):
 - ~ „Magiczna środa”: „Co jest potrzebne do szczęścia” M. Gryczkowska – niechęć do potraw, spotkanie z przedszkolakami
 - ~ „Goście w bibliotece – biblioteka w gościach”: „O samolubnym Rechotku” H. Radoły – problem egoizmu dzieci, spotkanie z uczniami klas 0-II; „Telewiewiórka” A. Pietruszka – uzależnienie od TV
 - ~ „Dzieci – Dzieciom”: „Piknik z Mikołajkiem” – spotkanie wakacyjne dzieci zdrowych i niepełnosprawnych

Leszno

Wystawy:

„Galeria za Regalami”:

- „1500 dni samotnych wędrówek po świecie”, „Zostawili ślad” – wystawa fotografii z podróży po świecie Władysława Grodeckiego

Imprezy:

- Spotkanie z cyklu „Wokół Globusa” z Władysławem Grodeckim, podróżnikiem z Krakowa
- VI Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom – podczas jego trwania w siedzibie Biblioteki Głównej i siedmiu filiach bibliotecznych w mieście odbywały się głośne czytania dla najmłodszych. W roli lektorów wystąpili dziennikarze Radia Elka, liderzy akcji Cała Polska Czyta Dzieciom, bibliotekarze i młodzież
- Z okazji IV Święta Wolnych Książek odbył się marsz nieprotestacyjny. Młodzież i bibliotekarze w towarzystwie Orkiestry Dętej Leszna i mażoretek przeszli ulicami miasta rozdając mieszkańcom książki
- Popołudnie w „Kawiarence Literackiej” z Ewą Kujawską, autorką książki „Dom Małgorzaty”
- Spotkanie z pisarzem niemieckim Rainerem Wochele, autorem powieści „Desperat”
- Spotkanie z cyklu „Rodzinne Wieczory” pt. „Maja Bursztyn ma urodziny” – dla rodziców z dziećmi

Luboń (pow. Poznań)

- Spotkanie z bibliotekarzami ze Studium Bibliotekarstwa
- Spotkanie w Klubie Ludzi Niewidomych i Słabo Widzących „Promyk”
- Spotkanie bibliotekarzy powiatowej sieci bibliotek publicznych powiatu nowotomyskiego
- Komisja Promocji Integracji Powiatu Poznańskiego

- Lekcje historii dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 2

Łubowo (pow. Gniezno)

- Lekcje biblioteczne „O słownikach i encyklopediach” dla uczniów gimnazjum w Łubowie
- Dzień Ziemi – wystawa plakatów
- Festyn na powitanie lata – loteria fantowa, zgaduj-zgadula literacka dla dzieci

Malanów (pow. Turek)

- Konkurs plastyczny „Przygody bohaterów książek Astrid Lindgren” – eliminacje gminne

Niechanowo (pow. Gniezno)

- Konkurs ortograficzny o pióro Wójta Gminy pod hasłem „Zostań Mistrzem Ortografii”

Nowy Tomyśl

- Z cyklu „Czwartkowe wieczory literacko-muzyczne”:
 - ~ „Od walca *musette* do tanga Astora Piazzoli” – koncert duetu akordeonowego: Tomasz Drabina i Karol Jankowski
 - ~ „Piosenka niejedno ma imię” – koncert muzykującej rodziny Putzów i przyjaciół
- Dyskusyjny Klub Książki: Spotkanie autorskie z Markiem Krajewskim – autorem kryminalnych bestsellerów („Festung Breslau”, „Koniec świata w Breslau” i in.)
- Akademia nad Szarką:
 - ~ Z cyklu „Nowotomyskie a...b...c...”: Panorama gospodarcza Nowego Tomyśla – wykład zastępcy burmistrza Wojciecha Ruty
 - ~ Z cyklu „Cudze chwalicie, swego nie znacie”
 - Zwiedzanie największego zakładu przemysłowego miasta AESCU-LAP-CHIFA produkującego narzędzia chirurgiczne
 - Śladami zabytkowej drewnianej architektury sakralnej po powiecie nowotomyskim – Bukowiec, Brody, Łomnica (wycieczka autokarowa zakończona w Gospodarstwie Agroturystycznym „Klimkowa osada”)
 - ~ Uroczyste zakończenie I edycji zajęć w Akademii nad Szarką. Studium Edukacji Regionalnej dla Gimnazjalistów

- „na NICH czeka ŚWIAT” – prezentacja młodych gimnazjalnych talentów i promocja wydawnictwa zawierającego ich prace. Impreza zorganizowana wspólnie z Gimnazjum im. Feliksa Szoldrskiego w Nowym Tomyślu
- Z Astrid Lindgren wędrówka po dużych i małych słówkach – cykl imprez czytelniczych dla dzieci w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom (Oddział dla dzieci oraz filie biblioteczne)
- Obrazy Ewy Łodygi – wystawa malarstwa nowotomyślanki – absolwentki ASP w Poznaniu (także w lipcu)

Oborniki

- Akcja „Całą Polskę czyta dzieciom”
- Spotkanie z Wandą Różycką-Zborowską – reżyserem filmów dokumentalnych i projekcja filmu „Liczę na Was – Benedykt XVI w Polsce”
- „Z historii 13 Harcerskiej Drużyny Żeglarskiej” – wystawa z okazji 50-lecia istnienia drużyny
- „Moje miasto w fotografiach” – wystawa zdjęć Henryka Wojtysiaka
- Konkurs na wiersz o Obornikach
- „Moje miasto w strofach zaklęte” – wieczór poetycko-muzyczny
- Konkurs na najpiękniejszy wianek (Noc świętojańska)
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – C. Zafón „Cień wiatru”

Okonek (pow. Złotów)

- VI Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom. Zaproszonym dzieciom głośno czytali przedstawiciele władz lokalnych, reprezentanci różnych zawodów (m.in. policjant, strażacy, nauczyciele, pielęgniarki, kolejarz, psycholog, artysta-amator i wolontariusze). Formami uzupełniającymi głośne czytanie były zajęcia plastyczne, konkursy i zabawy)
- Międzynarodowy Dzień Dziecka – mini festyn dla dzieci, gry i zabawy, konkursy i słodki poczęstunek dla każdego dziecka
- „Sztuka wysoka a sztuka popularna – o ważności tej pierwszej i o gustach tej drugiej sprzyjających” – wykład Aliny Kowalczykowej z IBL PAN w Warszawie, założycielki Stowarzyszenia Nauczycieli Humanistów „Provincja”

Opatówek (pow. Kalisz)

- Orowadzanie po Opatówku młodzieży z Gimnazjum w Tłokini Wielkiej
- Kurs podstaw obsługi komputera i Internetu dla dorosłych (kontynuacja) – 2 razy w tygodniu

Orchowo (pow. Słupca)

- Podsumowanie konkursu plastycznego dla dzieci „Spotkanie z wiosną”

- Współdział w organizacji Festynu Rodzinnego

Ostrowite (pow. Słupca)

- Gazetka okolicznościowa „100 rocznica urodzin Astrid Lindgren”

Perzów (pow. Kępno)

- Uroczyste otwarcie wystawy pokonkursowej „Ilustruję okładkę do mojej ulubionej książki” oraz „Przyjaciele z bajkowego świata książki”
- Podsumowanie Gminnego Konkursu Literackiego dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych oraz gimnazjum pt. „Są takie książki, cytaty, wiersze, które stają się życiowym drogowskazem”. Najlepsze prace zostały opublikowane w lokalnej prasie

Pleszew

- Spotkania z aktorem teatru kaliskiego, Dariuszem Sosińskim
- Dyskusyjny Klub Książki – „Nihalo” Ignacego Karpowicza
- Promocja działalności biblioteki podczas Dni Pleszewa
- „Dokąd na wakacje” – wystawa

Powidz (pow. Słupca)

- Współdział w organizacji obchodów Dni Powidza

Przykona (pow. Turek)

- Konkurs plastyczny „Przygody bohaterów książek Astrid Lindgren” – eliminacje gminne

Rawicz

- Przedstawienie z okazji Dnia Dziecka – „Dzieci Dzieciom” w wykonaniu:
 - ~ uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 6
 - „Sąd nad papierosem”
 - „W krainie cudowności”
 - „Plotka”
 - ~ Zespołu „Florentynki”
 - „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków”
- Lekcja biblioteczna „Poznajemy bibliotekę i jej księgozbiór”
- „Cała Polska Czyta Dzieciom”: bajkę „Bon czy Ton” czytała Alina Pernak – dzieciom z Przedszkola nr 4
- Spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke dla uczniów szkół podstawowych (2 x)
- Wycieczka: uczniowie szkoły dla niepełnosprawnych
- Spotkanie autorskie ze Stefanem Chwinem – dla czytelników i członków DKK
- Ława Jednego Autora:

- ~ Adolf Dygasiński
- ~ Jerzy Broszkiewicz
- ~ Bułat Okudźawa
- ~ P.S. Buck

Rychtal (pow. Kępno)

- Konkurs rysunkowy dotyczący twórczości Astrid Lindgren
- Wyłonienie Złotej Dziesiątki Najlepszych Czytelników

Rydzyzna (pow. Leszno)

- „Dzieci z różnych stron świata” i „Najpiękniejsza laurka dla taty” – konkursy plastyczne

Słupca

- Wystawa pokonkursowa „Życie bez nałogów”
- Wystawa książek o ekologii „Chrońmy Ziemię” (Filia Kotunia)
- Gazetka „Wakacje 2007” pod hasłem „Najpiękniejsze zakątki naszej okolicy” (Filia Kotunia)
- Konkursy plastyczne: „Świat książki” i „Czytamy i rysujemy” (Filia Cienin Kościelny)
- Konkurs literacki „Historia mojej okolicy” (Filia Cienin Kościelny)
- Wystawki: „Dbaj o zdrowie swoje i swojej rodziny” i „Wakacyjne lektury – podróże z książką” (Filia Cienin Kościelny)
- Fotogazetki: „Ziemia nasz dom – święto Ziemi”, „Lato czeka” (Filia Cienin Kościelny)

Sompolno (pow. Konin)

- Wystawa fotograficzna „530-lecie miasta Sompolno”
- Wystawki:
 - ~ „Moja mała ojczyzna”
 - ~ „Uzależnienia – zagrożenia”
 - ~ „Sławni Polacy”
 - ~ „135 rocznica śmierci Stanisława Moniuszki” (Oddział dziecięcy)
 - ~ „Twórcy polskiej opery narodowej” w 135 rocznicę śmierci Stanisława Moniuszki” (Filia Lubstów)
 - ~ „...pobożni, zwani chasidim mówili...” – 85 rocznica urodzin Aleksandra Krawczuka (Filia Lubstów)
- Gazetki:
 - ~ „Światowy Dzień Ochrony Środowiska” (Wypożyczalnia dla dorosłych, Oddział dziecięcy)
 - ~ „Nasza ziemia, nasze miasteczko”
 - ~ „Dzieci i młodzież wobec agresji i przemocy”

- ~ Dzień Dziecka „Chciałbym mieć brata pirata, co pływa po morzach świata” (Oddział dziecięcy)
- ~ „Lato to order maków wśród żyta, lato to skowronek we włosach łąki” (Oddział dziecięcy)
- ~ „Tata podobny jest do olbrzyma, co na ramionach cały dom trzyma” (Oddział dziecięcy)
- ~ Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii „Odlot do nikąd” – fotogazetka (Filia Lubstów)
- ~ „Wakacyjne atrakcje” – fotogazetka (Filia Mąkolno)
- Konkursy plastyczne:
 - ~ „W świecie książek Astrid Lindgren” (eliminacje gminne) (Oddział dziecięcy)
 - ~ „Sompolno ma już 530 lat” – rozstrzygnięcie konkursu (Oddział dziecięcy)
- Rozstrzygnięcie konkursu poetyckiego „Moje miasto” (Oddział dziecięcy)
- Konkurs czytelniczy „Najlepszy czytelnik roku 2006/2007” (Oddział dziecięcy, Filia Lubstów)
- Lekcje biblioteczne:
 - ~ „Pasowanie na czytelnika” kl. I (Oddział dziecięcy)
 - ~ „Rodzaje katalogów” kl. I (Filia Mąkolno)
- Głośne czytanie – „Czar dla mamy” Joanna Papuzińska (Oddział dziecięcy)

Strzałkowo (pow. Sępólno)

- Wystawa gimnazjalistów – laureatów konkursu fotograficznego w Brukseli (również w lipcu)
- Zajęcia biblioterapeutyczne dla mieszkańców DPS w Strzałkowie
- Zajęcia z arteterapii dla mieszkańców DPS w Strzałkowie

Szamocin (pow. Chodzież)

- Wystawa rysunków i fotografii pt. „Spotkanie Elizy Piotrowskiej z dziećmi w szamocińskiej bibliotece” (Oddział dla dzieci i młodzieży)

Śmigiel (pow. Kościan)

- Piknik podsumowujący warsztaty „Podróże dookoła Europy z Koziołkiem Matółkiem”
- Konkurs czytelniczy – zgaduj-zgadula (Filia w Starym Bojanowie)

Święciechowa (pow. Leszno)

- Konkurs na najładniejszy „Dzienniczek lektur”

Trzcianka

- Powiatowa sesja naukowa dla młodzieży z okazji Światowego Dnia Ochrony Środowisk Naturalnych:
 - ~ Prezentacja Iwony Jindry, pracownika „Wilczego Parku” w Stobnicy – Stacji Doświadczalnej Katedry Zoologii AR w Poznaniu, na temat wilków
 - ~ Prelekcja Wojciecha Rybarczyka, pracownika Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego na temat ochrony przyrody w powiecie
 - ~ „Dolina Noteci – Przyrodnicza Perła Europy” – wystawa z Nadnoteckiego Koła Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra”
- VI Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom
 - ~ Rozczytane place zabaw – wolontariusze czytali dzieciom na placach zabaw
 - ~ Rodzinne poczytajki – spotkania w bibliotece (dziadkowie, rodzice, dzieci) – głośne czytanie książek
 - ~ Raperzy czytają gimnazjalistom
 - ~ „Mój przyjaciel Miś” – galeria fotografii przedstawiających trzcianeckich VIP-ów z ulubionym miśm
 - ~ „Jaś i Małgosia” – przedstawienie aktorów z krakowskiego Studia Teatralnego ART-RE
- Dni Trzcianki:
 - ~ „Glinolepy” – warsztaty plastyczne prowadziła Zofia Barciszewska, dyr. MDK w Chodzieży
 - ~ III Biblioteczny Przegląd Małych Form Kabaretowych – czytelnicza impreza powiatowa
- „Piknik rodzinny z książką” – impreza plenerowa w Siedlisku i Nowej Wsi
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – „Miasto Śniących Książek” – Walter Moers
- „Świat w oczach dziecka” – wystawa

Trzcinica (pow. Kępno)

- „Spotkanie u Motyli Książkowych” – impreza czytelnicza zorganizowana w ramach IV Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom:
 - ~ Pasowanie dzieci z Przedszkola Samorządowego w Trzcinicy na „Motyli Książkowych”
 - ~ Czytanie fragmentu książki Astrid Lindgren, pt. „Dzieci z ulicy Awanturników”, przez zaproszonych gości
 - ~ Rozmowa o ulubionych książkach

- ~ Rozdanie gadżetów i materiałów promocyjnych o Fundacji ABCXXI „Cała Polska czyta dzieciom”
- ~ Wystawa plastyczna pn. „Nasi bohaterowie ze świata książek” – prace dzieci z przedszkola w Trzcinicy
- Spotkanie czytelnicze w ramach VI Ogólnopolskiego Czytania Dzieciom. W bibliotece odbyło się głośne czytanie dzieciom baśni „Kwiat paproci”, przez zaproszonych gości (Filia Łaski)

Trzemeszno (pow. Gniezno)

- Spotkanie autorskie z Martą Fox
- Spotkanie autorskie z Arkadym Fiedlerem

Tuliszków (pow. Turek)

- Konkurs plastyczny „Przygody bohaterów książek Astrid Lindgren” – eliminacje gminne

Turek

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

- Warsztaty literackie dla uczniów szkół średnich i gimnazjów – prowadzenie Makary Górzyński
- Studium wiedzy o regionie – Wielkopolska – podsumowanie
 - ~ Wielkopolska w pigulce – wykład Marka Rezlera
 - ~ Rozstrzygnięcie konkursu literackiego „Piękno moich stron rodzinnych”
- Promocja książki Lecha Lamenta „Jak pięknie jest na Ziemi”
- Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego na ilustracje do zbioru wierszy Lecha Lamenta „Jak pięknie jest na Ziemi”
- Turniej Jednego Wiersza – konkurs poetycki
- Spotkanie autorskie z Jerzym Grupińskim, poetą, literatem
- Dyskusyjny Klub Książki – spotkanie prowadziła Agnieszka Tomczyk
- Promocja książki „Zbiór prac” L.L. Kruszyńskiego z serii Bibliotheca Turcoviciana
- Najaktywniejszy czytelnik roku szkolnego 2006/2007 (Filia nr 4, Filia nr 2, Filia dla dzieci)
- Tydzień czytania dzieciom – Grzegorz Kasdepke „Kacperiada” (Filia nr 2)
- Cała Polska Czyta Dzieciom – teksty Astrid Lindgren (Filia nr 2)
- „Moje wakacje” – zajęcia plastyczne (Filia nr 2)
- „Poznajemy swoje uczucia” (Filia nr 2)
- „Lato – Wakacje – Bezpieczeństwo” (Filia nr 2)
- Wystawa pokonkursowa „Jak pięknie jest na Ziemi” (również w lipcu)

Biblioteka Publiczna Gminy

- Konkurs plastyczny „Przygody bohaterów książek Astrid Lindgren” – eliminacje gminne

Wijewo (pow. Leszno)

- Konkurs recytatorski dla dzieci na podstawie wierszy Jana Brzechwy i Juliana Tuwima

Władysławów (pow. Turek)

- Konkurs plastyczny „Przygody bohaterów książek Astrid Lindgren” – eliminacje gminne

Włoszakowice (pow. Leszno)

- „Lato – jak dzieci spędzą wakacje?” – wystawa plastyczna
- Spotkanie literackie z okazji „Dnia Matki”

Wolsztyn

- Wykład autorski Eleonory Mikołajczak „Spotkanie z przyrodą”
- Ogólnopolska akcja „Cała Polska czyta dzieciom” – głośne czytanie bajek przyrodniczych w wykonaniu burmistrza Andrzeja Rogozińskiego
- Spektakl pt. „Złota kaczka” w wykonaniu uczniów z SP nr 4 dla przedszkolaków
- Spotkanie ze Stanisławem Leonem Machowiakiem, autorem książki pt. „W mieście ratuszowych koziołków”
- Spotkanie z Ryszardem Małeckim – prezentacja harmonijek ustnych, koncert
- „Pszczółka Maja” – przedstawienie dla najmłodszych w wykonaniu aktorów z Teatru im. W. Bogusławskiego w Kaliszu
- Koncert szkoły muzycznej „YAMAHA”
- Taniec nowoczesny – szkoła muzyczna „YAMAHA”
- Spotkanie autorskie z astronomem, Tadeuszem Bogackim
- Warsztaty dla dzieci niepełnosprawnych prowadzone przez Alicję Patey-Grabowską, autorkę książek dla dzieci
- Cykl spotkań dla dzieci:
 - ~ „Mój ulubiony bohater książki”
 - ~ „Miłe sercu bajki”
 - ~ „Przygoda Groszka”
 - ~ Zabawy integracyjne z chustą animacyjną
- Wystawy fotografii pt. „Nepal królestwo na styku Nieba i Ziemi” – Marii Magdaleny Kotkowiak
- Cykl wykładów dla gimnazjalistów:

- ~ „Trening czy tresura” – J. Janowski
- ~ „Zgrupowanie treningowe tenisistów na wesoło” – T. Garszka
- ~ „Zadbaj o prawidłową postawę ciała” – M. Wielicka
- Promocja książki Kazimierza Wawrzynkiewicza pt. „Obra. Zarys dziejów”, wydanej przez Wydawnictwo Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Wolsztyn (Filia Obra)
- Inauguracyjne spotkanie Hufca Wolsztyńskiego
- Promocja tomiku poezji Ludwiny Napierały pt. „Moja modlitwa”, wydanego przez Wydawnictwo Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Wolsztyn
- Przyjęcie delegacji francuskiej z Domont – miasta partnerskiego Wolsztyna
- Warsztaty wyjazdowe z biblioterapii, z pensjonariuszkami Domu Pomocy Społecznej, do Górki Duchownej
- Prezentacja oferty wydawniczej Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Wolsztyn na rok 2008
- Komisja konkursowa – wybór wierszy, które ukażą się w tomiku poezji pt. „Jan Paweł II”
- Spotkanie autorskie z Kazimierzem Wawrzynowiczem ph. „Obra. Zarys dziejów” (Siedlec)
- Warsztaty dla bibliotekarzy z powiatu wolsztyńskiego prowadzone przez Joannę Kalińską z Instytutu Zachodniego w Poznaniu ph. „Fundusze dla edukacji i kultury w latach 2007-2013”

Zagórów (pow. Słupca)

Podsumowanie konkursu plastycznego „Zagórów moje miasto” z okazji 600-lecia miasta

- Spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke
- Wystawa „Historia Zagórowa w kronikach”
- Kiermasz książek (impreza Lato z Radiem)
- Wystawa z Galerii Objazdowej Wielkopolskiej Fotografii w Poznaniu – „Zdjęcie miesiąca. Przestrzeń wyobraźni”

Zduny (pow. Krotoszyn)

- „Poznajemy świat z Koziółkiem Matółkiem” – spotkanie dla uczniów kl. III (Filia Baszków)
- „Tu czytamy” – Dyskusyjny Klub Książki – rozmowy o książkach
- „Dziecko 2006” – pokonkursowa wystawa fotograficzna ze zbiorów Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii

Złotów

- „Kraków – 750-lecie lokacji stolicy” – wystawa fotografii
- „Jan Matejko mistrzem malarstwa polskiego” – wystawa reprodukcji

- „Kraków i jego legendy” – konkurs i wystawa prac plastycznych dzieci złotych przedszkoli
- „Wystawa smoków (z szarego papieru, z rolek papierowych, z krey i in.), Lajkonika i innych krakowianów
- „Dzieci świata” – wystawa fotografii
- „Dziecko w malarstwie” – wystawa poświęcona twórczości Stanisława Wyspiańskiego
- „Ze Złotowa do Krakowa” – cykl imprez propagujących książkę i czytanie z okazji VI OTCzDz: konkursy literackie, gry i zabawy z książką
- „Parada Smoków” – przemarsz czytelników ulicami miasta, głośne czytanie w Parku Miejskim
- „Ze Złotowa do Krakowa” – konkurs literacki przygotowany na coroczną imprezę integracyjną CIS (Chcemy Integracji Społeczeństwa)
- Spotkanie autorskie z Markiem Krajewskim w Klubie Dobrej Książki
- „Uliczkami starego Wrocławia” – wystawa książek oraz grafik, przygotowana na spotkanie z Markiem Krajewskim

Lipiec

Baranów (pow. Kępno)

- Wystawka nowości i ciekawych książek pn. „Wakacyjna przygoda z książką” (Filia Mroczeń)
- Wystawa poezji Bolesława Leśmiana z okazji 70 rocznicy śmierci (Filia Słupca)
- Głośne czytanie „Baśni świata” i ich ilustrowanie (Filia Słupia)

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Galeria Obrazu: „Król Władysław IV w Rawickim Ratuszu” – Antoni Suchancki
- Wystawa fotograficzna Sławomira Sowińskiego: „To mnie urzekło. Przyroda w obiektywie”
- Konkurs plastyczny „Chrońmy środowisko”

Borek Wielkopolski (pow. Gostyń)

- Konkursy plastyczne:
 - ~ „Bohaterowie książek Astrid Lindgren”
 - ~ „Jak zdrowo i bezpiecznie spędzać czas”
- Głośne czytanie „Środy z Fizią Pończoszanką” (lipiec – sierpień)
- Zajęcia plastyczne „Každy zmaluje to co lubuje” (lipiec – sierpień)

- Wycieczka autokarowa dla dzieci do „Nenufar Club” w Kościanie – „Z piratami dookoła świata”
- Wycieczka rowerowa Jeżewo – Stawiszyn
- Dwie wycieczki dla dzieci do Kinopolis w Poznaniu

Chodzież

- Wystawa Galerii Objazdowej Wielkopolskiej Fotografii pt. „Bezkrwawe łowy”
- „Moja pasja” – wystawa wianków autorstwa Haliny Krawiec (Czytelnia dla Dorosłych)
- „Precz wakacyjnej nudzie!” – cykliczne zajęcia wakacyjne z dziećmi, prowadzone w każdy poniedziałek, środę i piątek – warsztaty plastyczne, ruchowe, literackie, teatralne, komputerowe, muzyczne (Oddział dla dzieci)
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki

Czempin (pow. Kościan)

- Głośne czytanie bajek, wykonywanie prac plastycznych, zabawy ruchowe – dla dzieci przedszkolnych

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- Wystawka informatorów i książek o tematyce turystycznej
- Kalendarium życia i twórczości Vladimira Nabokova – wystawka utworów

Gostyń

- Wystawa „Bajkowy świat Astrid Lindgren” (do końca sierpnia)
- Konkurs plastyczny „Przygody bohaterów Astrid Lindgren” (także w sierpniu)

Kalisz

- „Poranek z baśnią” – głośne czytanie baśni (Filia nr 1, Oddział dla dzieci – również w sierpniu)
- Rajd rowerowy do miejscowości Szale i spotkanie z poetką Lidią Balcerzak-Krawczyńską (Filia nr 3 we współpracy z Zakładem Karnym w Kaliszu)
- „Poznajemy Brzechwę i Tuwima” – głośne czytanie utworów poetyckich i ich ilustrowanie (Filia nr 5, Oddział dla dzieci, również w sierpniu)
- „Przysłowia i powiedzenia” – quiz dla dzieci (Filia nr 2)
- Wakacyjne spotkania z bajką (Filia nr 9, Oddział dla dzieci, również w sierpniu)
- Wystawy:
 - ~ „Spotkajmy się na szlaku. Rok 2007 – Rokiem Szlaków Turystycznych PTTK (Biblioteka Główna, również w sierpniu)

- ~ „Adam Asnyk – w 110 rocznicę śmierci” (Filia nr 2, również w sierpniu)
- ~ „Ilustrujemy twórczość Marii Konopnickiej” – wystawa pokonkursowa (Filia nr 2)
- ~ „110. rocznica śmierci Adama Asnyka” (Filia nr 3)
- ~ „10. rocznica wizyty Ojca Świętego Jana Pawła II w Kaliszu (Filia nr 9, Oddział dla dzieci)
- ~ „30. rocznica śmierci Vladimira Nabokova” (Filia nr 16)
- ~ „110. rocznica śmierci Adama Asnyka (Filia nr 16)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Spotkanie członków Dyskusyjnego Klubu Książki – książka Jurija Andruchowicza „Dwanaście kręgów”.

Kiszkowo (pow. Gniezno)

- Turniej sportowy osób „Sprawnych inaczej” – zorganizowany dla członków działającego przy bibliotece stowarzyszenia „Promyk”

Kłecko (pow. Gniezno)

- Wakacje w bibliotece – gry planszowe dla dzieci
- Gablotka Polskiego Pisarza – Adam Asnyk

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna:

- Wystawy:
 - ~ Podróże dalekie... i bliskie (Z cyklu: Prezentujemy zbiory naszych czytelników)
 - ~ Czas na wakacyjną przygodę... ruszamy w Polskę
 - ~ Z bajką dookoła świata – bajki europejskie
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki. Rozmawiano o książce Arto Paasilinny „Wyjący młynarz”
- Kartka z wakacji – wakacyjny konkurs plastyczny
- Klub Miłośników Książki – wyjazd turystyczny do Lubinia i Cichowa
- Poranek z przygodami Fizi Pończoszanki, Astrid Lindgren – czytanie, zabawy plastyczne i literackie
- Spotkanie z Koziołkiem Matolkiem Kornela Makuszyńskiego – czytanie, zabawy plastyczne i ruchowe

Biblioteka Publiczna Gminy

- W ramach akcji „Wakacje z biblioteką” – gry i zabawy z dziećmi

Koźmin (pow. Krotoszyn)

- „Bajkowe wakacje w bibliotece” – jednodniowe spotkania dla dzieci w wieku 5-15 lat – rozwiązywanie krzyżówek, rebusy, zagadki o różnej tematyce, układanie puzzli, gry planszowe, rysowanie ilustracji do bajek, kolorowanie, wyklejanie kolorowanek, praca z komputerem, czytanie bajek
- Wystawa prac dzieci uczestniczących w spotkaniach wakacyjnych

Krajenka (pow. Złotów)

- „Bawimy się i gramy zanim czas nas zawoła do taty i mamy” – zajęcia z dziećmi (Filia Augustowo)
- „Wakacje różnych bohaterów” – głośne czytanie fragmentów książek w każdy piątek (Filia Augustowo)

Krobia (pow. Gostyń)

- Biwak pod namiotami – dla dzieci (Filia w Chwałkowie)

Leszno

Wystawy:

„Galeria za Regalami”:

- „Autografy z mojej szafy” – książki i plakaty z kolekcji Jacka Jaroszyka z Poznania

Imprezy:

- „Leszczyńskie ciekawostki archeologiczne” – spotkanie dla dzieci i młodzieży z archeologiem Markiem Wróblem w ramach „Krajoznawczych wakacji w bibliotece”
- W ramach cyklu „Wielkopolska bez tajemnic” pt. „Uroda miejsc znanych i nieznanych – krajoznawcze wakacje w bibliotece”:
 - ~ Wycieczka autokarowa dla dzieci trasą: Leszno – Świąciechowa – Trzebiny – Świąciechowa – Leszno
 - ~ Wycieczka autokarowa dla dzieci do Muzeum – Pracowni Literackiej Arkadego Fiedlera w Puszczykowie i do Rogalina
- „Wiersze znane i nieznanne” – zajęcia literacko-plastyczne, podczas których dzieci wykonywały ilustracje do przeczytanych wierszy
- „Wesołe rymowanki i wyliczanki” – konkurs literacki dla dzieci
- „Słowem malowane” – konkurs plastyczny dla dzieci

Łubowo (pow. Gniezno)

- Lato w bibliotece – rozwiązywanie krzyżówek, rebusów, zajęcia plastyczne

Oborniki

- „W poszukiwaniu zajęcia codziennej samotności” – wystawa grafik Bogumiły Janickiej
- Wystawa – Ogólnopolski Projekt Edukacyjny opracowany przez Przeszkole nr 4 „Bajka” w Obornikach. „Historia jednego drzewa. Ślady przeszłości – uczniowie adoptują zabytki”
- „Moje miasto w fotografii” – wystawa zdjęć Henryka Wojtysiaka
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – M. Atwood „Namiot”

Okonek (pow. Złotów)

- Letni festyn dla dzieci i młodzieży w ramach „Akcji lato”
- Konkurs plastyczny pt. „Wakacje moich marzeń”
- Quiz literacki „Bohaterzy kreskówek i nie tylko”
- Zabawy na powietrzu z wykorzystaniem książki
- Gry i zabawy ruchowe na powietrzu; kalambury, konkurs „Jaka to melodia?”
- Gry planszowe

Opatów (pow. Kępno)

- Czy znasz te książki? – Zgaduj-zgadula dla dzieci
- Lato i wakacje – zajęcia z dziećmi – gry i zabawy przy komputerze (Filia Łęka Opatowska)
- Świat Kubusia Puchatka – wystawka (Filia Siemianice)

Opatówek (pow. Kalisz)

- Wakacje z legendami dla dzieci
 - ~ Kapliczka św. Rocha – spacer, opowiadanie legendy o kapliczce, wykonywanie rysunków
 - ~ Kapliczka w Starych Dębach – podchody, opowiadanie legendy o kapliczce
- Spotkanie autorskie z Lilą Kucfir, bibliotekarką, poetką, społeczniczką z Goworowa
- Wakacje w bibliotece – gry i zabawy dla dzieci
- Prelekcja o Opatówku dla uczestników wycieczki rowerowej „Watra”

Ostrowite (pow. Słupca)

- Pomoc w organizacji II Otwartych Zawodów Wodnych Drużyn OSP woj. wielkopolskiego w Kosewie

Pleszew

- Dyskusyjny Klub Książki – „Wiersze ostatnie” Czesława Miłosza
- 680 lat Dobrzyca – wystawa

- Konkurs „Moja letnia przygoda z biblioteką” (Oddział dziecięcy)
- „Wakacje z książką” – wystawa

Powidz (pow. Słupca)

- Malowanie twarzy dzieci przez wolontariuszy fundacji „Mam marzenie” – z Poznania
- Objazdowa Galeria Wielkopolskiej Fotografii – wystawa „Reportaż z wakacji”

Rawicz

- Warsztaty manualno-plastyczne i techniczne
- Malowanie i kolorowanie
- Zabawa w szukanie duchów w Bibliotece
- Rozmowa o czarodziejkach WITCH
- Rozmowy o gotowaniu i ulubionych potrawach, o zdrowym odżywianiu WITCH
- Podsumowanie wakacji, robienie ramek do wakacyjnych zdjęć – rozdanie pamiątkowych dyplomów wszystkim dzieciom biorącym udział w zajęciach
- Ława Jednego Autora:
 - ~ Vladimir Nabokov
 - ~ Bruno Schulz
 - ~ Bolesław Mrówczyński
 - ~ Aleksander Dumas
 - ~ James Oliver Curwood
 - ~ Kazimierz Iłakowiczówna

Rydzyna (pow. Leszno)

- „Moje miasto” – konkurs plastyczny
- Konkurs wiedzy dla dzieci o Wiatraku „Józef” w Rydzynie

Słupca

- Wystawa prac dzieci biorących udział w akcji Cała Polska Czyta Dzieciom (także w sierpniu)
- Zajęcia biblioterapeutyczne z dziećmi ze Świetlicy Socjoterapeutycznej
- Narada powiatowa dla pracowników bibliotek z terenu powiatu słupeckiego

Sompolno (pow. Konin)

- Wystawa fotograficzna „Sompolno wczoraj i dziś” – 530 lat Sompolna
- Wystawa „Kult Matki Boskiej Licheńskiej i jego dzieje” – 40 rocznica koronacji obrazu w Sanktuarium Maryjnym w Licheniu
- Wystawki:
 - ~ „Powstanie Warszawskie”

- ~ „Dzień Wojska Polskiego” (Oddział dla dzieci)
- ~ „160 rocznica urodzin Bolesława Prusa”
- ~ „115 rocznica urodzin Kazimierzy Iłłakowiczówny”
- ~ „70 rocznica urodzin Edwarda Stachury”
- ~ „Sławni Polacy” (Oddział dla dzieci)
- ~ „80 rocznica śmierci Jamesa Olivera Curwooda” (Oddział dla dzieci)
- ~ „Znakomity twórca rosyjsko-angielski” – 30 rocznica śmierci Vladimira Nabokova (Filia Lubstów)
- ~ „Świat przepuszczony przez pryzmat dziecka” – 115 rocznica urodzin Bruno Schulza (Filia Lubstów)
- ~ „...między nami nic nie było...” – 110 rocznica śmierci Adama Asnyka (Filia Lubstów)
- ~ „Mistrz powieści przygodowych” – 80 rocznica śmierci Jamesa Curwooda (Filia Lubstów)
- ~ „Wielki optymista w odnajdywaniu szczęścia” – 60 rocznica urodzin Paulo Coelho (Filia Lubstów)
- Gazetki:
 - ~ „Wielcy Polacy”
 - ~ „Poczytaj... letnie propozycje”
 - ~ „Są jedni, którzy wiecznie za czymś gonią” – 110 rocznica śmierci Adama Asnyka
 - ~ „Zamki i ich tajemnice” – Światowy Dzień Architektury (Oddział dla dzieci)
 - ~ „Dzień Wojska Polskiego” (Oddział dla dzieci)
 - ~ „Witaj książko po wakacjach” (Oddział dla dzieci)
- Fotogazetki:
 - ~ „Zwiedzamy Polskę”
 - ~ „Dawne widoki Rzeczypospolitej”
 - ~ „45 rocznica śmierci Leona Kruczkowskiego”
 - ~ „Letni zielnik” (Filia Lubstów)
 - ~ „Nasze wojsko” (Filia Lubstów)
- Konkurs plastyczny „Co sprawia mi radość” (Oddział dla dzieci)
- Głośne czytanie „Legendy warszawskie” – 135 rocznica urodzin Artura Opmmana (Oddział dla dzieci)
- Formy plastyczne (Oddział dla dzieci):
 - ~ „Kolorowanie ilustracji”
 - ~ „Zaczarowane rysunki”
 - ~ „Portret bajkowego potwora”
- Gry i zabawy planszowe (Oddział dla dzieci)
- Wieczory bajek (Filia Lubstów)

- Konkursy plastyczne (Filia Lubstów)

Szamocin (pow. Chodzież)

- Wystawa książek „W 65 rocznicę urodzin Danuty Wawilow” (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- „Lato 2007”: głośne czytanie bajek, zabawy ruchowe, zajęcia z papieroplastyki, zagadki, quizy (język polski, matematyka, środowisko), kalambury, spotkanie przy grillu
- Wystawa prac pt. „Dziecięca wyobraźnia nie zna granic – sztuka origami”
- Konkurs plastyczny „Nasze małe arcydzieła” – wystawa
- Wystawa fotografii i książek pt. „63 rocznica Powstania Warszawskiego”

Śmigiel (pow. Kościan)

- „W Robaczynie lato na sportowo minie” – wakacyjne zajęcia sportowo-rekreacyjne przeprowadzone przez bibliotekarki z grupą dzieci w wieku od 5 do 13 lat
- „Żeby plażowanie nie było nudne” – zajęcia z dziećmi – ciekawostki o morzu, rybach, muszlach; dzieci wykonywały rybkę (Filia w Czaczu)
- Konkurs rysunkowy „Moja ulubiona postać z bajki” (Filia w Czaczu)

Trzcianka

- Wystawa „Rok Krakowa”
- „Senior potrafi” – kurs obsługi komputera dla osób starszych
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – „8% z niczego” – Ełgar Karet
- Akcja Lato 2007:
 - ~ „Tajemnicza wyspa” – zajęcia plastyczne
 - ~ „Robinsonada” – gry i zabawy na Tajemniczej Wyspie
 - ~ „Wakacyjne graffiti” – zajęcia plastyczne
 - ~ „W jaskini potworów” – gry i zabawy zręcznościowe
 - ~ „Podniebne loty – projektowanie latawca” – zajęcia plastyczne
 - ~ „Modny dzikus” – pokaz mody
 - ~ Zabawy zręcznościowe
 - ~ „Rozbitkowe przeboje” – mini playback show
 - ~ „Zaczarowany świat Pinokio” – impreza plenerowa – spektakl teatralny pt. „Pinokio” w wykonaniu aktorów ze Studia Teatralnego ART-RE z Krakowa

Wolsztyn

- Cykl zajęć dla dzieci ph. „Biblioteka uczy i bawi”:
 - ~ Warsztaty plastyczne ph. „Tworzymy projekty akcentów Euro z wykorzystaniem masy solnej”
 - ~ „Czworoonożni przyjaciele”

- ~ Konkurs pt. „W zdrowym ciele zdrowy duch”
- ~ Głośne czytanie baśni ph. „Miłe sercu bajki” i wykonanie ilustracji przez dzieci
- ~ Krzyżówki i zagadki pt. „Miliard w rozumie”
- ~ „Origami” – zajęcia plastyczne
- ~ „Okno na świat” – Stanisław Wyspiański w 100 rocznicę śmierci

Zagórow (pow. Słupca)

- Wystawa fotograficzna „Siostry Benedyktynki Misjonarki w Ekwadorze”
- Wystawa fotograficzna z obchodów 600-lecia miasta
- Spotkanie z mieszkańcami DPS

Zakrzewo (pow. Złotów)

- Konkurs plastyczny „Wakacyjne marzenie”
- Zabawy plenerowe: szkicowanie kaplicy pw. Matki Boskiej Radosnej
- Rozgrywki planszowe między dziećmiakami w warcaby i chińczyka – dla dzieci

Zduny (pow. Krotoszyn)

- Józef Ignacy Kraszewski – wystawa dorobku literackiego pisarza z okazji 195 rocznicy urodzin (Zduny, filie Baszków i Konarzew)
- „Moja Wielkopolska – Wieś 2006” – pokonkursowa wystawa fotograficzna ze zbiorów Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii

Złotów

- Wystawy:
 - ~ „Zapachy ziół”
 - ~ „Alternatywne źródła energii”
 - ~ „W podróż dookoła świata z Tomkiem Wilmowskim”
 - ~ „Eco torba” – pokonkursowa wystawa toreb wykonanych z surowców naturalnych
- „Historia złotowskiego zamku” – wystawa litografii Dahlberga, rysunków, portretów A.K. Grudzińskiego, wojewody poznańskiego oraz innych pamiątek w 350. rocznicę zburzenia Złotowa przez Szwedów
- „Ptasie radio” – wystawa prac plastycznych
- „Bioróżnorodność na Krajnie Złotowskiej i możliwości jej wykorzystania” – wycieczka do kompleksu leśnego Zwierzyniec
- Spotkania z cyklu „Jakie zawody są potrzebne Europie?”:
 - ~ „Zrób to sam” — wycieczka do zakładu stolarskiego Kazimierza Dor-sza
 - ~ „Zegar pradziadka” – spotkanie z hobbystą Tadeuszem Stecykiem i zwiedzanie wystawy w Muzeum przy ZSS nr 1 w Złotowie

- „Zostań rycerzem! – Etos rycerski w kulturze młodych Europejczyków” – warsztaty
- „Coś z niczego” – wykonujemy portfel na wakacje – warsztaty makramy, prowadzone przez Jolantę Gierszewską

Sierpień

Baranów (pow. Kępno)

- Wystawa twórczości Daniele Steel z okazji 60 rocznicy urodzin (Słupia)

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Galeria Obrazu: „Swojski pejzaż” – Marwitz
- Spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem
- Wystawa pokonkursowa „Chrońmy środowisko”

Borek Wielkopolski (pow. Gostyń)

- Pólkolonie ph. „Zwiedzamy Wielkopolskę” – współpraca z M-GOK (2 turnusy – lipiec i sierpień)
- Festyn na zakończenie „Lata 2007”
- Podsumowanie konkursów plastycznych i wystawy pokonkursowe „Bohaterowie książek Astrid Lindgren” i „Jak zdrowo i bezpiecznie spędzać czas”
- Dyskoteka z konkursami dla dzieci

Chodzież

- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki
- Wystawa prac wykonanych przez dzieci podczas zajęć wakacyjnych

Czempiń (pow. Kościan)

- Spotkania z Koziołkiem Matołkiem, żółwiem Franklinem, z legendami polskimi, spotkanie teatralne z Kaczką Dziwaczką – zajęcia dla dzieci

Czarniejewo (pow. Gniezno)

- „Co wiemy o swoim mieście” – konkurs przeprowadzony podczas Dni Czarniejewa i Gminnych Dożynek

Gostyń

- Konkurs ankietowy „Znane i lubiane książki Astrid Lindgren”

Kalisz

- Wystawy:
 - ~ 60. rocznica urodzin Paulo Coelho (Filia nr 3)
 - ~ 63. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego (Filia nr 5)
 - ~ Najpiękniejsze miejsca w Polsce (Filia nr 5, Oddział dla dzieci)

~ Adam Asnyk – 110. rocznica śmierci poety (Filia nr 9, Oddział dla dzieci)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Spotkanie członków Dyskusyjnego Klubu Książki – książka Ewy Foley „Zakończ się w życiu”
- Spotkanie dotyczące opieki nad zabytkami w powiecie kępińskim połączone z promocją wydawnictwa – Zeszytu Powiatowego nr 3 pt. „Drewniane kościoły powiatu kępińskiego”, opracowanego przez kępińskiego pasjonata, regionalistę, Henryka Tyszkiewicza, a wydanego przez Starostwo Powiatowe w Kępnie
- Otwarcie wystawy promującej plener malarski młodzieży i ich nauczycieli-plastyków z Gimnazjum Ulricjanum w Aurich oraz młodzieży Liceum Ogólnokształcącego Nr 1 im. mjr H. Sucharskiego i plastyków powiatu kępińskiego

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna

- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki. Rozmawiano o książce Majgull Axelsson – „Dom Augusty”
- Wakacyjny konkurs plastyczny pt. „Kartka z wakacji”
- Spotkanie z przygodami Shreka – zabawy plastyczne, literackie i ruchowe
- Poranek z Muminkami – czytanie bajki pt. „Tort urodzinowy” wg Astrid Lindgren – zabawy plastyczne, literackie i ruchowe
- Wystawy:
 - ~ Zbigniew Jujka – rysunek prasowy
 - ~ Czas na wakacyjną przygodę... ruszamy w świat
 - ~ Z bajką dookoła świata – bajki z pozostałych kontynentów

Biblioteka Publiczna Gminy

- Spotkanie z poetką i malarką naszej małej ojczyzny – Urszulą Ciszewską

Koźmin (pow. Krotoszyn)

- „Paulo Coelho – najpoczytniejszy pisarz w koźmińskiej bibliotece” – wystawa książek brazylijskiego pisarza z okazji 60 urodzin
- „Edward Stachura – poeta *przekłęty*” – wystawa fotografii i utworów poety z okazji 70 rocznicy urodzin

Krajenka (pow. Złotów)

- Wystawa:
 - ~ „W 60. rocznicę śmierci Olivera Curwooda”
 - ~ „Urodziny Danielle Steel”

- ~ „63. Rocznica Powstania Warszawskiego” (Filia Augustowo)
- „Lato w bibliotece” – gry i zabawy z książką, lepienie z plasteliny, wykonywanie kartek z pozdrowieniami z wakacji, korzystanie z edukacyjnych zasobów Internetu
- „Wieniec dożynkowy” – konkurs rysunkowy
- Wykonywanie wieńca dożynkowego z dziećmi na zajęciach przy pomocy Koła Gospodyń Wiejskich (Filia Augustowo)
- „Bawimy się i gramy zanim czas nas zawoła do taty i mamy” – zajęcia z dziećmi (Filia Augustowo)
- „Wakacje różnych bohaterów” – głośne czytanie fragmentów książek (Filia Augustowo)

Krotoszyn

- Lato w bibliotece – wakacyjne zajęcia z dziećmi promujące książkę i czytelnictwo (Oddział dla dzieci i młodzieży):
 - ~ „Piknik z książką” – czytanie w lesie z leśnikami bajek i wierszy o tematyce ekologiczno-przyrodniczej – zrealizowano w ramach P.O. „Promocja Czytelnictwa”, ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego ph. „Z książką moje dziecię wędruj po świecie”
 - ~ „Książka też ognia nie lubi czyli strażacy dzieciom” – czytanie dzieciom przez strażaków wierszy i bajek związanych z tematyką bezpieczeństwa – zrealizowano w ramach P.O. „Promocja Czytelnictwa”, ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego ph. „Z książką moje dziecię wędruj po świecie”
 - ~ Wakacje z komputerem – letnia szkoła komputerowa dla dzieci
 - ~ Dzień zabaw i gier; poznawanie różnorodnych technik plastycznych
 - ~ Spotkanie z Marią Giżycką, miłośniczką kultury Indian Ameryki Północnej
 - ~ Zabawa w reżyserów i aktorów – Czy potrafisz to zagrać?
 - ~ Historia Krotoszyna – spotkanie w Muzeum Regionalnym im. H. Ławniczaka w Krotoszynie, poznanie podań i legend o Krotoszynie
 - ~ Czytanie książek i bajek na Krytej Pływalni „Wodnik”
 - ~ Lato w wierszach i opowiadaniach – głośne czytanie
 - ~ I ty możesz zostać artystą – cykl zabaw z książką dla dzieci i młodzieży
 - ~ Świat wokół nas – zajęcia plastyczne
 - ~ Dzień z komputerem – gry komputerowe dla dzieci i młodzieży
 - ~ Oglądanie i słuchanie bajek

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- „Podróże z Biblioteką” – cykl imprez dla dzieci

- ~ „Podróż dookoła świata z Fizią Pończoszanką” – głośne czytanie, zabawy, zajęcia plastyczne, pogadanki i konkursy
- ~ „Podróże z Kubusiem Puchatkiem” – konkursy rysunkowe, zgaduj-zgadule, głośne czytanie, rajd rowerowy, pisanie wierszy i opowiadań o gminie (Filia Pawłowice)
- ~ „Podróże z Krasnalem Hałabalą” – rysowanie portretu krasnala, konkursy, zgaduj-zgadule, inscenizacja (Filia Garzyn)
- ~ „Wakacje z Koziołkiem Matołkiem” – konkursy czytelnicze, pogadanki, zabawy (Filia Nowy Belęcin)

Leszno

Wystawy:

„Galeria za Regalami”:

- „W obiektywie Rydzyna” – fotografie Feliksa Zielnika oraz foldery, widokówki i wydawnictwa ze zbiorów MBP
- „Leszno – miejsce urodzenia” – fotografie prezentowane na wystawie ukazywały miejsca i budynki związane ze Stanisławem Grochowiakiem, poetą, pisarzem i dramaturgiem, urodzonym w Lesznie
- „Wielkopolska Press Photo 2006” – wystawa pokonkursowa

Imprezy:

- Spotkanie krajoznawcze „Leszczyńskie bez tajemnic”:
 - ~ Prezentacja ciekawych miejsc i obiektów zabytkowych znajdujących się przy trasie wycieczki krajoznawczej po zamkach, dworach i pałacach,
 - ~ Spotkanie z Feliksem Zielnikiem, autorem fotografii prezentowanych na wystawie „W obiektywie Rydzyna”
- Na dziedzińcu Biblioteki odbył się piknik dla dzieci pt. „Z książką pod namiot”
- W ramach cyklu „Wielkopolska bez tajemnic” pt. „Uroda miejsc znanych i nieznanych – krajoznawcze wakacje w Bibliotece” została zorganizowana wycieczka autokarowa dla dorosłych po dworach, zamkach i pałacach pt. „Tu żyli ludzie...” cz. VI. Tegoroczna trasa przebiegała następująco: Leszno – Radomicko – Morownica – Bronikowo – Krzycko Wielkie – Krzycko Małe – Gołanice – Leszno
- Wystawa „Leszczyńskie zaprasza” – foldery, plakaty i widokówki z regionu (Filia nr 2)

Łubowo (pow. Gniezno)

- Dożynki Gminne – dekoracje, loteria fantowa, rozstrzygnięcie konkursu na „Najpiękniejszy ogród w gminie”

Niechanowo (pow. Gniezno)

- Wakacyjne spotkania z literaturą

Okonek (pow. Złotów)

- Wystawy:

- ~ „110 rocznica śmierci Adama Asnyka”
- ~ „Czesław Miłosz” – w rocznicę śmierci Patrona Biblioteki
- ~ „60 rocznica urodzin Paulo Coelho”
- ~ „160 rocznica urodzin Bolesława Prusa”

- „Lato na wsi” – Lokalna Grupa Działania „Naszyjnik Północy” – festyn w stancy harcerskiej w Podgajach
- „Pożegnanie Lata” – festyn na stadionie miejskim – gry, konkursy, zabawy dla dzieci

Opatów (pow. Kępno)

- Propozycje książkowe na wakacje dla dorosłych – wystawka (Filia Siemianice)
- Kącik najlepszego czytelnika – gazetka (Filia Siemianice)

Opatówek (pow. Kalisz)

- Wakacje w bibliotece:
 - ~ Wyprawa do Rosochatki, spacer, opowiadanie legendy o Rosochatce, gry i zabawy plenerowe
 - ~ Wyprawa do Cieńskiego Młyna i kapliczki w Alei Zakochanych, spacer, opowiadanie legendy o kapliczce, gry i zabawy plenerowe
- Konkurs wiedzy o gminie Opatówek na Biesiadzie Folkloru, organizowany we współpracy z GOK w Opatówku
- Wakacje z legendami o kapliczkach – wyprawa do kapliczki św. Jana oraz do lasu pod Opatówkiem, kapliczka w legendzie i przekazach historycznych, spacer, gry i zagadki – dla dzieci
- Trzecia Bajkowa Noc w Bibliotece – głośne czytanie bajek, gry, zabawy, konkursy – dla dzieci

Perzów (pow. Kępno)

- Wystawa upamiętniająca 110 rocznicę śmierci Adama Asnyka

- Spotkanie młodzieży zrzeszonej w kole teatralnym przy Bibliotece – głośne czytanie i analiza najpiękniejszych wierszy Adama Asnyka

Pleszew

- Dyskusyjny Klub Książki – „Ostatni lot flaminga” Mia Couto
- Wystawa „Poznaj ciekawe miejsca w Polsce i na świecie”

Rychtal (pow. Kępno)

- Wystawa książek „Ciekawe zakątki naszego regionu”
- Popołudnie z grami stolikowymi
- Pamiątka z wakacji – zajęcia plastyczne

Śmigiel (pow. Kościan)

- Wystawa fotograficzna „Finlandia: natura i architektura”
- Letnie zajęcia w bibliotece – gry, konkursy, zgadywanki (w każdy czwartek)
- Ferie w bibliotece – gry i zabawy (Filia w Nietązkowie)

Trzcianka

- „115 rocznica urodzin Kazimierzy Iłłakowiczówny” – wystawa
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – „Kobiety ich mężczyzn” – Sofija Andruchowicz
- Akcja lato 2007:
 - ~ „Kartonowe Kanoë” – zajęcia plastyczne
 - ~ „Balonem w przestworza” – zabawa wg Klanzy
 - ~ „Spacer po dnie morza” – zajęcia plastyczne
 - ~ „Świat piratów” – gry i zabawy ruchowe
 - ~ „Pożegnanie wyspy” – gry i zabawy ruchowe
 - ~ „Pożegnanie wakacji” – miejsko-gminna impreza plenerowa – spektakl teatralny w wykonaniu aktorów ze Studia Teatralnego ART-RE z Krakowa pt. „Pan Twardowski”. Nagrodzenie upominkami „Super aktywnych uczestników” zajęć „Akcji Lato 2007”

Wolsztyn

- „Piękną Heleną w świat baśni” wyruszają dzieci z filii bibliotecznych we Wroniawach, Obrze, Kęblowie i Adamowie:
 - ~ „Stop. Semafor”
 - ~ Pokaz parowozów
 - „Wagony retro” – głośne czytanie bajki J. Tuwima pt. „Lokomotywa”
 - ~ „Biblioteka to łąka wspaniałych przygód”

- ~ Pokaz slajdów – parowozy
- ~ Zakup biletów na powrót do biblioteki
- ~ Powrót do krainy baśni – zapoznanie się z książnicą wolsztyńską

Zakrzewo (pow. Złotów)

- Wycieczka rowerowa do Kujanek
- Zajęcia biblioteczne:
 - ~ Posługiwanie się katalogiem bibliotecznym
 - ~ Układanie książek na półkach w kolejności alfabetycznej
- Konkurs plastyczny „Żywe kamienie”

Zduny (pow. Krotoszyn)

- Bolesław Prus – wystawa dzieł z okazji 160 rocznicy urodzin
- „Portret 2006” – pokonkursowa wystawa fotograficzna ze zbiorów Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii
- Wykład arabistki – „Kobiety w krajach arabskich”

Złotów

- „Powstanie Warszawskie 1944-2007” – wystawa pamiątek, fotografii i dokumentów życia społecznego
- „Cud nad Wisłą” – wystawa map, fotografii i pamiątek w 86. rocznicę Bitwy Warszawskiej
- „Ukryte światła herbów” – wystawa i spotkanie z kanclerzem Bractwa Rycerskiego Duranda i wykonywanie tarczy herbowej
- „Pejzaże świata” – wystawa
- „Rowerem na wyprawę do złotowskich lasów” – wystawa map, fotografii i przewodników oraz tras rowerowych
- „Wykorzystanie walorów przyrodniczych, kulturowych i historycznych Kraju Złotowskiej jako podstawy miejscowego rozwoju” – spotkanie ze starostą powiatu złotowskiego
- „Gospodarność i przedsiębiorczość drogą do sukcesu” – spotkanie z Prezesem Ogródków Działkowych w Złotowie, Stanisławą Przewicką
- Wycieczka do Pracowni Ceramicznej przy WZ – warsztaty garncarskie prowadzone przez Jerzego Powiertowskiego: projektowanie wyrobu, praca na tradycyjnym kole garncarskim, wypalanie glinianych naczyń i ozdabianie. Kalkulacja kosztów
- „Festiwal origami” – projektowanie i wykonywanie kartki z wakacji techniką origami kołowego
- „Wakacyjny Supermarket” – prezentacja prac wykonanych przez dzieci i młodzież w czasie wakacji

- „Złotów a europejskie dziedzictwo kulturowe” – wycieczka do Górki Klasztornej, zwiedzanie skansenu maszyn rolniczych, muzeum, sanktuarium oraz gaju przyklasztornego

C. WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA I CENTRUM ANIMACJI KULTURY NA ŁAMACH PRASY

BIBLIOTEKA z prestiżowym godłem : kolejny sukces Biblioteki / mata // K u r . S t u p e c k i . – 2007, nr 28, s. 31-32

Biblioteka Publiczna Gminy Strzałkowo „Najlepsze w Polsce” – tytuł ten otrzymała w konkursie „Najlepsze w Polsce” – „The best in Poland”, do którego zgłosiła ją WBPiCAK m.in. za pracę z niepełnosprawnymi.

BURMISTRZA zamach na kulturę : czy Miejski Dom Kultury w Wagrowcu zostanie zlikwidowany? / Waldemar Bocheński; wypowiedź Beata Seemann, Stanisław Wilczyński // T y g . N o w y (Z i e m i a P i l s k a) . – 2007, nr 13, s. A19

Dyskusja wokół wągrowieckiego MDK. List WBPiCAK w obronie tej instytucji.

CO NOWEGO w naszym DKK? / Iza Putz // S u p l e m e n t . – 2007, nr 2, s. 10

Spotkanie z Markiem Krajewskim w ramach projektu „Autor na żądanie”. Organizatorami spotkania obok nowotomyskiej biblioteki byli także WBPiCAK oraz Instytut Książki w Krakowie.

EDWARD Kuntze : wspomnienie (1880-1950) / Artur Jazdon // G a z . W y b o r . – P o z n a ń . – 2007, nr 152, s. 9

Biografia pochodzi ze „Słownika bibliotekarzy wielkopolskich 1918-2000” wydanego przez WBPiCAK w Poznaniu.

ELIZA Piotrowska w Szamocinie / Emilia Wojciechowska // W i a d o m o ś c i . – 2007, nr 50, s. 8-9

Spotkanie z Elizą Piotrowską w szamocińskiej bibliotece zorganizowane przy pomocy WBPiCAK.

FOLKLOR na patelni : Krobia. Wielkopolski przegląd kapel / (I) // P a n . L e s z c z . – 2007, nr 24, s. 6

Opinia Sławomira Pawlińskiego (instruktora WBPiCAK) na temat II Wielkopolskiego Przeglądu Kapel Dudziarskich i Koziarskich w Krobi.

FORTY, zamek i kroniki filmowe / Przemysław Maćkowiak // *Więści Lubońskie*. – 2007, nr 5, s. 30

Relacja z imprez organizowanych przez Sekcję Historyczną Towarzystwa Miłośników Miasta Lubonia, w tym z wycieczki szlakiem fortów, współorganizowanej z Pracownią Krajoznawczą WBPiCAK.

HALINA Kurkówna : wspomnienie (1908-1995) / Kazimierz Ewicz // *Gaz. Wybor.* – Poznań. – 2007, nr 155, s. 10

Biografia pochodzi ze „Słownika bibliotekarzy wielkopolskich 1918-2000” wydanego przez WBPiCAK w Poznaniu.

ICH świat pełen poezji : Połajewo / Pik, MM // *Tyg. Nowy (Ziemia czarnkowska i trzcińska)*. – 2007, nr 27, s. C5

Spotkanie z twórczością literacką osób niepełnosprawnych zorganizowane w Gminnym Ośrodku Kultury w Połajewie, przy współpracy z WBPiCAK.

LAURY Ani i Michała / Jur // *Tyg. Nowy (Ziemia Piłska)*. – 2007, nr 26, s. B9

Piłscy laureaci konkursu „Potyczki teatralne” zorganizowanego przez WBPiCAK.

LITERACKIE Wrony znowu we Wronkach / Jerzy Grupiński // *Goniec Ziemi Wronieckiej*. – 2007, nr 8, s. 16

Konkurs literacki „O złotą, srebrną i brązową wronę” zorganizowany we Wronkach przez Wroniecki Ośrodek Kultury oraz Klub Literacki w Poznaniu – pod patronatem WBPiCAK.

„MIĘDZY słowami” / (gk) // *Przem. na Szlaku Piast.* – 2007, nr 22, s. 13

Seminarium dla bibliotekarzy zainteresowanych biblioterapią. Partnerem seminarium była m.in. WBPiCAK w Poznaniu.

NASI poeci świetni i słynni / Hanna Kuta // *Gaz. Wybor.* – Poznań. – 2007, nr 177, s. 6

Antologia poetycka „Słynni i świetni. Wielkopolskie debiuty poetyckie 1989-2006”, która powstaje z inicjatywy WBPiCAK w Poznaniu.

[PIĄTY] V OGÓLNOPOLSKI Konkurs Fotograficzny „Dziecko” pod patronatem Stowarzyszenia Twórców Fotoklubu RP i Redakcji „Biuletyn Fotograficzny” // *Gaz. Kozłmińska*. – 2007, nr 6, s. 12

Regulamin konkursu organizowanego przez WBPICAK oraz Gminne Centrum Kultury w Łobżenicy.

PIKNIK z akordeonem : IX Festiwal „Mistrzowie Akordeonu” / MB // *Nasz Dzień po Dniu*. – 2007, nr 22, s. 12

Festiwal w Sielinku (gm. Opalenica) współorganizowany przez WBPICAK.

PIOTR Laurentowski : wspomnienie (1899-1964) / Stefan Markowski // *Gaz. Wybor.* – *Poznań*. – 2007, nr 160, s. 8

Biografia pochodzi ze „Słownika bibliotekarzy wielkopolskich 1918-2000” wydanego przez WBPICAK w Poznaniu.

PROPOZYCJA na lato / KORD, RJ // *Głos Wielkop.* – 2007, nr 184, dod. *Monitor Wielkop.* nr 8, s. 4

Wakacyjne propozycje kulturalne w Wielkopolsce. M.in. zorganizowane przez PiMBP w Pile „Wakacje z wyobraźnią” i „Przystanek Piła i okolice” oraz konkurs dla autorów bajek ogłoszony przez Polskie Towarzystwo Biblioterapeutyczne i WBPICAK w Poznaniu.

RENIA, Tomek i inni: warsztaty fotograficzne dla niepełnosprawnych w Gnieźnie / mb // *Filantrop Naszych Czasów*. – 2007, nr 8, s. 10

Warsztaty zorganizowane przez WBPICAK w Poznaniu, przy współudziale m.in. Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Gnieźnie.

STANISŁAW Kubiak : wspomnienie (1925-1990) / Janisław Osieglowski // *Gaz. Wybor.* – *Poznań*. – 2007, nr 183, s. 8; nr 194, s. 7

Biografia pochodzi ze „Słownika bibliotekarzy wielkopolskich 1918-2000” wydanego przez WBPICAK w Poznaniu.

[SZEŚĆDZIESIĘCIOLATKA] 60-latka z werwą : jubileusz Biblioteki Publicznej w Ostrzeszowie / Ł. Śmiatacz // *Czas Ostrzeszowski*. – 2007, nr 26, s. 5

Spotkanie z okazji jubileuszu biblioteki z udziałem pracowników WBPICAK.

TEATRALNE potyczki / V.L. // *Samorząd*. – 2007, nr 5, s. 13

Rozstrzygnięcie konkursu na scenariusz „Teatralne potyczki”, ogłoszonego przez WBPICAK. Wśród laureatów młodzież z Kleszczewa.

[TRZYDZIESTE pierwsze] XXXI spotkania muzyczne / PK // Powiaty – Gminy. – 2007, nr 11, s. 8

Wielkopolskie Dni Muzyki w Dusznikach współorganizowane przez WBPICAK.

TYDZIEŃ z biblioteką / K. Waśko // Ratusz Trzcianecki. – 2007, nr 5, s. 15

Spotkanie biblioteczki powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego z udziałem pracownika WBPICAK.

WARSZTATY dyrektorów bibliotek / Małgorzata Merczyńska // Tyg. Swarzędzki. – 2007, nr 23, s. 17

Warsztaty dla dyrektorów bibliotek powiatu poznańskiego z udziałem metodyków WBPICAK.

WESELE Boryny w Kołaczku : Turniej Gmin Reymontowskich / Edmund Kubis // Prz. Powiatowy. – 2007, nr 7, s. 13

Jubileuszowy X Turniej Gmin Reymontowskich współorganizowany przez WBPICAK.

WRONY rozdane : Wroniecki Konkurs Literacki / (K2S) // Tyg. Nowy (Międzychód, Szamotuły). – 2007, nr 22, s. B1

Finał IV Konkursu Literackiego we Wronkach, zorganizowanego przy współudziale WBPICAK.

WŚRÓD kolegów po piórze / Jerzy Utkin // Tyg. Nowy (Ziemia Pilska). – 2007, nr 21, s. B16

Biblioteka w Pile i WBPICAK w Poznaniu wśród z organizatorów XII Nadnoteckich Dni Literatury.

WYGRAŁY w Poznaniu / ifka // Gaz. Koźmińska. – 2007, nr 9, s. 7

Trzy dziewczynki z sekcji plastycznej Ośrodka Kultury w Koźminie laureatkami konkursu „Poznaj mojego idola z książek Astrid Lindgren”, zorganizowanego przez WBPICAK.

WYRÓŻNIENIE w konkursie „Biblioteka Jutra – Dziś” / SK // Supplement. – 2007, nr 2, s. 14

Uroczystość wręczenia nagród z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek m.in. w konkursie współorganizowanym przez WBPiCAK.

WYSTAWY w chodzieskiej bibliotece : to warto zobaczyć / R // *Nasz Tygodnik Chodzieski*. – 2007, nr 22, s. 13

Wystawa „Bezkrawe łowy” – Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii WBPiCAK w chodzieskiej bibliotece.

Z RODZIMYM śpiewaniem na ustach : XVI wielkopolskie święto pieśni w Dusznikach / A.S. // *Tyg. Szamotulski*. – 2007, nr 30-31, s. 13

Relacja z XVI edycji Festiwalu organizowanego w Dusznikach przy współudziale WBPiCAK.

ZJECHALI z całej Polski : medal PTWK dla pińskiej biblioteki / Jerzy Utkin // *Tyg. Nowy (Ziemia Piłska)*. – 2007, nr 18/19, s. B12

Medalem Polskiego Towarzystwa Wydawców Książki uhonorowano Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną w Pile, Miejską Bibliotekę w Lesznie oraz WBPiCAK w Poznaniu.

ZŁOTA, Srebrna i Brązowa Wrona // *Goniec Ziemi Wronieckiej*. – 2007, nr 7, s. 3-4

Finał konkursu literackiego – dla młodzieży powiatu szamotulskiego – zorganizowanego przez Wroniecki Ośrodek Kultury, przy współpracy z WBPiCAK i Klubem Literackim „Dąbrówka” w Poznaniu.

V. KRONIKA

A. Polskie nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Sfinksa** w 2007 roku otrzymał *Andrzej Sapkowski* za powieść „Lux perpetua” (trzecia część trylogii o wojnach husyckich).
- **Laur Klemensa Janickiego** w 2007 za twórczość literacką otrzymał *Ares Chadzinikolau*, poznański poeta, tłumacz, kompozytor i malarz.

B. Międzynarodowe nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Booker Prize** 2006 przyznano *Kiran Desai*, pisarce urodzonej w Indiach, za powieść „Brzemień rzeczy utraconych”.
- **Międzynarodową Dublińską Nagrodę Literacką IMPAC** w 2007 roku otrzymał norweski pisarz *Pet Petterson* za książkę „Out Stealing horses”.
- **Nagrodę Pulitzera** w 2007 roku otrzymał *Cormac McCarthy*, pisarz amerykański, za powieść „Droga”.
- **Nagrodę The James Tait Black Memorial Prize** w 2007 roku otrzymali: *Cormac McCarthy* za powieść „Droga” (w kategorii fikcji) i *Byron Rogers*, za biografię walijskiego poety, R.S. Thomasa.

C. Zmarli

- **Dmitrij Prigow** (16.07.2007), rosyjski poeta, rzeźbiarz i performer, mistrz soc-artu.
- **George Tabori** [23.07.2007], węgierski dramaturg i reżyser teatralny.
- **Mirosław Nahacz** (25.07.2007), pisarz polski młodego pokolenia.
- **Mira Michałowska** [19.08.2007], tłumaczka, pisarka, felietonistka, scenarzystka.